

2019

JAARVERSLAG NEDERLANDSE RODE KRUIS

In tijden van nood staat niemand alleen

Menslievendheid

We zijn er voor mensen in nood.
Uit respect voor elkaar, van mens tot mens.

Onpartijdigheid

We helpen iedereen.
Ongeacht nationaliteit, ras, geloof, afkomst of politieke overtuiging.

Neutraliteit

We kiezen geen partij, maar staan voor de meest kwetsbaren.

Onafhankelijkheid

We bepalen onafhankelijk van de overheid we zeggen en doen.

Vrijwilligheid

We helpen recht uit het hart.

Eenheid

In ieder land is maar één Rode Kruis of Rode Halve Maan;
open voor iedereen, met vrijwilligers in het hele land.

Algemeenheid

Onze verenigingen zijn gelijk en helpen elkaar.
We vormen samen een wereldwijde vereniging.

Inhoud

3	Voorwoord
4	Het Nederlandse Rode Kruis en de internationale beweging
5	Strategie
6	Hulp voor mensen in nood in Nederland
7	Onze hulp in Nederland
8	Noodhulp
9	Evenementenhulp
10	Goed voorbereid
11	EHBO
12	Opsporing en ondersteuning
14	Respect en hulpbereidheid
15	Selectie, monitoring en evaluatie
16	Hulp voor mensen in nood wereldwijd
17	Onze hulp wereldwijd
18	Onze noodhulp wereldwijd
19	Noodhulp
21	Vergroten weerbaarheid
22	Veilige huizen en gewassen in Haïti
23	Bijzondere initiatieven en samenwerkingen
25	Projecten mogelijk gemaakt dankzij 3FM Serious Request en 3FM Serious Request: The Lifeline
26	Selectie, monitoring en evaluatie
27	Communicatie en Fondsenwerving
26	Communicatie en fondsenwerving
29	Externe communicatie
30	Communicatie met de vereniging
31	Fondsenwerving
32	Nationale Postcode Loterij
33	3FM Serious Request: The Lifeline
34	Corporate Partnerships
35	Stichtingen en Vermogensfondsen
36	De organisatie
37	Organogram
38	Bevoegdheden en verantwoording
39	Gedrag en integriteit
41	Gevolgen van Covid-19 voor het Rode Kruis
44	Risico's, onzekerheden en incidenten
48	Diversiteit
48	Vrijwilligersbeleid
49	Ambities 2020 en verder
50	Verslag van het bestuur
52	Samenvatting van de financiële resultaten
60	Jaarrekening
95	Bijlages

Voorwoord

“Het went niet, het leed van een ander”

Een baby in een kliniek in Jemen, van wie je de ribben kunt tellen. Hoogzwangere vrouwen in Mali die geen geld hebben om naar het ziekenhuis te reizen. Een gevlucht Venezolaans jong gezin, dat zich in Curaçao zonder inkomen geen raad weet. Slachtoffers van mensenhandel, in Nederland. Dit zijn een paar van de mensen die ik in 2019 heb ontmoet. En ik kan zeggen, het went niet, het leed van een ander dat ineens zo dichtbij komt. Dat is maar goed ook. Want er komt elke dag veel op ons af: klimaatverandering, migratie, oorlog, polarisatie, armoede. Al deze uitdagingen wereldwijd en dicht bij huis bepalen ons denken en doen. We verlenen acute hulp en denken na over slimme oplossingen zodat mensen weerbaarder worden. Daarbij zoeken we partners en delen we onze kennis. We benaderen overheden in stilte en spreken ze aan op hun verantwoordelijkheden als humanitaire waarden in het geding zijn. We zoeken de media op wanneer nodig. En we houden onze organisatie onder de loep: hoe blijven we leren en inspelen op noodsituaties mijlenver weg en in ons eigen koninkrijk? En dan soms, ineens, in al die overweldigende uitdagingen, tijdens al dat werk dat nooit stilstaat, is er weer de herinnering aan die ene ontmoeting, die zo duidelijk maakt waarvoor we hier zijn, als Rode Kruis. Voor al die mensen in nood.

Voor hen is het zo belangrijk om te blijven zorgen voor de best mogelijke hulpverlening. Nu en in de toekomst. Met onze blik van buiten naar binnen en van binnen naar buiten werken we in 2019 aan een nieuwe strategie voor 2021 – 2025. In die nieuwe strategie willen we, nog steeds, er zijn voor iedereen in nood. Hiervoor moeten we continu alert zijn op waar de nood ontstaat, wie de kwetsbare groepen zijn en hoe onze hulpverlening past.

We verwelkomen Joke van Lonkhuijzen als directeur Nationale Hulp en Verenigingsmanagement. Een nieuwe functie waarmee we meer aandacht geven aan het functioneren van de vereniging en onze nationale rol. Bijna tegelijkertijd nemen we na acht jaar afscheid van onze voorzitter van het verenigingsbestuur, Inge Brakman. We zijn haar enorm dankbaar voor al het werk dat ze met zoveel inzet en vol passie voor het Rode Kruis heeft gedaan.

Op het moment dat we dit jaarverslag schrijven en terugblikken op 2019, zitten we midden in de hulpverlening in verband met de uitbraak van het coronavirus. Een ongekende situatie voor Nederland en de wereld en ook het voor het Rode Kruis. Als een organisatie vol in actie is het ook goed om af en toe stil te staan bij al die mensen zonder wie we al dit werk niet zouden kunnen doen. Iedereen die het Rode Kruis een warm hart toedraagt. Vrijwilligers, donateurs, bedrijven, beroepskrachten, scholen, stichtingen en verenigingen, die hun geld, tijd of expertise voor ons inzetten. Omdat ook zij geloven dat in tijden van nood niemand alleen zou moeten staan. U, als lezer, bent vast één van die mensen zonder wie we ons werk niet zouden kunnen doen. Waarvoor hartelijk dank.

Marieke van Schaik
Algemeen directeur

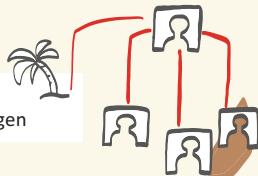
Foto Arie Kieviet

Het Nederlandse Rode Kruis en de internationale beweging

Doel: hulp aan mensen in nood.

197 afdelingen
incl Caribische afdelingen

Hulporganisatie voor
mensen in nood sinds 1867

14.640 vrijwilligers

24 districten

Verenigingskantoor in Den Haag

429 beroepskrachten

12 miljoen vrijwilligers wereldwijd

15 studentendesks

41.786 Ready2Helpers

73.521 leden en 424.446 donateurs

192 nationale Rode Kruis- en
Rode Halve Maan-verenigingen

ICRC biedt hulp bij conflicten.

Het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) is een onafhankelijke organisatie die hulp verleent bij gewapende conflicten. Tijdens conflicten ondersteunt het ICRC de nationale Rode Kruis- of Rode Halve Maan-verenigingen, en biedt bescherming aan zieken en gewonden, krijgsgevangenen, ontheemden en de burgerbevolking in het conflictgebied.

7 Grondbeginselen

- Menslievendheid
- Onpartijdigheid
- Neutraliteit
- Onafhankelijkheid
- Vrijwilligheid
- Eenheid
- Algemeenheid

Wij zijn allen
broeders

- Henry
Dunant -

IFRC coördineert bij grote rampen.

De Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen is het overkoepelende orgaan van alle erkende nationale Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen. IFRC coördineert de hulpverlening bij grote (natuur-)rampen, helpt nationale verenigingen bij noodhulpverlening en ondersteunt hen bij de opbouw van een sterke vereniging.

Het grootste onafhankelijke hulpnetwerk ter wereld.
Dit netwerk bestaat uit:

Auxiliaire (hulpverlenende) rol.

Het verlenen van noodhulp tijdens crisissituaties vloeit voort uit de zogeheten auxiliaire rol van het Rode Kruis. Deze rol is vastgelegd in de Verdragen van Genève. In Nederland is deze rol bovendien vastgelegd in een Koninklijk Besluit. Apart benoemd in het besluit zijn ook de taken van het Rode Kruis op het gebied van Humanitair Oorlogsrecht en opsporing en contactherstel.

IFRC
Genève - 1863

Strategie

In tijden van nood staat niemand alleen

Wij zijn dé organisatie voor mensen in nood, om de hoek en ver weg. Al meer dan 150 jaar. Met meer dan anderhalve eeuw kennis en ervaring, bekijken we steeds onze rol en onze meerwaarde. Zodat we kunnen blijven waarmaken waar we voor staan: in tijden van nood staat niemand alleen.

Wereldwijd

Wereldwijd reageren we op acute rampen en conflicten. Tegelijkertijd maken we gemeenschappen weerbaarder om de impact van noodsituaties te verminderen, of zelfs rampen te voorkomen, en beschermen we mensen tegen de gevolgen van conflict. Door onze verankering in verschillende gemeenschappen wereldwijd hebben we een goed beeld van de meest fragiele gebieden, de rampenrisico's waaraan ze bloot staan en de humanitaire noden. Of dat nu komt door de gevolgen van klimaatverandering, migratie, epidemieën, gewapende strijd of het risico op natuurgeweld.

En in Nederland

In Nederland komen onze noodhulpteams in actie bij acute nood. We staan klaar op festivals en evenementen om hulp te bieden. En door kennis te verspreiden over EHBO en zogenoemde Goed voorbereid-projecten te ontwikkelen, zorgen we ervoor dat mensen zichzelf en anderen kunnen én willen helpen wanneer dat nodig is. Zo leggen we vanuit de meerjarenstrategie 2017 – 2020 steeds sterker de focus op hulp aan mensen in nood en nemen we afscheid van sociale hulpactiviteiten.

Humanitair Oorlogsrecht

Leidraad binnen ons werk is het Humanitair Oorlogsrecht, oftewel het respect voor de menselijke waardigheid in de meest onmenselijke omstandigheden. Als Rode Kruis zijn wij de hoeder van het Humanitair Oorlogsrecht. We dragen ook in Nederland actief de regels uit ter bescherming van burgers en zijn actief in de pleitbezorging rondom oorlogsrecht-thema's.

Missie

Het voorkomen en verzachten van menselijk lijden waar dan ook, het beschermen van levens en gezondheid en het waarborgen van respect voor de mens. Dat is de missie van het Rode Kruis. Onze bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar hen die het meest kwetsbaar zijn tijdens gewapende conflicten, rampen en andere noodsituaties.

Visie

Met onze vrijwilligers en via onze lokale aanwezigheid leveren we een actieve bijdrage aan het versterken van gemeenschappen, zodat in tijd van de grootste nood niemand alleen staat. Via onze hulpverlening willen we de zelfredzaamheid van die gemeenschappen dusdanig versterken, dat mensen die daarin leven zichzelf en anderen kunnen helpen. Op basis van respect en medemenselijkheid.

Hulp voor mensen in nood in Nederland

Onze ruim 14.000 vrijwilligers en meer dan 41.000 Ready2Helpers staan dag en nacht paraat om slachtoffers te evacueren, medisch te ondersteunen en om kwetsbare mensen beter voor te bereiden op noodsituaties. We brengen mensen weer bij elkaar die elkaar door een ramp of oorlog uit het oog zijn verloren. We vertellen over het Humanitair Oorlogsrecht en delen zo veel mogelijk kennis over EHBO en wat je moet doen in verschillende noodsituaties. Zo wordt hulpverlening steeds meer van ons allemaal en is hulp altijd dichtbij.

Onze hulp in Nederland

17.535 mensen bereikt met Goed voorbereid-activiteiten.

53 noodhulpinzetten.

72 ondersteuningstrajecten voor slachtoffers van mensenhandel.

hulpverlening bij ruim **10.000** evenementen.

499.523 gebruikers van de EHBO-app.
De meest gezochte items in de EHBO-app zijn eikenprocessierups, hitte-uitputting, wespensteek.

104.075 mensen volgden een EHBO-cursus, workshop of e-learning.

107 mensen zijn gevonden dankzij het programma Opsporing en Ondersteuning.

We bereikten **8.971** mensen met voorlichting over Humanitair Oorlogsrecht.

262 ongedocumenteerde migranten bereikt met hulpactiviteiten.

Respect en hulpbereidheid: **2.528.198** views campagne Als je kan, help dan.

333 nieuwe opsporingsverzoeken voor Restoring Family Links.

Het werk van het Rode Kruis wordt mogelijk gemaakt door schenkingen van particulieren, bedrijven, stichtingen, vermogensfondsen, de Nationale Postcode Loterij en overheden.

Noodhulp in Nederland

“De knop omdraaien
en meteen in actie komen”

Tijdens een grootschalige oefening in het LUMC in Leiden werden verschillende hulpdiensten op de proef gesteld.

Onze noodhulpteams komen onmiddellijk in actie bij een ramp, ongeluk of aanslag. De goed getrainde vrijwilligers ontfemen zich over de lichtgewonde slachtoffers, zodat ambulancepersoneel zich kan bezighouden met de zwaargewonde mensen. We begeleiden betrokkenen bij een ontruiming of evacuatie naar een veilige plek. Ook vóórdat een noodsituatie zich voordoet, zijn we al aanwezig bij grootschalige en risicovolle gebeurtenissen.

Noodhulp in 2019

Niet alle noodsituaties komen met een knal of explosie. Veel van de nood gebeurt in stilte. Naast noodhulp zetten we ons dan ook in voor situaties van mensen in nood die minder in het oog springen. Zo voorzagen we ongedocumenteerde migranten in opvangcentra in de randstad van basisbehoeften zoals veldbedden, dekens en drinkwater. Ook daklozencentra konden rekenen op onze steun tijdens de winteropvang. Daarnaast boden we in Rotterdam met het programma Vervoer&Meer ondersteuning aan kwetsbare en verminderd zelfredzame patiënten die ontslagen worden uit het ziekenhuis. We zorgden ervoor dat ze veilig thuis kwamen en hielpen ze vervolgens met het inschakelen van bijvoorbeeld thuiszorg of de huisarts. In 2019 hebben we op deze manier 341 mensen kunnen helpen. In 2020 gaan we deze activiteit verder uitbreiden.

OPVANG VLUCHTELINGEN

Sinds 2016 ondersteunen we nieuw arriverende asielzoekers in het oude politiebureau Beverwaard in Rotterdam. We hebben daar permanent een EHBO-behandelpost en wijzen de migranten op projecten van het Rode Kruis. Bijvoorbeeld de workshop Wegwijs in de Gezondheidszorg en de Life Skills Workshop waarbij mensen leren hoe om te gaan met een moeilijke persoonlijke situatie, zoals stress, verdriet en verlies. De betrokken hulpverleners zijn ook getraind in het signaleren van mogelijke slachtoffers van mensenhandel. In 2019 hielpen we hier 2.250 vluchtelingen.

Evenementenhulp

“Aan het einde van de dag heb je iemand écht geholpen en dat is heel mooi om te doen.”

Een vrijwilliger vertelt over zijn eerste keer als evenementenhulpverlener op Pinkpop.

Jaarlijks staan we met duizenden vrijwilligers paraat op meer dan 10.000 evenementen, groot en klein. We prikken blaren, behandelen wonden, brengen verkoeling of warmte, verzorgen mensen die onwel zijn geworden. Ons doel: zorgen dat toeschouwers, bezoekers en deelnemers veilig kunnen genieten.

Evenementenhulp in 2019

Het aantal evenementen neemt toe. Tegelijkertijd veranderen de risico's door toenemend gebruik van alcohol en drugs, terreurdreiging, extreme hitte. In 2018 ontwikkelden we het verbeterplan *Veilig sporten, veilig deelnemen, veilig feesten*, met als doel om kwaliteit te kunnen blijven leveren, ook in een veranderende evenementensector. Hiervoor namen we processen onder de loep, trinden we vrijwilligers en informeerden een breed publiek hoe ze de risico's van bijvoorbeeld hitte en gebruik van alcohol en lachgas kunnen beperken. Ook onderzochten we de impact van onze hulpverlening. Zo vroegen we in 2019 voor het eerst tijdens de Nijmeegse Vierdaagse aan deelnemers hoe ze onze hulpverlening hebben ervaren. 95% van de ondervraagden gaf aan zeer tevreden zijn met de behandeling. 92% gaf aan dat de hulpverlener voldoende aandacht gaf. Over de wachttijd was 51% tevreden.

PILOT KOELBADEN DAM TOT DAMLOOP

Tijdens de Dam tot Damloop 2019 vond een pilot plaats met het gebruik van koelbaden. Een koelbad is de meest efficiënte manier om zo snel mogelijk de lichaamstemperatuur omlaag te krijgen bij iemand die is getroffen door een hitteberoerte. We testten op een goed moment, want het was een warme dag. Rondom de finish waren twee hulpposten ingericht met in totaal vijf koelbaden. De koelbaden zijn zeventien keer gebruikt. Het praktische gebruik, de materialen, de protocollen, procedures en informatievoorziening voor vrijwilligers hebben we uitgebreid geëvalueerd. Ook hebben we aanbevelingen geformuleerd voor het verdere gebruik van de koelbaden. Ron van der Jagt, directeur van organisator Le Champion, zei over de pilot met koelbaden: “Ik sluit niet uit dat we vandaag levens hebben gered.”

Voor 2020 staan opnieuw acht pilots gepland. In samenwerking met andere partijen, waaronder de GGD GHOR en experts, werken wij de specifieke richtlijnen voor het gebruik van koelbladen tijdens hardloop en duursportevenementen verder uit. Zo lang die richtlijnen er nog niet zijn, adviseren de inzet van koelbaden, met inachtneming van de vergunningseisen, een risicoanalyse en ervaring bij eerdere evenementen.

Voor onze evenementenhulpverlening kunnen rekenen op de steun van verschillende stichtingen, vermogensfondsen en corporate partners. Zo ondersteunt de stichting Zabawas onze hulp met een gift voor een mobiele koelunit.

Ruim 10.000 evenementen, waaronder de Nijmeegse Vierdaagse, Zwarte Cross, Pinkpop, Dodenherdenking op de Dam in Amsterdam.

95% van de ondervraagden was zeer tevreden over de behandeling die ze kregen tijdens de Nijmeegse Vierdaagse.

Foto Pinta Mawi

Goed voorbereid

Weet jij wat je moet doen in geval nood?

Als je goed bent voorbereid, kun je jezelf en anderen helpen bij een noodsituatie. Met die gedachte organiseren districten en afdelingen van het Rode Kruis verschillende lokale activiteiten onder de naam Goed voorbereid.

Goed voorbereid in 2019

De activiteiten onder de vlag Goed voorbereid groeien elk jaar. Naast onze bestaande programma's ontwikkelden we nieuwe activiteiten, zoals de snelle checks. Bijvoorbeeld een snelle check om te zien of je goed bent voorbereid op een noodsituatie. Of een check om vallen in huis te voorkomen. Naast de lokale activiteiten voor kwetsbare mensen speelde ook communicatie voor een breder publiek een belangrijke rol. Via onze social media bereikten we veel mensen met waardevolle informatie hoe ze zich goed kunnen voorbereiden op mogelijke calamiteiten. Wat moet je bijvoorbeeld doen bij extreem weer, hoe maak je een persoonlijk noodplan en ga je goed voorbereid met je kinderen op pad?

HELDIN

Je eigen grenzen aangeven, hulp durven vragen, verbaal en non-verbaal communiceren. Het project Heldin biedt de cursisten méér dan alleen EHBO-vaardigheden. Kwetsbare vrouwen, vaak met een migrantenachtergrond, werken aan hun weerbaarheid en zelfvertrouwen. Het resultaat? Ze kunnen en durven te anticiperen bij diverse (nood)situaties.

Heldin startte in 2017 in Amsterdam en rolde in 2019 uit in Utrecht en Rotterdam. 70% van de deelnemers gaf aan na de cursus makkelijker hulp te kunnen vragen. 80% weet nu hoe ze moeten handelen in noodsituaties.

17.535

mensen bereikt in tweehonderd buurten met Goed voorbereid-activiteiten, waaronder:

EHBO
op maat

Workshop
Goed voorbereid

Extreem weer

Red Cross Quest

Heldin

Met de hashtag #weesvoorbereid bereikten we 1,2 miljoen mensen met tips over bijvoorbeeld 'wat te doen bij extreem weer'. In 2019 introduceerden we snelle checks om te zien of je goed bent voorbereid op een noodsituatie.

Powervrouwen voor powervrouwen

Het project Heldin wordt mede mogelijk gemaakt door financiële steun van de Tiffany Circle, een internationaal netwerk van vrouwen die zich samen inzetten voor de humanitaire missie van het Rode Kruis.

EHBO

“Neehee, niet op zijn rug,
dan slikt ie zijn tong in!”

Een leerling reageert wanneer zijn ‘leraar’ flauwvalt

Onze missie is dat iedereen in Nederland eerste hulp moet krijgen wanneer dat nodig is. Het is daarom belangrijk dat we de EHBO-kennis binnen de samenleving verder vergroten. We bieden complete EHBO-cursussen aan en laagdrempelige online varianten hierop. Ook hebben we een handige gratis app en verspreiden we slimme EHBO-weetjes via social media. Uiteraard bieden we ook EHBO-cursussen aan onze medewerkers aan.

EHBO in 2019

Het aantal mensen dat een EHBO-cursus bij ons volgt, groeit gestaag. In 2018 volgden 97.100 mensen een EHBO-cursus of workshop bij ons, in 2019 groeide dit aantal naar 104.075. We bekijken voortdurend hoe we ons aanbod kunnen vernieuwen en onder de aandacht brengen. Zo brachten we in 2019 de workshop Eerste Hulp Bij Drank en Drugs-ongevallen uit. Cursisten leerden welke middelen worden gebruikt en wat de meest voorkomende klachten zijn.

SOMERTIJD REANIMATIEDAG

Op 25 mei organiseerden we samen met Radio 10 en dj Rob van Someren de landelijke Somertijd Reanimatiedag. Iedereen kon op deze dag op 23 locaties door heel Nederland, waaronder Paleis Soestdijk, een gratis workshop reanimeren volgen. In totaal leerden 2.224 mensen tijdens deze dag reanimeren.

104.075

mensen volgen een EHBO-cursus, workshop of e-learning. Sinds 2017 hebben in totaal 278.220 personen een EHBO-cursus of workshop gevolgd.

499.523

gebruikers van de EHBO-app. De meest gezochte items in de EHBO-app zijn eikenprocessierups, hitte-uitputting, wespensteek.

4.941.317

Bereik EHBO-tips via social media.

Dankzij de opbrengst van de Rode Kruis Bloesemtocht konden we in 2019 vijftien AED's aanschaffen en reanimatiecursussen voor kwetsbare mensen organiseren.

Opsporing en ondersteuning

“Je dierbaren kwijt...
Waar begin je met zoeken?”

Opsporing en het herstellen van contacten met familieleden, internationaal bekend onder de naam Restoring Family Links, is van oudsher een belangrijke taak van het Rode Kruis. Het is vaak een lang en intensief proces om te komen tot een match tussen dierbaren die elkaar uit het oog verloren. Hier zetten we ons wereldwijde netwerk voor in. Zo brengen we jaarlijks vele mensen weer in contact met hun naasten en overhandigen we bovendien vele Rode Kruis-berichten aan familieleden in ramp- en conflictgebieden.

PILOT DECEASED MIGRANTS

Migranten nemen grote risico's om Europa en Nederland te bereiken. Een aanzienlijk deel van hen overleeft die reis niet. In 2019 startten we met de pilot Deceased migrants, waarmee we een match willen maken tussen een familielid en een aan- gespoeld lichaam. Een lang proces dat enorm zorgvuldig moet worden uitgevoerd. In 2019 hebben we de eerste match kunnen maken. Een moeilijk traject, maar van onschatbare waarde voor de dierbaren van de overledene. In 2020 geven we deze activiteit een vaste plek in onze hulpverlening.

871
PERSONEN
GEZOCHT IN 2019

107
PERSONEN GEVONDEN

333
NIEUWE AANVRAGEN
VOOR OPSPORING

42
RODE KRUIS-BERICHTEN
VERSTUURD

262
ONGEDOCUMENTEERDE
MIGRANTEN HEBBEN
ONDERSTEUNING GEKREGEN

72
SLACHTOFFERS VAN
MENSENHANDEL KREGEN
ONDERSTEUNING

684
HULPVERLENERS VOLGEN DE
ONLINE CURSUS OVER HET
HERKENNEN VAN SIGNALLEN VAN
MENSENHANDEL.

Ondersteuning Ongedocumenteerde Migranten

**“Ik was aan de oorlog ontsnapt,
maar hier begint mijn mentale oorlog.”**

*Uit een gesprek met een ongedocumenteerde migrant, opgetekend in het boek
10 jaar ondersteuning aan slachtoffers van mensenhandel. Een onderzoek naar de
juridische hulpverlening van het Rode Kruis*

In 2019 hielpen we 262 ongedocumenteerde, kwetsbare migranten die tijdelijk in Nederland verblijven. Onze vrijwilligers zetten zich in om mogelijke slachtoffers van mensenhandel te herkennen, organiseerden spreekuurconsulten, workshops en trainingen over EHBO en Life skills. Daarnaast voorzagen we vanuit onze noodhulpprogramma's in de eerste levensbehoeften, zoals drinkwater, dekens en veldbedden. We verspreiden bovendien vele Rode Kruis-berichten aan familieleden in ramp-en conflictgebieden.

Programma Mensenhandel

**“Tot het écht nodig is,
probeer ik niet te vragen naar wat er is gebeurd”**

Annabel begeleidt en helpt als Rode Kruis-vrijwilliger slachtoffers van mensenhandel.

Programma Mensenhandel in 2019

Die steun van het programma Mensenhandel is vooral praktisch juridisch van aard: van meegaan naar gesprekken met advocaten tot brieven vertalen, juridische procedures uitleggen en helpen om een paspoort te verkrijgen. In 2019 ondersteunden we zo 72 slachtoffers van mensenhandel.

Daarnaast ontwikkelden we samen met het COA, VluchtelingenWerk, CoMensha en Nidos een toolkit voor medewerkers en vrijwilligers die werken met asielzoekers en vluchtelingen. Verder volgden in 2019 684 hulpverleners van verschillende organisaties de online cursus om signalen van mensenhandel te herkennen en aanwijzingen wat je als hulpverlener moet doen om het slachtoffer te helpen.

Het werk van het Rode Kruis voor slachtoffers van mensenhandel in binnen- en buitenland kreeg extra aandacht dankzij 3FM Serious Request: The Lifeline 2019. Kijk voor meer informatie over 3FM Serious Request: The Lifeline op pagina 33. Ook dit jaar kregen we weer steun van de Adessium Foundation voor het verbeteren van de zorg voor ongedocumenteerde migranten.

Respect en Hulpbereidheid

“Al die persoonlijke verhalen,
dat vind ik wel heftig om te horen”

Deelnemer van de Break the Silence Disco tijdens het festival Down the Rabbit Hole.

Zonder hulpbereidheid en respect voor je medemens is er geen hulp. Met inspirerende onderwijs- en publieksvoorlichtingsprogramma's dragen we onze humanitaire waarden uit naar het grote publiek. Op deze manier willen we bijdragen aan een meer betrokken en veiligere samenleving waar mensen voor elkaar klaarstaan in tijden van nood.

Respect & Hulpbereidheid in 2019

Met de online campagne Als je kan, help dan vroegen we in 2019 aandacht voor hulpbereidheid. De campagne kon rekenen op meer dan twee miljoen views. Een belangrijke doelgroep die we willen bereiken zijn jongeren. Binnen ons online lesprogramma voor Hero of Humanity voor middelbare scholen en het MBO, introduceerden we een nieuwe module Niet filmen, maar helpen. Het filmen na ongelukken, in plaats van het verlenen van hulp, komt regelmatig voor. Door dit onderwerp op te nemen in het lessenpakket, hopen we dat jongeren eerder 112 zullen bellen dan dat ze hun telefoon gebruiken om te filmen.

Festivals zijn voor ons een belangrijk podium om jongeren te bereiken en zo bewust te maken van de noodzaak van onze missie.

9.697
Deelnemers
Break the Silence
Disco

12.752
bezoekers
Humanity House

2.528.198
views campagne
Als je kan, help dan

7.172
Spelers
Hero of Humanity

2.375
bezoekers
tentoonstelling
Vluchteling in beeld

2.061
Bezoekers
tentoonstelling Kind
onder Vuur

Selectie, monitoring en evaluatie

Nood voorkomen of de gevolgen ervan beperken. Dat is de leidraad voor de selectie van projecten in Nederland. We bekijken of het probleem past binnen onze strategie. En is de interventie die we in gedachten hebben haalbaar? Hoe sluiten we aan bij het werk van andere organisaties? Antwoord op deze vragen vindt plaats op verschillende niveaus in de organisatie: het districtsbestuur, het clusteroverleg en het managementteam. Vooraf bepalen we de doelstellingen van de interventie, met daarin ook monitoringsmomenten. Hierbij kijken we naar efficiëntie en effectiviteit. Om ook de klanttevredenheid te meten, zetten we ook steeds meer gesprekken met de hulpvragers die we hebben ondersteund centraal. Om te zien hoe en of de interventie hun situatie heeft verbeterd. Daar waar nodig sturen we ook gedurende de looptijd van het project bij. Wanneer een interventie geen natuurlijk einde heeft, maar een doorlopend proces is, vindt er elke paar jaar een evaluatie plaats.

Foto Lieke Vermeulen

Hulp voor mensen in nood wereldwijd

Natuurrampen, slepende conflicten, migratie en klimaatverandering

Eind 2019 luidden we de noodklok: 820 miljoen mensen lijden honger. Het is een hartverscheurende en illustratief voorbeeld van de uitdagingen waar we als Rode Kruis voor staan: de gevolgen van voortslepende conflicten, klimaatverandering en migratie vormen een grote humanitaire bedreiging. Met 12 miljoen vrijwilligers wereldwijd bieden we hulp waar we kunnen. Voedsel, schoon drinkwater, onderdak en medische zorg redden levens. Daarnaast zorgen we er met preventieve maatregelen voor dat mensen minder kwetsbaar zijn voor natuurrampen en crises. We brengen mensen die elkaar uit het oog zijn verloren door een ramp of conflict weer bij elkaar. En als de regels van het Humanitair Oorlogsrecht worden overtreden, laten we van ons horen. Tot slot innoveren we om de hulpverlening zo effectief en efficiënt mogelijk te laten verlopen.

Onze hulp wereldwijd

Noodhulpprogramma's in 34 landen:

Onder andere in: Afghanistan, Albanië, Aruba, Bahama's, Bangladesh, Burundi, Centraal Afrikaanse Republiek, Comoren.

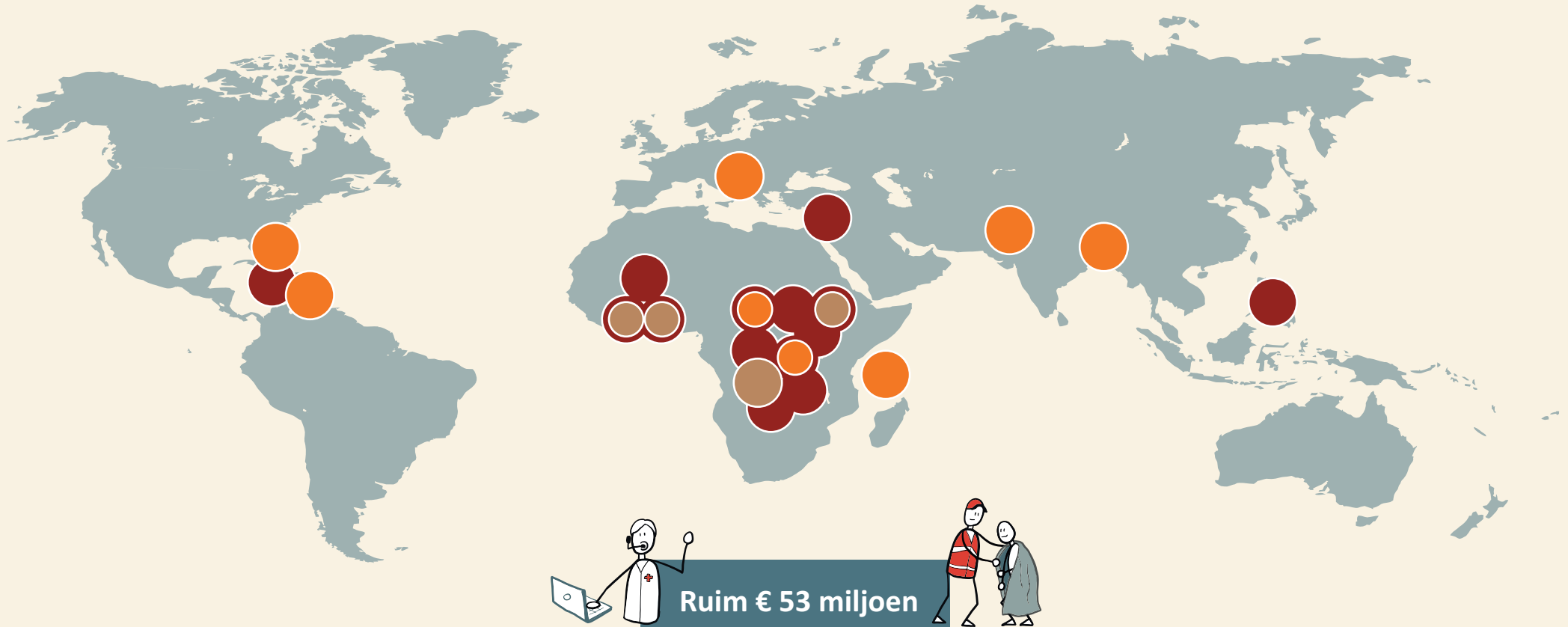
Zestien zusterverenigingen hielpen we met het voorbereiden op en verminderen van de gevolgen van rampen:

Burundi, Centraal Afrikaanse Republiek, Ethiopië, Haïti, Libanon, Malawi, Mali, Filipijnen, Benin, Ivoorkust, Zuid-Soedan, Palestijnse gebieden, Soedan, Oeganda, Zambia en de Democratische Republiek Congo.

Vier zusterverenigingen hielpen we als strategische partners bij het duurzaam versterken van hun eigen organisatie:

Ivoorkust, Zambia, Ethiopië, Benin.

Ruim € 53 miljoen

In 2019 besteedden we ruim € 53 miljoen aan internationale hulp.

Onze noodhulp wereldwijd

16,9 miljoen mensen werden voorzien van water en sanitaire voorzieningen.

4,7 miljoen mensen ontvingen voedsel in 12 districten.

Ruim één miljoen mensen kregen noodzakelijke huishoudelijke artikelen zoals matrassen, dekens, handdoeken en hygiëneproducten.

Meer dan **554.000** mensen hadden toegang tot betere gezondheidszorg.

1.243 families ontvingen voedselpakketten.

2.811 families ontvingen voedsel vouchers.

12.835 huishoudens ontvingen hulpgoederen zoals dekens, keukengerei, jerrycans en dekzeilen.

3.023 families ontvingen financiële hulp.

889 families kregen psychosociale hulp.

1.044 materiaallijsten uitgedeeld.

337 huizen gerepareerd.

1.228 deelnemers aan bouwworkshops.

95 reparaties door bouwteams.

3 chartervluchten en **2** schepen leverden meer dan **100** ton aan humanitaire goederen voor **50.800** mensen.

32.900 mensen kregen medische zorg.

4.280 mensen kregen psychosociale hulp.

17.800 mensen kregen schoon drinkwater.

21.500 veilige begrafenissen uitgevoerd.

We bereikten **5.759.566** mensen met schoon drinkwater en sanitatie.

938.735 mensen ontvingen voedsel, geld of hulp bij de ontwikkeling van hun boerenbedrijf.

531.932 mensen kregen medische hulp.

211.043 mensen kregen psychosociale support.

400.833 mensen kregen een medische behandeling in een Rode Kruis-kliniek.

259.220 voedselpakketten werden gedistribueerd.

8.134 huishoudens ontvingen contant geld.

135.055 mensen ontvingen noodhulpgoederen (family kits).

2.708.117 liter drinkwater is gedistribueerd.

81 waterpompen werden gerepareerd, waardoor **36.492** mensen weer toegang kregen tot schoon drinkwater.

we bereikten **26.918** mensen met hygiëne promotie activiteiten.

*) Totale cijfers IFRC- of ICRC-operatie, waaraan het Nederlandse Rode Kruis heeft bijgedragen.

**) Totale cijfers IFRC-hulpoperatie over de periode augustus 2017 – december 2019.

***) Dit betreft de wederopbouwprojecten in de periode januari 2018 tot en met oktober 2019.

Foto IFRC

Noodhulp

“Het is hartverscheurend om een broodmager kindje van vier maanden te zien dat minder weegt dan een pasgeboren baby.”

Rode Kruis-ambassadeur Floortje Dessing bezoekt samen met directeur Marieke van Schaik het door honger en conflict geteisterde Jemen.

In 2019 hadden opnieuw miljoenen kwetsbare mensen onze hulp hard nodig vanwege een conflict, natuurramp of andere noodsituatie. Soms was de nood acuut, zoals cycloon Idai die in maart grote schade in Mozambique, Zimbabwe en Malawi aanrichtte. Soms kwam de nood voort uit langdurige conflicten, zoals in Jemen, Syrië en de Centraal Afrikaanse Republiek. En sommige rampen voltrokken zich stilletjes. Bijvoorbeeld de erbarmelijke situatie van de migranten uit Venezuela of de ebolacrisis die in de Democratische Republiek Congo zijn tol blijft eisen.

Jemen: het aantal mensen met honger is nog nooit zo groot geweest

Jemen is één van de landen met de grootste humanitaire crisis. Van de dertig miljoen inwoners waren in 2019 24 miljoen afhankelijk van hulp. Bijna de helft van de ziekenhuizen was niet operationeel. Er was een groot tekort aan medisch personeel en medicijnen. Steeds meer burgers werden slachtoffer van cholera, difterie, mazelen en hersenvliesontsteking. Eind 2019 luidden we opnieuw de noodklok. Door het jaren voortdurende conflict hadden 17,8 miljoen mensen weinig tot niets te eten. We hielpen zo veel mogelijk mensen met voedsel, schoon drinkwater en medische en psychosociale zorg. Daarnaast riepen we de strijdende partijen op zich te houden aan het Humanitair Oorlogsrecht, zodat hulpverleners hun werk kunnen doen.

Bangladesh: vluchtelingen, cyclonen en overstromingen

De bevolking van Bangladesh krijgt ramp na ramp over zich heen. Naast cyclonen waren er in 2019 grote overstromingen door zware regenval en smeltwater uit de Himalaya. Het zuidelijke district Cox's Bazar vangt meer dan één miljoen mensen op in opvangkampen. Ze zijn gevlucht voor geweld in Myanmar. We hielpen de vluchtelingen zich te beschermen tegen weer en wind met dekzeilen, touwen en gereedschap en voorzagen ze van drinkwater, voedsel, latrines, slaapmatten en hygiënetrainingen.

Mozambique: enorme schade door cycloon Idai

Cycloon Idai richtte in maart enorme schade aan in Mozambique, Zimbabwe en Malawi. Hulpteams van het Rode Kruis deelden tabletten uit waarmee mensen vervuild water konden zuiveren. Ook deelden we dekzeilen uit en openden we opvangcentra waar getroffen mensen terecht kunnen. Door de ramp zijn familieleden elkaar uit het oog verloren. We hielpen ze met het herstellen van het contact.

Foto IFRC

Venezuela: migrantencrisis onverminderd groot

Bijna vijf miljoen mensen uit Venezuela waren in 2019 op de vlucht naar landen als Colombia, Brazilië, Peru, Ecuador, Aruba, Bonaire en Curaçao. De situatie van de vluchtelingen is vaak uitzichtloos. Het Rode Kruis hielp in 2019 met het verzorgen van tijdelijk onderdak en sanitaire voorzieningen, het uitdelen van voedsel en schoon drinkwater, het verlenen van medische zorg, vergroten van de veiligheid voor vrouwen en kinderen en contactherstel voor families die elkaar kwijt zijn geraakt. Ook de achterblijvers in Venezuela ondersteunden we met onder andere medische benodigdheden. Daarnaast informeerden we militairen en politiediensten over het Humanitair Oorlogsrecht.

Bahama's: metershoge vloedgolven door orkaan Dorian

Begin september kwam orkaan Dorian aan land op de Bahama's. De komst van de orkaan ging gepaard met windstoten tot wel 350 kilometer per uur, metershoge vloedgolven en stortregens die dagen lang aanhielden. Het Rode Kruis deelde hygiënepakketten, voedsel, kleding en andere levensbehoeften uit aan mensen die alles kwijt waren. Daarnaast hielpen we bij contactherstel van familieleden die elkaar door Dorian zijn kwijtgeraakt.

Syrië: nieuwe escalatie van geweld

Na negen jaar van conflict waren er in oktober opnieuw escalaties van geweld in het noordoosten van Syrië. De Syriërs hadden het al zwaar: 11,7 miljoen Syriërs waren al afhankelijk van hulp. Het gevolg van het oploeiende geweld was een nog grotere behoefte aan hulp. In het gehele land verstrekten we voedsel, medische en psychosociale zorg. Ook zorgden we voor het onderhoud en de uitrusting van gezondheidscentra en runden we mobiele klinieken.

Democratische Republiek Congo: grootste ebolacrisis

De ebola-uitbraak die sinds 2018 de Democratische Republiek Congo teistert, is de op één na grootste uitbraak ooit. Eind 2019 zijn er ruim 2.200 mensen overleden aan ebola. Oplaaend geweld compliceerde de bestrijding van de ziekte. Sinds het begin van de uitbraak was het Rode Kruis nauw betrokken bij de hulpverlening en bij het voorkomen van verdere verspreiding van ebola. Onder de hulpverleners waren water- en sanitatie-experts en mensen gespecialiseerd in het uitvoeren van veilige en waardige begrafenissen. Daarnaast gaven zo'n 360 vrijwilligers voorlichting. Zij gingen van deur tot deur om mensen te informeren over ebola; hoe ze het kunnen herkennen en wat ze vervolgens moeten doen.

Molukken

De aardbeving die de Indonesische eilandengroep Molukken op 26 september trof, had een kracht van 6,5 op de schaal van Richter en richtte een ware ravage aan: 39 doden, 1.578 gewonden, 170.900 daklozen, 6.355 beschadigde huizen en 512 vernielde openbare ruimtes zoals ziekenhuizen, scholen en bruggen. Slachtoffers ontvingen vanuit de Internationale Federatie dekzeilen, schoon water, dekens en matrassen, babyspullen en voedsel. Daarnaast voorzagen medische teams getroffen van medische en psychosociale hulp. De Nederlandse bijdrage zal worden gebruikt voor herstel van sanitaire faciliteiten. Deze activiteiten zullen in 2020 worden uitgevoerd.

Vergroten weerbaarheid

“Het Rode Kruis kwam vooraf met een oplossing.”

Een bewoonster van Grand Fond in Haïti legt uit hoe de dammen, gebouwd met hulp van het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds, de bewoners beschermen tegen modderstromen en zorgen voor voedselzekerheid.

Klimaatverandering is van grote invloed op de humanitaire hulpverlening. Veranderende weerspatronen en extremer weer raken namelijk vooral de meest kwetsbaren. Ieder jaar worden meer dan honderd miljoen mensen getroffen door overstromingen, stormen, droogte en bosbranden. Veel van deze rampen komen vaker voor of worden intenser door klimaatverandering. Wij willen ervoor zorgen dat kwetsbare gemeenschappen minder risico's lopen op een ramp. Met betere waarschuwingssystemen, weerbare gemeenschappen en hulp vóórdat natuurgeweld toeslaat, kunnen ontzettend veel mensenlevens en veel van hun bezittingen gespaard worden.

Weerbare gemeenschappen

We hielpen zestien Rode Kruis-zusterverenigingen met concrete projecten gericht op het versterken van de weerbaarheid van kwetsbare groepen. Met relatief eenvoudige maatregelen zoals evacuatieplannen en betere waarschuwingssystemen worden mensen weerbaarder en kunnen we talloze levens redden, en zorgen dat hun bezittingen niet verloren gaan. Betere drinkwater- en sanitaire voorzieningen dragen bij aan de gezondheid en bieden zo weerstand tegen ziekten.

Soms vraagt een betere voorbereiding om nieuwe manieren van hulpverlening. Forecast-based-financing is hier een goed voorbeeld van. Daarbij krijgen mensen, kort voor een ramp toeslaat, geld of spullen die ze nodig hebben om zich voor te bereiden, op basis van weersvoorspellingen en datamodellen die de locatie en impact van rampen helpen inschatten.

Prinses Margriet Fonds

De lange termijn programma's van het Rode Kruis, onder meer die van het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds maken het mogelijk om nog een stapje verder te gaan dan waarschuwingssystemen en hulpgoederen vooraf. Met investeringen in herbebossing, stevigere huizen, noodhulpteams gevormd door de lokale bevolking en nieuwe bronnen van voedsel en inkomen. Dit doen we niet allemaal zelf. We werken samen met betrouwbare partners met elk een eigen expertise, bijvoorbeeld op het gebied van herbebossing. En altijd, bij elke stap die we zetten, betrekken we direct de lokale bevolking. Zo wordt een gemeenschap structureel op alle fronten weerbaarder gemaakt en heeft natuurgeweld veel minder impact.

In 2019 legden we een focus op vier van de zestien zusterverenigingen waarmee we samenwerken, om de eigen organisatie financieel en organisatorisch sterker te maken. Zo introduceerden we bijvoorbeeld EHBO-programma's die eigen inkomen generen bij een aantal van onze zusterverenigingen

Mede dankzij een donatie van Stichting Sonbross kan het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds drie jaar lang kwetsbare gezinnen in tien gemeenschappen van Cebu in de Filipijnen ondersteunen. Ook het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Europese Commissie (DG ECHO en DG DevCO) en IKEA Foundation hebben belangrijke bijdragen geleverd om deze projecten mogelijk te maken.

Foto Nederlandse Rode Kruis - Prinses Margriet Fonds

Veilige huizen en gewassen in Haïti

In twintig jaar,
dertig gemeenschappen weerbaarder maken
tegen natuurgeweld

Haïti wordt vaak getroffen door natuurrampen. Maar met de aanpak van het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds hoeven deze lang niet zo schadelijk te zijn als ze altijd waren. Zoals in het zuidelijk gelegen Grand Fond. In 2016 startten we hier een programma om de gemeenschap beter te beschermen tegen natuurgeweld. We legden samen met de lokale bevolking op nauwkeurig geselecteerde plekken dammen aan. In ontboste gebieden plantten ze bomen en de inwoners leerden landbouwtechnieken die de grond niet beschadigen maar juist herstellen. Verder bereidde de bevolking zich beter voor op een nieuwe ramp. Vrijwilligers leerden hoe ze evacuatie moeten coördineren en er waren rampentrainingen. Resultaat: de bevolking, huizen en gewassen zijn veilig tijdens een ramp en de landbouwproductie is verbeterd. Deze zelfde aanpak passen we nu op grotere schaal toe op andere plekken in Haïti, met als doel om in twintig jaar dertig gemeenschappen weerbaarder te maken tegen natuurgeweld. Daarvoor werken we onder meer samen met landschapsherstelorganisatie Commonland en worden we financieel ondersteund door de COMON Foundation.

Ook hebben we actief ingezet op rampbestendige scholen: geen enkel kind zou zonder onderwijs moeten opgroeien en geen enkel kind zou in de klas moeten zitten met de angst dat het dak kan instorten bij een harde regenbui of windvlaag. Bovendien kan een goed gebouwde school fungeren als een schuilplek voor de gemeenschap tijdens een nieuwe ramp. In 2019 realiseerden we de bouw van een rampbestendige school in Mûlatre, Haïti.

Mede dankzij de sponsors en de bijdrage van de deelnemers aan de Rode Kruis Rally kan het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds wereldwijd blijven investeren in projecten en initiatieven om de impact van rampen te verminderen. Daarnaast mochten wij ook dit jaar een bijdrage ontvangen van stichting Vivace t.b.v. het project "Rampbestendige scholen in Haïti". Dankzij Vivace konden we de bouw van de rampbestendige school in Mûlatre realiseren.

Foto Michelle Hamers

Bijzondere initiatieven en samenwerkingen

“Noodhulp alleen is geen oplossing. We moeten slimmer zijn, anticiperen op risico's en rampen voorkomen.”

Maarten van Aalst, directeur van het Rode Kruis Klimaatcentrum, aan het woord tijdens zijn benoeming tot hoogleraar aan de nieuwe leerstoel Spatial Resilience for Disaster Risk Reduction aan de Universiteit Twente.

Het Rode Kruis Klimaatcentrum

Klimaatverandering maakt humanitaire hulpverlening nu al moeilijker, complexer en minder voorspelbaar. Het Rode Kruis Klimaatcentrum (Red Cross Red Crescent Climate Centre) in Den Haag ondersteunt de Internationale Rode Kruis-beweging bij de stijgende risico's op rampen in een veranderend klimaat. Het helpt om kennis hierover toegankelijk en bruikbaar te maken voor het Rode Kruis, en praktische maatregelen te nemen om steeds groter wordende risico's het hoofd te bieden.

510: de kracht van data

In 2016 startten we het data-initiatief 510, waarmee we de humanitaire hulpverlening beter en efficiënter maken door middel van data. Bijvoorbeeld bij tyfoon Kammuri die eind 2019 op de Filipijnen aan land kwam. Met behulp van satellietdata hebben we tevoren bepaald hoe erg de storm zou zijn. De satellietdata over windsnelheden en hoeveelheden regen waren in combinatie met data over tyfoons uit het verleden de basis voor de bepaling van de impact voor mensen in het gebied. Zo konden we voorbereidende maatregelen treffen met gemeenschappen die verhoogd risico liepen. Ook nadat de tyfoon over het gebied was getrokken, hadden we binnen enkele uren de informatie beschikbaar over waar de hulp het hardst nodig was. In het verleden duurde dit weken.

In 2019 werkte een team van 58 vrijwilligers aan de verbetering van hulpverlening met behulp van data. We zetten 510 onder andere in voor twee tyfoons op de Filipijnen en we trainden collega's uit Canada, Denemarken, Mali, Kenia, Nederland, de Filipijnen en Zambia. Het succes van 510 willen we in 2020 verder bestendigen en steeds meer lokaal inzetten.

Foto Benjamin Suomela, Finnish Red Cross

121: veerkracht en waardigheid met eigen geld

AN INITIATIVE OF
THE NETHERLANDS
RED CROSS

We weten uit ervaring dat het geven van geld in plaats van hulpgoederen in bepaalde gevallen beter werkt in de hulpverlening. Door geld beschikbaar te maken wordt ook de lokale economie gestimuleerd en de veerkracht van de getroffen gemeenschappen vergroot. Bovendien hebben steeds meer mensen beter toegang tot internet en mobiele telefonie, waardoor we ze rechtstreeks kunnen benaderen en hen rechtstreeks geld sturen. In 2019 hebben we samen met kwetsbare mensen in Malawi, Ethiopië en Kenia een nieuw hulpverleningssysteem '121' ontworpen, dat gebruikt maakt van digitale technologie, zoals de mobiele telefoon. Hiermee willen we in de toekomst via digitale weg directe, snelle, eerlijke en veilige hulp kunnen bieden aan slachtoffers van rampen. In 2019 zijn we gestart met het bouwen van het 121 systeem in ons data en digitale team, 510. We werken hierin samen met universiteiten en experts op het gebied van digitale identiteit. In 2020 gaan we 121 testen in Ethiopië en Kenia. Afhankelijk van de resultaten van de pilots hopen we in 2021 het systeem in één land te kunnen implementeren in de hulpverlening van de plaatselijke Rode Kruis-vereniging.

Partners for Resilience

PARTNERS FOR RESILIENCE
Working together on disasters, climate, ecosystems

Partners for Resilience: In 2019 besteedden we € 10,4 miljoen (waarvan ongeveer 1/3 voor de Rode Kruis beweging) aan de Partners for Resilience alliantie (<https://partnersforresilience.nl/en>), waarbinnen we samenwerken met het Internationale Rode Kruis Klimaatcentrum, CARE Nederland, Cordaid en Wetlands International. Dit is een strategisch partnerschap gesteund door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Het doel is om mensen in Afrika, Azië en Midden-Amerika weerbaarder te maken tegen rampen door breed naar de oorzaken te kijken waaronder de gevolgen van klimaatverandering en de achteruitgang van ecosystemen. Dit doet het consortium door (lokale) maatschappelijke organisaties en overheden te versterken in hun begrip over klimaat, rampen en ecosystemen. Ook vragen we nationaal en internationaal aandacht voor het meenemen van de belangen van de kwetsbare bevolking in de plannen van landen voor duurzame ontwikkeling zoals bijvoorbeeld tijdens het High Level Political Forum van de VN in New York (juli 2019), in nauwe samenwerking met het IFRC.

In 2019 is een ook nieuw programma van Pfr van start gegaan. In samenwerking met UN Environment, en met financiering van de Europese Unie, wordt in vijf landen (Haïti, Ethiopië, Oeganda, India, Indonesië) de weerbaarheid tegen rampen nog verder versterkt met bijzondere aandacht voor de rol van ecosystemen. Een beter behoud en herstel van ecosystemen kan bijdragen aan een buffer zodat extreem weer niet of minder sterk leidt tot een ramp. Bovendien kunnen deze systemen ook producten opleveren die bijdragen aan het levensonderhoud van kwetsbare gemeenschappen. Een win-win situatie dus!

Projecten mogelijk gemaakt dankzij 3FM Serious Request en 3FM Serious Request: The Lifeline

Keep them going

(2015)

We bieden jongeren en kinderen in conflictgebieden trainingen en scholing aan. We helpen bij de traumaverwerking en genereren inkomsten voor gezinnen.
In totaal besteedden we in de periode 2016 – 2019 € 7,9 miljoen.

Laat ze niet stikken

(2016)

In 8 landen voorkomen we en behandelen we longsteking bij kinderen onder vijf jaar. We ondersteunen vaccinatiecampagnes, zorgen voor veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen en verbeteren de gezondheidszorg.
In totaal besteedden we in de periode 2017 -2019 € 7,2 miljoen.

Breng ze weer samen

(2017)

Voor families die elkaar uit het oog zijn verloren door oorlog of natuurgeweld bieden we opsporing, contactherstel, familiehereniging, het verzenden van Rode Kruis berichten en starters- en voedselpakketten voor herenigde families.
In totaal besteedden we in de periode 2018 – 2019 € 4,5 miljoen.

3FM Serious Request: The Lifeline

(2018)

De opbrengsten van de eerste editie van 3FM Serious Request: The Lifeline gaan naar drie doelen: bescherming tegen natuurgeweld in de Filipijnen, Reanimatie en AED's in Nederland, noodhulp in oorlog in Zuid-Soedan.
In totaal besteedden we in 2019 € 0,8 miljoen.

Elk jaar zetten duizenden individuen, bedrijven, scholen, stichtingen en verenigingen zich in voor 3FM Serious Request: The Lifeline.

Selectie, monitoring en evaluatie

Onze noodhulpoperaties worden meestal gecoördineerd door de ICRC of IFRC en wij selecteren waar we aan bijdragen op basis van hun Emergency Appeals. De ICRC en IFRC dragen zelf de zorg voor het monitoren en evalueren van de noodhulpoperaties. Daarnaast ondersteunen we 16 zusterverenigingen direct voor de langere termijn, op bijvoorbeeld rampenparaatheid en rampenpreventie. Wij geven de programma's vorm met behulp van een nodenonderzoek. Gedurende een programma blijven we continu monitoren, evalueren, en bijsturen waar nodig. Dit doen we aan de hand van onder andere een nulmeting, halfjaarlijkse voortgangsrapportages, een midterm review en een eindevaluatie. Wij zetten sterk in op leren gedurende de implementatie van projecten. Een belangrijk moment hiervoor is de midterm review. Dan staan we samen stil bij wat er goed gaat en wat er beter kan. De eindevaluatie van een project laten we bijna altijd door een externe partij doen, om de onafhankelijkheid te garanderen.

Foto Arie Kieviet

Communicatie en Fondsenwerving

Inspireren, agenderen en hulpverlenen

Wanneer ergens een ramp optreedt, zoeken we de media op. Wanneer politieke besluiten onze hulpverlening onder druk zetten, laten we van ons horen. Wanneer strijdende partijen het Humanitair Oorlogsrecht schenden, maken we een vuist. Wanneer mensen tijdens een ramp hun dierbaren willen laten weten dat ze veilig zijn, zetten we ons netwerk in. Onze communicatie is méér dan alleen het vertellen van een helder en transparant verhaal over ons werk en de resultaten die we bereiken. We brengen onderwerpen op het publieke en politieke netvlies. We gebruiken onze online kanalen om een groot publiek te informeren met tips om zelfredzamer en hulpvaardiger te worden. En we zijn bereikbaar voor journalisten en helpen hen met informatie en contacten.

Tegelijkertijd willen we een zo groot mogelijk publiek inspireren met onze hulpverlening, zodat zij ons steunen met hun tijd of geld. Een uitdaging, als je bedenkt dat er steeds meer wetten en wetsvoorstellen zijn die het werven van donateurs moeilijker maken. Daarom besteden we veel aandacht aan het behoud van onze huidige donateurs en innovatie, waarbij we zoeken naar nieuwe manieren van fondsenwerving die ook een nieuw publiek aanspreken.

Communicatie en fondsenwerving

In totaal hebben we **174** berichten over online hulpverlening (Goed voorbereid en EHBO) gedeeld op de tijdlijn van onze social media kanalen.

De content over deze onderwerpen op alle kanalen in totaal **5.706.106** keer gezien.

23.573 volgers op twitter

60.371 mensen ondertekenen de petitie EHBO in de klas.

Gedelegeerde Michel Becks bij het NOS journaal voor vertrek naar Mozambique als WASH expert na cycloon Idai. Kijkcijfers: **2.262.000**

We bereiken **8.971** mensen met voorlichting over het Humanitair Oorlogsrecht.

De website ikbenveilig.nl is in 2019 twee keer opengesteld. Dat gebeurde na de aanslag in Utrecht in maart en na de aanslagen in Sri Lanka in april.

273.313 unieke paginaviews website

3FM: Opbrengst **€ 1.418.513** voor slachtoffers van mensenhandel

Ambassadeur Floortje Dassing en directeur Marieke van Schaik bij DWDD over hun reis naar Jemen en de hongersnood. Kijkcijfers: **1.248.000**

Persvoorlichter Iris van Deinse bij Jinek: Rode Kruis pleit voor lokale hitteplannen. Kijkcijfers: **757.000**

41.329 volgers op TikTok

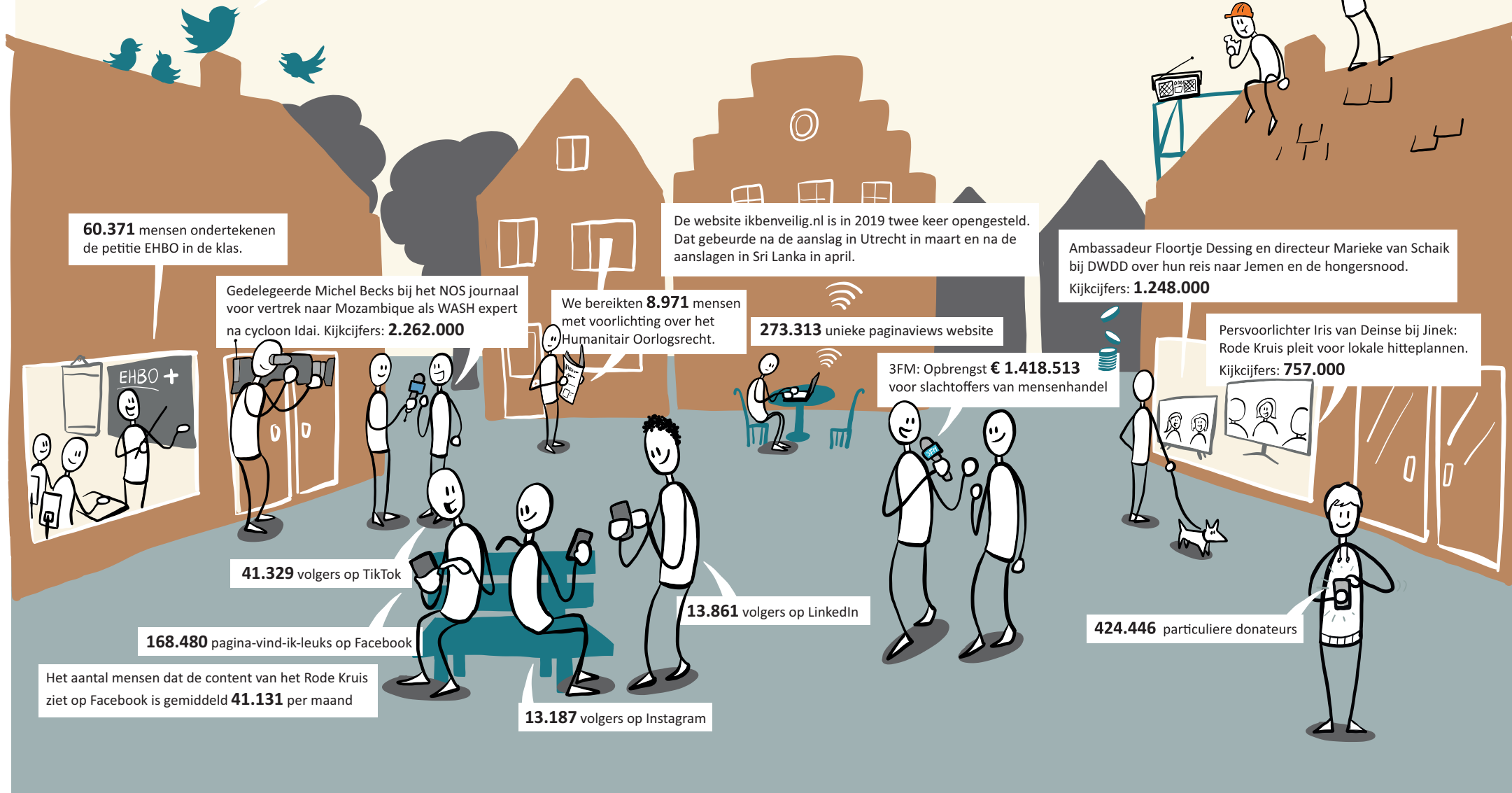
168.480 pagina-vind-ik-leuks op Facebook

Het aantal mensen dat de content van het Rode Kruis ziet op Facebook is gemiddeld **41.131** per maand

13.861 volgers op LinkedIn

13.187 volgers op Instagram

424.446 particuliere donateurs

Externe communicatie

Met de voelsprietten in de samenleving

Landelijke media

Rode Kruis helpt. Wat doet Nederland? Dit kopte het dagblad Trouw in februari naar aanleiding van de vluchtelingencrisis op de Antillen. De media zijn voor ons een belangrijk instrument om publiek en politiek te attenderen op een (dreigende of vergeten) ramp. Zo vertelden ambassadeur Floortje Dessing en directeur Marieke van Schaik in DWDD over hun reis naar Jemen, waar in 2019 een grote stille ramp plaatsvond: 3,2 miljoen vrouwen en kinderen lijdten als gevolg van een burgeroorlog aan acute ondervoeding.

Eigen media

Ook onze eigen media weten een aldoor groeiend publiek te bereiken. Onze online kanalen zijn onze voelsprietten in de samenleving en een prachtig instrument om te bouwen aan een hulpbereide en hulpbekwame samenleving. Zo verspreiden we EHBO-tips via social media en tips en hoe je je kunt voorbereiden op extreem weer. Om interessant en relevant te blijven, onderzoeken we voortdurend wat onze doelgroepen aanspreekt en op welke kanalen ze zich bevinden. Zo zetten we in 2019 de app TikTok in om jongeren te informeren over onder meer EHBO.

Pleitbezorging

Humanitaire diplomatie is een kern van ons werk. We vragen actief aandacht voor een kernwapenvrije wereld, voor humanitaire crises waar de Nederlandse overheid een sterkere rol in zou moeten spelen, voor EHBO in het onderwijscurriculum. En we komen op om de voorwaarden te borgen om ons werk te kunnen doen. Zo voerden we in 2019 succesvol lobby om een uitzondering te krijgen op het wetsvoorstel Strafbbaarstelling verblijf terroristisch gebied. Dat voorstel houdt namelijk in dat ook hulporganisaties en journalisten toestemmingsplicht hebben om af te reizen naar terroristische gebieden. Dit voorstel zou ons humanitaire werk in de eerste plaats vertragen. Ten tweede is het tegenstrijdig met onze grondbeginselen, met name dat van neutraliteit.

Humanitair Oorlogsrecht

Respect voor de menselijke waardigheid in de meest onmenselijke omstandigheden. Dat is de kern van zowel het Humanitair Oorlogsrecht als het Rode Kruis. Als hoeder van het Humanitair Oorlogsrecht, laten we van ons horen wanneer strijdende partijen burgers aanvallen, hulpverleners geen toegang geven, of biologische wapens of landmijnen gebruiken. En waar geen oorlog is, zoals in Nederland, brengen we het Humanitair Oorlogsrecht onder de aandacht bij soldaten, politici, studenten en journalisten. In 2019 bereikten we hiermee 8.971 mensen.

PETITIE EHBO IN DE KLAS

Meer dan 60.000 mensen tekenden in het voorjaar het burgerinitiatief om EHBO-les op te nemen in het lesaanbod op middelbare scholen. Er waren 40.000 handtekeningen nodig om het onderwerp op de politieke agenda te krijgen. Het aantal benodigde handtekeningen was in korte tijd binnen. Een mooi signaal hoe dit onderwerp leeft. Nu de petitie aan de Tweede Kamer zijn overhandigd, wordt gecheckt of aan alle formaliteiten is voldaan. Daarna moet duidelijk worden wanneer het onderwerp op de politieke agenda komt en of er een politieke meerderheid te vinden is om EHBO-les op middelbare scholen in te voeren.

Communicatie met de vereniging

Communiceren met ruim 14.450 mensen. Hoe doe je dat?

Hulpverlening is mensenwerk. En al die mensen, al die vrijwilligers en beroepskrachten, moeten goed geïnformeerd en betrokken worden en blijven. Hiervoor hebben we een aantal vaste kanalen: een interne digitale nieuwsbrief (13.500 aanmelders), weekberichten (2.100 aanmelders), intranet, het online platform Yammer en het online magazine Henry+ (14.400 aanmelders).

Bij speciale gelegenheden of processen, zetten we extra communicatiemiddelen in. We organiseren bijvoorbeeld een livestream, zodat vrijwilligers en beroepskrachten uit het hele land bijeenkomsten op het verenigingskantoor kunnen volgen. Verder kwam er in 2019 een extra nummer van Strategiekrant uit, om uitleg te geven over de overgang van sociale hulpactiviteiten naar zelfredzaamheid. Ook organiseerden we verschillende strategiesessies in het land, waardoor de nieuwe strategie 2021 – 2025 van ons allemaal wordt. Kijk voor meer informatie over de nieuwe strategie [op pagina 43: Ambities 2020 en verder](#).

Foto Peter Busscher

Fondsenwerving

“Ik wil mijn volgers laten zien dat iedereen iets kan doen voor een ander, hoe klein ook. Ieder gebaar telt.”

Dit zegt de bekende YouTuber en Fortnite speler Royalistic, die in 2019 voor de tweede keer zich inzet voor het Rode Kruis.

Hulpverlening kost geld. Daarom luiden we de noodklok, wanneer we zien dat we acuut fondsen nodig hebben voor een noodsituatie. Zoals na orkaan Idai in Mozambique, of voor de dreigende hongersnood in Jemen, en Centraal- en Zuidelijk Afrika. En laten we zien dat een investering vóórdat een ramp plaatsvindt meer dan loont. Alle bijdragen die we krijgen zijn van onschatbare waarde, want ze redden mensenlevens, of maken mensen weerbaarder en zelfredzamer. We zijn iedereen die ons werk steunt dan ook enorm dankbaar.

Loyale achterban

We zouden ons werk niet kunnen doen zonder de steun van bijna 500.000 particuliere donateurs. Ze steunen ons structureel, via een periodieke schenking of eenmalig tijdens een actie. We koesteren deze loyale groep donateurs en zetten dan ook flink in op relatiebeheer en klantgerichte communicatie. Bijzonder blijven ook de nalatenschappen die we elk jaar weer mogen ontvangen. In 2019 ontvingen we € 11,7 miljoen aan nalatenschappen. Het aantal particuliere giften dat we ontvangen van onze particuliere donateurs vormt met 48,5% van de totale fondsenwerving een belangrijk deel van onze inkomsten.

Innoveren

Fondsenwerven wordt steeds uitdagender. Om ook in de toekomst verzekerd te zijn van voldoende inkomsten, proberen we elk jaar verschillende nieuwe manieren van fondsenwerving uit. Zo organiseerden we voor de tweede keer de Ijsdaging, waarbij 363 mensen, vooral ouders en kinderen schaatsten voor rampenbestendige scholen. In september kwamen mensen uit het hele land in actie voor Verder voor vluchtelingen, waarbij deelnemers konden kiezen voor drie doelfstanden die symbool staan voor de afstand die een vluchteling ook moet afleggen. Het doel van de campagne was dan ook om bewustzijn te creëren voor de vaak gevaarlijke weg en vele kilometers die vluchtelingen af moeten leggen om veilig te zijn. Uiteindelijk haalden we € 15.138 op. Ondanks dat we doelstelling niet behaalden, zien we genoeg positieve aanknopingspunten om de campagne in 2020 te verbeteren en te herhalen.

Foto Rode Kruis video Ijsdaging

Nationale Postcode Loterij

Samen maken we het verschil

“Ook in 2019 hebben we het werk van het Nederlandse Rode Kruis kunnen steunen, onder andere gericht op het klimaatbestendig maken van gemeenschappen in gebieden die erg te lijden hebben onder de gevolgen van klimaatverandering. Zo hebben we een Extra Project gefinancierd dat in 2020 van start gaat om in Ivoorkust 7.300 huishoudens beter te leren omgaan met de gevolgen van klimaatverandering. Hierdoor zal hun inkomen toenemen, hun gezondheid verbeteren en landschap worden hersteld. Het Rode Kruis heeft sinds 1996 van de Nationale Postcode Loterij € 102,2 miljoen ontvangen. Wij spreken onze waardering uit voor de vele vrijwilligers en hulpverleners die altijd weer klaarstaan om de meest kwetsbare mensen in nood bij te staan. Wat mooi dat onze loterijdeelnemers dit belangrijke werk mogelijk kunnen maken.”

Margriet Schreuders

Hoofd Goede Doelen Nationale Postcode Loterij

Mogelijk gemaakt door

DE VRIENDEN VAN HET RODE KRUIS

De Vrienden van het Rode Kruis is een netwerk van betrokken ondernemers die investeren in innovatieve oplossingen voor mensen in rampgebieden. Dankzij hun bijdragen investeren we in concrete, slimme oplossingen die de schadelijke gevolgen van natuurgeweld beperken.

Foto Raymond Rutting

3FM Serious Request: The Lifeline

Mensenhandel

Dit jaar zetten NPO 3FM en het Rode Kruis zich met 3FM Serious Request: The Lifeline in om aandacht te vragen voor mensenhandel, een verborgen drama dat wereldwijd 25 miljoen mensen treft, waarvan het merendeel jongeren. De meest bekende vorm is gedwongen uitbuiting in de seksindustrie, maar ook gedwongen arbeid en gedwongen criminaliteit zijn vormen van mensenhandel.

In de week voor kerst zetten 3FM-dj's mensenhandel letterlijk op de kaart door te voet van Goes naar Groningen te trekken. Ze lopen dwars door Nederland om zoveel mogelijk mensen te motiveren geld in te zamelen voor het Rode Kruis. En maken 24 uur per dag live radio en bezoeken de acties die luisteraars organiseren. Dit alles met één doel: het inzamelen van geld voor het Rode Kruis. De tweede editie van 3FM Serious Request: The Lifeline heeft in totaal het mooie bedrag van € 1.418.513 opgebracht voor de slachtoffers van mensenhandel.

Sharid Alles, zendermanager NPO 3FM: "We zijn ontzettend blij met en trots op dit fantastische bedrag dat we met The Lifeline voor het Rode Kruis en de slachtoffers van mensenhandel hebben opgehaald. Met deze tweede editie van The Lifeline zien we op elk vlak een stijgende lijn ten opzichte van vorig jaar: het aantal plaataanvragen is verdubbeld. 1.611 mensen hebben meegedaan met de sponsorloop die dit jaar nieuw was. Bijna 15.000 bezoekers hebben de 26 chequepoints bezocht." In 2020 gaan we evalueren en kijken hoe we een volgende editie invulling gaan geven.

Foto 3FM Serious Request-Ray van Olphen

Dit meisje is goud waard

Onze
praktijk doet
mee aan het
Gouden Kronen
Plan

Laat u binnenkort een gouden kroon verwijderen? Doe er iets moois mee.
Doneer deze aan het Gouden Kronen Plan van het Rode Kruis.
U helpt dan een meisje zoals zij en vele andere kinderen op de Filipijnen die al meerdere overstromingen en orkanen hebben meegemaakt.

mede mogelijk
gemaakt door:

Vraag uw tandarts naar het Gouden Kronen Plan!
www.rodekruis.nl/goudenkronen

Corporate Partnerships

Tandartsen en patiënten

In 2019 doen bijna tweehonderd tandartsen mee aan het Gouden Kronen Plan van het Rode Kruis. Tandartsen en patiënten die er voor kiezen om hun gouden kronen naar ons te sturen, steunen daarmee rampen-voorbereidingsprojecten van het Prinses Margriet Fonds op de Filipijnen. De waarde van deze campagne bedroeg in 2019 ruim € 314.000.

ABN AMRO

ABN AMRO maakt zich sterk om een einde te maken aan uitbuiting en mensenhandel. Dit sluit prachtig aan op 3F Serious Request: The Lifeline. ABN AMRO heeft tijdens deze campagne aan haar bankier app een donatiemogelijkheid toegevoegd waarmee de klanten van ABN AMRO in de mogelijkheid werden gesteld om een bijdrage te geven aan deze actie voor de slachtoffers van mensenhandel. De opbrengst hiervan was € 54.937.

Aon en het Prinses Margriet Fonds

Voor het zesde jaar organiseerde het Rode Kruis samen met Aon een golftoernooi. Ditmaal op golfclub Broekpolder in Vlaardingen. Dankzij de sponsoring door Aon en de deelnemende bedrijven is een mooie bijdrage van € 55.000 voor het Prinses Margriet Fonds bij elkaar gespeeld.

Coop

Al jaren werkt Coop samen met het Rode Kruis om mensen in Nederland voor te bereiden op noodsituaties. Met het Coop Rode Kruis Fonds worden projecten gefinancierd om de buurt te versterken en meer leefbaar te maken. In 2019 heeft Coop zich ingezet voor lokale EHBO-cursussen. Met onder meer het statiegeld dat klanten hebben gedoneerd, is genoeg geld bij elkaar gebracht voor maar liefst 1.000 EHBO-cursussen. Deze werden gegeven tussen de schappen van ruim tachtig Coop-winkels.

MHK Keukenexpert

Met de opbrengst van de oktober woonmaand actie van Uw Keukenspecialzaak is een bedrag van € 33.900 opgehaald voor projecten op het gebied van schoon drinkwater, sanitair en hygiëne.

Paperclip Cards

Paperclip steunt het Rode Kruis via 3FM Serious Request al jaren middels speciale kerstkaarten. In 2019 ging de opbrengst van €12.500 naar slachtoffers van mensenhandel.

Albert Heijn

Met een opbrengst van € 168.237 was de 'Tulp voor Hulp'-week opnieuw een succes. Van iedere bos verkochte tulpen ging één euro naar het Rode Kruis. Wij besteedden het bedrag aan evenementenhulp en aan opleidingen en uitrustingen voor vrijwilligers die noodhulp verlenen.

24H Chefs

Het 24 uren event van 24H Chefs, waarin 24 topchefs kookten voor het Rode Kruis, heeft in combinatie met de online veiling het bedrag van € 40.000 opgehaald. Vierhonderd gasten werden, verspreid over 24 uur, voorzien van een negengangen diner. De opbrengst gaat naar de hulp aan mensen die wereldwijd op de vlucht zijn, zo krijgen ze voedselpakketten.

Stichtingen en Vermogensfondsen

Adessium Foundation

In 2019 herhaalde de Adessium Foundation zijn steun voor het project Verbeteren van de zorg continuïteit voor Ongedocumenteerde Migranten.

Stichting Ondersteuningsfonds Zorg, Welzijn en Sport

Door de driejarige steun van het Ondersteuningsfonds kunnen de Caribische afdelingen van het Rode Kruis, specifiek Rode Kruis Aruba, Rode Kruis Curaçao en Rode Kruis Bonaire hun capaciteit versterken, hun activiteiten op het gebied van hulp op de eilanden vergroten en zo meer kwetsbare mensen bereiken die de hulp het hardst nodig hebben. Door de betrokkenheid van het Ondersteuningsfonds is het onder andere mogelijk geworden om het sociale isolement waarin ouderen verkeren te doorbreken doordat ze geregeld meedoen aan sociale activiteiten. Er wordt een veiligere leefomgeving gecreëerd door het opknappen van woningen. Ook werden er twee ambulances aangeschaft en wordt er palliatieve zorg aangeboden aan mensen in hun laatste levensfase.

DOB Emergency

Van DOB Emergency ontvingen we een substantiële bijdragen voor het project 'Mozambique: Tropische Cycloon Idai'. Daarnaast steunde DOB Emergency de hulpverlening in de Democratische Republiek Congo na de uitbraak van het ebolavirus.

Flexi-Plan

Van Stichting Flexi-Plan ontvingen we in 2019 opnieuw een waardevolle bijdrage voor een door het Rode Kruis zelf te bepalen internationaal doel.

Stichting Sonbross

Mede dankzij de donatie van Stichting Sonbross kan het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds drie jaar lang kwetsbare gezinnen in tien gemeenschappen van Cebu in de Filipijnen ondersteunen.

Stichting Zabawas

Stichting Zabawas steunde ons in 2019 met een waardevolle bijdrage voor onze evenementen-hulpverlening. Met deze bijdrage konden we twee koelbaden aanschaffen, een aanhanger en een mobiele koelunit die geheel selfsupporting kan functioneren bij evenementen. Ook hebben we een instructiefilm ontwikkeld voor het trainen van onze hulpverleners voor het gebruik van de koelunit.

Nationale Rode Kruis Rally

Op zaterdag 7 september is voor de twintigste keer de Nationale Rode Kruis Rally gereden. Mede dankzij de sponsors en de bijdrage van de deelnemers aan deze Rally kan het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds wereldwijd blijven investeren in projecten en initiatieven om de impact van rampen te verminderen.

Stichting Nationale Rode Kruis Bloesemtocht.

In 2019 werd voor de 27e keer de bijzondere Nationale Rode Kruis Bloesemtocht georganiseerd. Van de opbrengst konden we vijftien AED's aanschaffen. Omdat het ook belangrijk is dat mensen de juiste vaardigheden leren, organiseren we reanimatiecursussen voor kwetsbare mensen.

De Johanna Donk Grote Stichting

De Johanna Donk Grote Stichting ondersteunde ons met een waardevolle gift voor het project Schone en veilige scholen in Libanon.

Stichting Vivace

Van Stichting Vivace ontvingen wij een mooie bijdrage voor onze noodhulpverlening aan de vele slachtoffers van orkaan Idai in Mozambique. Daarnaast mochten wij een bijdrage ontvangen voor het Prinses Margriet Fonds voor het project Rampbestendige scholen in Haïti.

IKEA Foundation

Dankzij de steun van IKEA Foundation ontwikkelt het Rode Kruis van 'early warning, early action'-systemen in Ethiopië, Kenia en Oeganda om kwetsbare mensen vroegtijdig te waarschuwen als er een noodsituatie dreigt.

Philips Foundation

Met behulp van de blockchain en design expertise van Philips medewerkers en steun van de Philips Foundation is 121 verder geprofessionaliseerd. 121 werkt aan een systeem van cash-based hulpverlening. Mensen die getroffen zijn door een ramp kunnen in de toekomst via hun mobiel geld ontvangen om de hulp die zij nodig hebben te kunnen betalen.

Betrokkenheid van diverse christelijke organisaties en fondsen

In 2019 mochten we rekenen op veel steun en betrokkenheid van fondsen en christelijke organisaties voor onze noodhulpprojecten wereldwijd.

Een uniek moment was dat na de aardbeving op de Molukken, diverse fondsen en organisaties spontaan in actie kwamen. Ook particuliere donoren en gemeenten stonden op om geld in te zamelen voor de Molukken. We konden de situatie daar verbeteren op het gebied van schoon water, sanitatie en hygiëne. Ook konden we voorlichting over rampenparaatheid geven op scholen.

Naast deze lijst van sponsors en partners, lichten we een aantal concrete sponsoracties uit bij verschillende paragrafen over onze hulpverlening.

De organisatie

Rode
Kruis

*“Het diepste verlangen van de mens is om van betekenis te zijn voor de ander.
Dát is het hart van het Rode Kruis”.*

Voorzitter van het bestuur Inge Brakman neemt in 2019 na acht jaar afscheid.

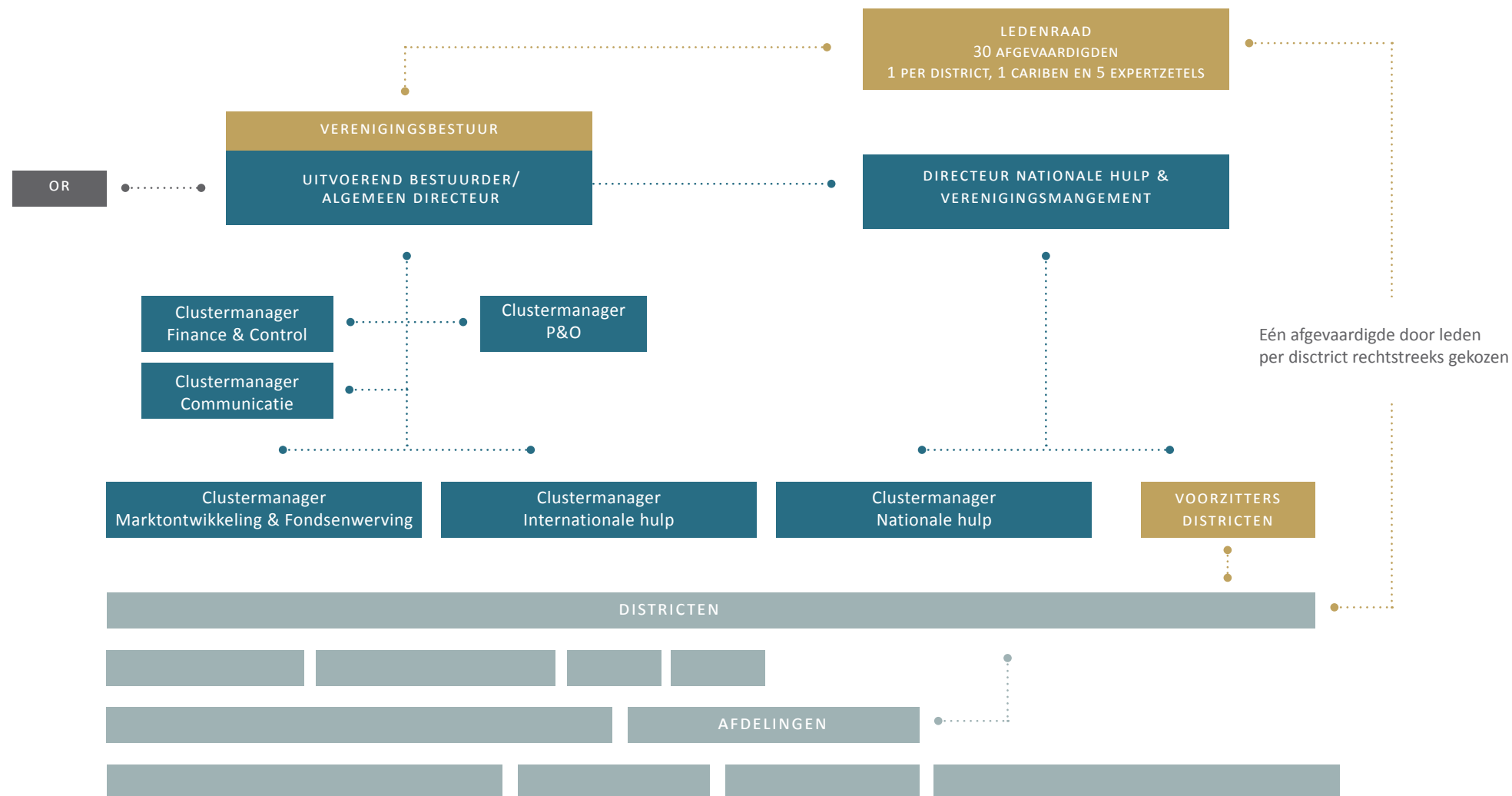
Klimaatverandering, migratie, polarisatie, armoede. De uitdagingen waar we de komende jaren voor staan, zijn stevig. We moeten dus voortdurend alert zijn op waar de nood kan ontstaan en hoe we het beste hulp kunnen verlenen. Dit vraagt om een stevige, lerende organisatie. Vrijwilligers en beroepskrachten werkten in 2019 hard om nóg beter in te spelen op de noden die er zijn en nóg deskundiger te worden, zodat we een verschil kunnen maken voor al die mensen in nood.

Organogram

● Management team

● Vrijwilligers

● Vrijwilligers

De organisatie

Bevoegdheden en verantwoording

- Het bestuur van het Nederlandse Rode Kruis is in handen van het verenigingsbestuur.
- De dagelijkse leiding is in handen van de directie/uitvoerend bestuurder.
- De uitvoerend bestuurder legt verantwoording af aan de toezichthoudende bestuurders.
- Op districts- en afdelingsniveau ligt de verantwoordelijkheid bij de lokale besturen.
- De districtsbesturen leggen, via de directie, verantwoording af aan het verenigingsbestuur.
- Het verenigingsbestuur legt verantwoording af aan de ledenraad.

Vanaf april 2019 is de Algemeen Directeur ook statutair bestuurder.

Voor de samenstelling van het verenigingsbestuur, het verslag van het bestuur, de nevenfuncties van de bestuursleden en de samenstelling en functie van de ledenraad, zie bijlage I, II en III.

Bezoldigingsbeleid

In 2019 is het jaarsalaris van de algemeen directeur en statutair bestuurder van het Nederlandse Rode Kruis Marieke van Schaik vastgesteld op € 138.200 inclusief vakantiegeld. De sociale lasten en pensioenpremie bedragen € 28.100. Zij ontvangt geen eindejaarsuitkering.

De directeur nationale hulp en verenigingsmanagement Joke van Lonkhuijzen ontvangt een jaarsalaris van € 125.600 inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering.

Het genoemde salaris voldoet ruimschoots aan alle normen die er vanuit de overheid en de branche gesteld worden, zoals de Wet Normering Topinkomen (de Balkenende-norm), de DG-norm vanuit het ministerie van Buitenlandse zaken en de norm van Goede Doelen Nederland. Meer informatie over beloningen en/of vergoedingen van bestuur en werknemers is te lezen op de website.

Foto Jan van Schijndel

Gedrag en integriteit

Waar de grondbeginselen het verschil maken

Respectvol samenwerken en hulpverleners

Misstanden en ongewenst gedrag kunnen overal voorkomen, ook bij goede doelenorganisaties. We hechten grote waarde aan een respectvolle omgang tussen medewerkers en vrijwilligers onderling en met de mensen aan wie we hulpverleners. Ongewenst gedrag wordt niet getolereerd en proberen we te allen tijde te voorkomen. Zo ondertekenen medewerkers onze gedragscode, de code of conduct. Ook iedere vrijwilliger die zich structureel aan het Rode Kruis verbindt, ondertekent onze gedragscode. De gedragscode beschrijft wat er van je verwacht wordt en hoe je je gedraagt wanneer je het Rode Kruis vertegenwoordigt. De code bestaat uit vijf pijlers die het werk van het Rode Kruis kenmerken: onze grondbeginselen, respect, integriteit, daadkracht en toegankelijkheid.

Afspraken andere hulporganisaties

We zijn één van de trekkers van een overleg met Goede Doelen Nederland en branchevereniging Partos om de mogelijkheden te verkennen voor een specifieke VOG (Verklaring omtrent Gedrag) voor de branche. Nieuwe medewerkers die actief worden voor Opsporing en Ondersteuning, Financiën of lid worden van het managementteam moeten sowieso een VOG kunnen overleggen.

Dit is onderdeel van een screeningbeleid waarover we afspraken hebben gemaakt met andere hulporganisaties. Zodat we gezamenlijk integriteitsrisico's en risico's op herhaling van misstanden beperken en werkgevers in de branche helpen betrouwbare werknemers te selecteren en in dienst te nemen.

Melding en maatregelen

Iedereen die te maken heeft met wangedrag of daar aanwijzingen voor heeft, nodigen we expliciet uit zich te melden. We hebben afgelopen jaar de klachtenbehandeling makkelijker en toegankelijker gemaakt met getekende procesflows op intranet. Daarnaast hebben we een extern internationaal meldpunt ingesteld (safe-call) én een onafhankelijke klachtencommissie ingesteld. Als ondanks de preventieve maatregelen toch een melding van wangedrag binnenkomt, onderzoeken we in de eerste plaats of die gegrond is. Afhankelijk van de melding bekijken we wat de mogelijke consequenties zijn voor de betrokkenen en welke stakeholders hier over geïnformeerd moeten worden.

GEDRAGSCODE

We staan daadkrachtig in de samenleving. We stellen ons open, integer en toegankelijk op naar onze medemens. Zo vormt ons dagelijkse doen en laten het visitekaartje van het Rode Kruis. Daar nemen we verantwoordelijkheid voor. En we verwachten van iedere medewerker en vrijwilliger hetzelfde. Daarom hebben we onze gedragscode opgesteld. Deze is in lijn met het gedachtengoed van Henry Dunant en de grondbeginselen van het Rode Kruis.

Activiteiten

- Dag van de Ethiek voor vrijwilligers en beroepskrachten
- Bijeenkomst Time to act met integriteitsspecialisten vanuit de goede doelenbranche
- Dilemma workshop voor de branche
- Workshop over dilemma's voor gedelegeerden

Maatregelen

- Zero tolerance-beleid
- Klachten- en klokkenluidersregeling
- VOG
- Gedragscode
- Safe call hotline
- Externe vertrouwenspersonen
- Workshops

Foto IFRC- M. Tahtah

Ethische kwesties

We willen mensen blijven stimuleren om zelf na te denken over ethische kwesties, maar ook om het te melden als ze iets mis zien gaan. Daarom zijn we in de diverse reguliere overleggen de dialoog hierover aangegaan met beroepskrachten en vrijwilligers. Hoe kijken zij tegen ethische kwesties aan? Wat zeggen de grondbeginselen: hoe gaan ze er mee om als ze het gevoel hebben dat iemand zijn macht misbruikt? Weten ze bij wie ze terecht kunnen en maken ze ook melding? Deze workshops dragen bij aan het creëren van een open cultuur van een integere, zelf-reflecterende organisatie. De gedragscode en de dilemma's die bij het naleven daarvan kunnen ontstaan, stonden ook centraal op de Dag van de Ethiek die we in het najaar organiseerden. Thema van de dag, waaraan ruim 120 beroepskrachten en vrijwilligers hebben deelgenomen, was ethisch leiderschap.

Meldingen 2019

In 2019 werd zes keer contact gezocht met de onafhankelijke vertrouwenspersoon met betrekking tot (seksuele) intimidatie, pesten, discriminatie en onheuse bejegening. Dat is een toename en geeft een indicatie dat medewerkers hun weg weten te vinden. Er zijn zes klachten waarop we in samenspraak met de externe vertrouwenspersoon vervolgacties hebben ondernomen.

Klachtenbehandeling en afhandeling

In 2019 registreerden we 385 klachten binnen het Rode Kruis in Nederland, hetzelfde aantal klachten als in 2018. Het merendeel van deze klachten (159) heeft net als voorgaande jaren betrekking op wervingsactiviteiten, zoals mailingen en straat- en deurwerving. De geregistreerde klachten die niet direct door de afdeling Contact & Administratie kunnen worden afgehandeld, komen bij de klachtencoördinator terecht. Volgens het interne stappenplan worden de klachten verder afgehandeld. Eerst proberen partijen (met elkaar) in gesprek te gaan. Meestal zijn daarbij vanaf het begin het afdelingsbestuur en/of de vrijwilligersmanager betrokken. Ruim 95% van de klachten wordt zo opgelost en tot ieders tevredenheid afgesloten.

Foto Arie Kieviet

Gevolgen Covid-19 voor het Rode Kruis

In december 2019 duikt er in China een nieuw virus op. Op 27 februari 2020 wordt de eerste Nederlander ziek. Vanaf 11 maart is er sprake van een pandemie. De wereld is in de ban van het coronavirus. Ook binnen het Rode Kruis zijn de gevolgen van het virus en de maatregelen groot. Het laat zien waar we als organisatie goed in zijn: mensen en middelen mobiliseren om direct in te spelen op noodsituaties. Maar het vergt ook aandacht voor de veiligheid van personeel en vrijwilligers. En net als bij bedrijven en andere organisaties brengt deze periode ook financiële vraagstukken met zich mee.

Hulpverlening Rode Kruis wereldwijd

Wanneer eind 2019 de eerste meldingen binnenkomen van de situatie in de Chinese provincie Wuhan, zet het Chinese Rode Kruis een grote hulpverleningsoperatie op, gecoördineerd door onze Nederlandse collega Jaap Timmer. Al snel wordt duidelijk dat het virus zich ook wereldwijd razendsnel verspreidt. De Rode Kruis-hulp verschilt per land en regio en bestaat onder andere uit voorlichting geven, verstrekken van hulppakketten aan mensen in quarantaine en het verlenen van psychosociale hulp aan mensen die angstig zijn naar aanleiding van het virus. Verder zijn er teams actief die zich bezighouden met ontsmetting. Grote zorg is er voor de effecten van Covid-19 in conflictgebieden, sloppenwijken en andere plekken waar verspreiding van het virus extra moeilijk te beheersen is.

Hulpverlening Rode Kruis in Nederland

Vanaf het begin van de uitbraak geeft het Rode Kruis voorlichting over het coronavirus. Op onze website publiceren we tips om het risico op besmetting te verkleinen en hoe je ouderen en kwetsbaren kunt helpen. Ook openen we een hulplijn voor advies, hulpaanvragen of een luisterend oor. Onze vrijwilligers geven ondersteuning aan GGD's en ziekenhuizen en we verzorgen een centrale inzameling van persoonlijke beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen. Onze Ready2Helpers komen in heel Nederland in actie om de meest kwetsbare mensen te informeren hoe zij zich kunnen beschermen tegen het coronavirus, ze doen een boodschapje en checken of kwetsbare thuisblijvers alle medicijnen in huis hebben.

Ook op de Caribische eilanden houdt het virus huis en wordt de samenleving enorm ontwricht. De vrijwilligers geven voorlichting, delen voedselpakketten uit en ondersteunen medische diensten.

Bescherming vrijwilligers en beroepskrachten

Als organisatie hebben we de zorg voor onze vrijwilligers en ons beroepspersoneel. Op alle locaties nemen we de door het RIVM en de overheid afgegeven richtlijnen in acht. Het verenigingskantoor in Den Haag is gedurende de intelligente lockdown zo goed als leeg. Nagenoeg alle beroepskrachten werken vanuit huis. Iedereen wordt ingezet voor de (ondersteuning aan) de hulpverlening en continu beoordelen we of de inzet van onze vrijwilligers voldoende veilig is, zodat zij niet aan extra gevaren en risico's worden blootgesteld.

Foto Arie Kieviet

Gevolgen Covid-19 voor het Rode Kruis

Financiële gevolgen wereldwijd

Voor de hulpverlening is veel geld nodig. De internationale koepelorganisaties van het Rode Kruis (IFRC en ICRC) doen een oproep voor financiële ondersteuning van onze zusterorganisaties in het buitenland. De noden zijn groot en samenlevingen worden ontwricht. Het is onze inschatting dat de effecten van de noodmaatregelen in deze samenlevingen nog lange tijd zichtbaar zullen zijn. We bieden directe hulp samen met de zusterorganisaties waarmee strategische of programmatische partnerschappen zijn aangegaan. Meer over deze partnerschappen in het hoofdstuk Hulp voor mensen in nood wereldwijd. In andere landen loopt deze hulpverlening via IFRC en ICRC.

Financiële gevolgen Nederland

Ook het Nederlandse Rode Kruis is financieel geraakt door het stopzetten van diverse activiteiten als gevolg van de genomen maatregelen in Nederland. Onze EHBO-cursussen kunnen niet langer doorgaan en evenementenorganisatoren zijn gedwongen om de evenementen af te lasten of uit te stellen. Hierdoor kunnen we onze evenementenhulpverleners niet inzetten en stoppen deze inkomsten uit facturatie. We nemen contact op met bestaande financieringsrelaties van onze reguliere hulpverleningsactiviteiten, waaronder het ministerie van Buitenlandse Zaken, het ministerie van Veiligheid en Justitie en EU Humanitarian Aid. In gezamenlijkheid spreken we af of en hoe we de toegekende middelen voor hulpoperaties kunnen inzetten voor de gevolgen van Covid-19. Verder gaan we beoordelen of het noodzakelijk is dat het tijdvak van de bestedingsperiode bijgesteld wordt.

Sinds het begin van de uitbraak van Covid-19 en de start van de hulpverlening door het Rode Kruis tot en met de maand mei 2020 zijn de geschatte kosten zo'n € 5 miljoen. Deze kosten hebben betrekking op de aanschaf van middelen en op de inzet van vrijwilligers en beroepskrachten.

We openen girorekening 7244 voor donaties en giften van particulieren en we worden financieel gesteund door tal van bedrijven, stichtingen en (vermogens)fondsen. De actie van 3FM Serious Request in maart 2020 brengt € 0,3mln op. De collecteweek in juni zullen we op een creatieve manier in moeten vullen. Op de overige batencategorieën, zoals baten van loterij-organisaties, maar ook de inkomsten uit nalatenschappen zien we geen effect. In sommige gevallen ontvangen we goederen en diensten (oftewel giften in natura). Voor onze hulpverleningsactiviteiten als gevolg van Covid-19 in binnen- en buitenland overleggen we met de overheid over de financiering ervan. Met overige opdrachtgevers maken we afspraken over de bekostiging van de hulpverleningsactiviteiten.

Het Rode Kruis bereidt fondsenwervende acties voor om de voortzetting en eventuele uitbreiding van de hulpactiviteiten te kunnen financieren.

Foto Arie Kieviet

Gevolgen Covid-19 voor het Rode Kruis

Aandelenbeleggingen

Zoals we beschrijven in het hoofdstuk Toelichting op de financiële resultaten en in de jaarrekening, houdt het Rode Kruis aandelenbeleggingen aan. De gerapporteerde beleggingen komen voort uit een legaat en dienen ter financiering van toekomstige hulpverlening. Aangezien de aandelenbeurzen in maart 2020 sterk in waarde zijn verminderd, geldt dat ook voor deze aandelenbelegging. Er is geen enkele aanleiding om de aandelenbelegging voortijdig te gelde te maken, dus gaan we er vanuit dat het ongerealiseerde negatieve koersresultaat in de loop van de tijd weer zal zijn verdwenen.

Continuïteit

Het is belangrijk om tijdig de juiste maatregelen en beslissingen te kunnen nemen om te zorgen dat de organisatie goed door deze moeilijke periode heen komt. Als onderdeel van de continuïteitsanalyse werken we diverse scenario's uit. We vinden het van groot belang om de (financiële) verplichtingen zo veel mogelijk na te komen. Betalingen van salarissen van personeel en van leveranciers hebben daarbij de hoogste prioriteit. Op het moment van uitbrengen van dit jaarverslag zijn we (nog) niet geconfronteerd met afnemers die niet in staat waren om aan hun openstaande verplichtingen te voldoen. De liquide middelen van de organisatie zijn voldoende om aan huidige en toekomstige verplichtingen te voldoen.

De omvang van de continuïteitsreserve is per jaareinde 2019 op het gewenste niveau. Mocht de situatie zich voordoen dat de som van de lasten vanwege de hulpverlening, de gederfde inkomsten, de reeds aangegane verplichtingen, ontvangen financieringen en de geworven middelen in 2020 negatief blijken te zijn, dan zullen we een beroep doen op de continuïteitsreserve.

Welk effect deze crisis op de toekomstige organisatie heeft en hoe de geefbereidheid er in de toekomst uit gaat zien is op dit moment (nog) niet helder.

Risico's, onzekerheden en incidenten

Ons uitgangspunt is altijd risico's te voorkomen

Hulpverleners is niet zonder gevaar. Wanneer je werkt in een ramp- of risicogebied, moet je je bewust zijn van de risico's die dat met zich meebrengt en maatregelen nemen waar je kunt. Ook met risico's die niet direct gerelateerd zijn aan de hulpverlening, houden we rekening. Bijvoorbeeld reputatieschade, omdat we grotendeels afhankelijk zijn van giften en het vertrouwen van mensen.

Ons uitgangspunt is altijd risico's te voorkomen. Mocht zich toch een ongewenste situatie voordoen, dan is het belangrijk dat de situatie voldoende wordt beheerst en negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen. Belangrijke risico's nemen we op in onze risicomanagement cyclus. Als onderdeel van deze risicoanalyse zijn risico's geïdentificeerd en worden mitigerende maatregelen gepland, uitgevoerd en achteraf beoordeeld. De risicomanagementcyclus is ingebed in de planning- en control cyclus en wordt elk jaar geactualiseerd.

Wij onderscheiden drie risicogroepen:

- Operationele risico's
- Reputatieschade risico's
- Financiële, wet-/regelgeving risico's

Hieronder wordt per risicogroep aangegeven wat de verwachte impact is op de resultaten en/of financiële positie indien één of meer van de voornaamste risico's en onzekerheden zich zouden voordoen. Per risicogroep benoemen we een aantal maatregelen om de risico's af te dekken (te mitigeren). Tenslotte even we aan of er in 2019 incidenten zijn geweest en welke maatregelen we hebben getroffen naar aanleiding van die incidenten.

Ook het Rode Kruis wordt geconfronteerd met de gevolgen van Covid-19. Voor de organisatie leidt dit tot inzet van vele vrijwilligers en een grote zichtbaarheid van het Rode Kruis. De risico's, maar zeker ook kansen en mogelijkheden die dit voor de organisatie biedt, zijn uitgebreid beschreven op pagina 39 tot en met 41: Gevolgen Covid-19 Rode Kruis.

MEDISCHE ZORG IS HOOP, GEËN DOELWIT

Geweld tegen hulpverleners is een wereldwijd probleem. Door dit geweld komen niet alleen de hulpverleners in de problemen, het is tegelijkertijd levensbedreigend voor burgers die dringend zorg nodig hebben. Wereldwijd doen we de oproep aan strijdende partijen om burgers, gezondheidsfaciliteiten en hun personeel en voertuigen niet aan te vallen. En blokkades waarmee het brengen van hulpgoederen en medicijnen worden tegengehouden, moeten worden opgeheven.

Foto Merlijn Stoffels

Foto IFRC

Risico's, onzekerheden en incidenten

Operationele risico's, waaronder:

- kwaliteit medewerkers
- veiligheid medewerkers
- opbouw en kwaliteit vrijwilligersbestand
- uitvoering hulpverlening nationaal
- uitvoering hulpverlening internationaal

De impact van deze risico's is hoog, wanneer de kwaliteit van de uitgevoerde (nationale of internationale) hulp onvoldoende is gewaarborgd. Ook is het van belang dat wij de juiste vrijwilligers en medewerkers in weten te zetten op de taken die moeten worden uitgevoerd. En wanneer nodig dat we hen op de juiste manier opleiden en/of uitrusten. Uiteraard is het van groot belang dat voor onze medewerkers en vrijwilligers de persoonlijke veiligheid voldoende is gewaarborgd.

Maatregelen

- In 2019 rolden we de systematiek verder uit voor internationale incidentenregistratie en opvolging. Met dit systeem evalueren we alle grote incidenten en formuleren we de lessen.
- Om de veiligheid van medewerkers in gevaarlijke gebieden zo veel mogelijk te waarborgen, hebben al onze partnerlanden een veiligheidsplan opgesteld. Met de kennis vanuit 510 voerden we een 'Whereabouts' in. Medewerkers in het veld registreren zich via WhatsApp. Deze registratiemethode is nog nieuw en wordt nog niet door iedereen consequent gebruikt.
- In de aanloop naar de nieuwe strategie ronden we onze strategie- en partnership review voor internationale hulpverlening af. De bevindingen nemen we mee in de ontwikkeling van de nieuwe strategie.
- De onderdelen medische dienst en EHBO binnen de evenementenhulp zijn in 2019 WKKGZ compliant bevonden.
- In 2019 introduceerden we voor onze evenementenhulp VIM, Veilig Incident Melden. We ontvingen 45 meldingen, wat gezien het grote aantal inzetten gering is.
- In 2019 zijn we voor onze nationale noodhulp gestart met de invoer van een daily management systeem, waarbij confirmatie plaatsvindt op de geïdentificeerde kritische taken.
- In 2019 pakten we opnieuw het leiderschapsprogramma voor het middenkader op met een focus op eigenaarschap. Daarnaast maakten we stappen om het diversiteitsbeleid verder te implementeren.

Incidenten

- Naar aanleiding van vijf veiligheidsincidenten als gevolg van (politieke) onrust hebben we een aantal maatregelen moeten nemen: de avondklok is ingesteld, mobiliteitsbeperkingen en reisadvies aangepast.
- Toen bleek dat de kwaliteit van een aantal waterpunten in Soedan en Zuid-Soedan onvoldoende was, hebben we technisch advies gegeven over specifieke solar-technologie voor waterpompen.

Risico's, onzekerheden en incidenten

Reputatieschade risico's, waaronder:

- reputatie organisatie, nationaal, internationaal, koepel en zusterorganisaties
- reputatie fondsenwerving

Voor ons is het van groot belang dat we voldoende inzichtelijk blijven maken wat de impact van onze hulpverlening nationaal en internationaal is. Als onze achterban daar onvoldoende beeld bij heeft, zou het risico van reputatieschade groot kunnen zijn, wat een grote impact heeft op ons imago en uiteindelijk op de geefbereidheid.

Maatregelen

- In het meerjarenplan 2017-2020 hebben we ambities en doelstellingen vastgesteld ten aanzien van de Rode Kruis merkbeleving. We doen ook regelmatig marktonderzoek om de merkbeleving te meten;
- We maken heldere publieksverantwoordingen, zoals rapportages van onze hulp op Sint-Maarten. Hierin geven we ook aan waar dingen moeilijk of langzaam lopen;
- We hebben een continue planning, monitoring en evaluatie programma lopen, waarbij programma's en projecten worden gemeten en daar waar nodig worden bijgesteld;
- Het imago van het Rode Kruis wordt jaarlijks op verschillende manieren in marktonderzoeken getest.

Incidenten

- In 2019 hebben zich geen incidenten voorgedaan.

Risico's, onzekerheden en incidenten

Financiële, wet-/regelgeving risico's, waaronder:

- kosten en inkomsten van de organisatie
- fraude nationaal of internationaal
- financiële verslaglegging
- informatiebeveiliging

De impact van het risico dat kosten en inkomsten van de organisatie langdurig niet met elkaar in evenwicht zouden zijn, is hoog. Hierdoor zou immers de continuïteit van de organisatie in gevaar komen. De impact van eventuele fraudegevallen (internationaal of nationaal) zou kunnen zijn dat dit leidt tot reputatieschade en/of terugbetalingsverplichtingen aan donoren. Uiteraard is het van groot belang dat het Rode Kruis zich continu confirmeert aan alle van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Maatregelen

- Net als voorgaande jaren handhaven we een strikte kostendiscipline.
- We toetsen zowel de inkomstenbegroting als de realisatie aan de meerjarenprognose en stellen bijwaar nodig.
- Binnen de begroting hebben we budgetruimte vrijgemaakt voor structurele intensivering van evenementenhulp.
- In 2019 is een beperkt aantal 'schilprojecten', tijdelijke extra projecten, opgestart.
- We implementeerden een nieuw internationaal fraudebeleid met risicoanalyse en toetsten dit voor Ivoorkust en de Centraal Afrikaanse Republiek. Op basis van de bevindingen pasten we het beleid verder aan om in 2020 toe te passen op de andere partnerlanden.
- Belangrijk is het dat voor de door districten en afdelingen uitgevoerde collecten alle collectestaten worden ingeleverd en procedures worden nageleefd. We brengen dit continu onder de aandacht.
- Onze medewerkers en vrijwilligers worden continu geïnformeerd over de verantwoordelijkheden die zij hebben in het kader van informatiebeveiliging en privacy. Systemen zijn technisch goed ingericht processen en procedures worden daar waar mogelijk geautomatiseerd om risico op foutief handelen te voorkomen.

Incidenten

- Een nieuwe melding in Mali is nader onderzocht en hieruit blijkt dat geen fraude is aangetoond. En daarmee is de zaak gesloten en wordt niet verder behandeld.
- Gemeld werd dat in Soedan afwijkingen waren geconstateerd in naleving van procedures en dat op onderdelen geen volledige documentatie aanwezig was. Dit wordt nader onderzocht. De verwachting is dat dit geen nadere financiële impact heeft.

Diversiteit

Ieder heeft zijn eigen +

Het Rode Kruis is er voor iedereen. Ongeacht ras, gender, geloof, afkomst, seksuele geaardheid of leeftijd. Dat is onze overtuiging. Door zelf ook gemêleerd te zijn, kunnen we de samenleving het beste dienen. Diversiteit en inclusie staan daarom hoog op de agenda in ons wervings- en selectiebeleid van zowel beroepskrachten als vrijwilligers. Daarnaast willen we de vereniging bewuster maken van de urgentie van diversiteit en inclusie. En tot slot zoeken we de samenwerking op met externe organisaties die diversiteit inbrengen.

Vrijwilligersbeleid

Focus op mensen in nood

Het Rode Kruis kan niet zonder vrijwilligers. Zo zijn we ontstaan en zo blijven we ook bestaan. Wel zullen we moeten blijven mee veranderen. We zien bijvoorbeeld de trend dat vrijwilligers zich niet meer voor meerdere jaren willen inzetten voor één organisatie. Flexibele inzet neemt enorm toe in populariteit.

Daarom gaan we de organisatie zo inrichten, dat we een goede match maken met onze vrijwilligers, flexvrijwilligers en Ready2Helpers. Bovendien zien we dat een aantal districten en afdelingen afscheid hebben genomen van vrijwilligers die zich uitsluitend willen inzetten voor sociale hulp activiteiten, zoals het organiseren van een dagje uit, rolstoelwandelen of aangepaste vakanties. Activiteiten die wij vanaf 2020 niet meer aanbieden, omdat we ons primair op hulp aan mensen in nood richten. Dit betekent een afname van 7.000 vrijwilligers ten opzichte van vorig jaar.

Ambities 2020 en verder

We moeten continu alert zijn waar de nood ontstaat

In 2020 gaan we het laatste jaar in van de meerjarenstrategie 2017-2020. De doelstellingen uit dit meerjarenplan zijn een belangrijk kompas voor onze nieuwe strategie 2021 – 2025. We reflecteren steeds sterker wat onze meerwaarde is voor mensen in nood. Waar zijn we écht sterk in, waar zoeken we partners bij en welke hulp laten we anderen over. Hoe spelen we hier op in vanuit onze grondbeginselen en onze missie? We zijn en blijven een humanitaire noodhulporganisatie, maar beseffen steeds meer dat onze doelgroep niet altijd getroffen is door een acute ramp. Je kunt ook hulp nodig hebben omdat het ontbreekt aan eerste levensbehoeften. Het Rode Kruis wil er ook voor die mensen zijn. Waar we in Nederland steeds meer zullen kijken waar de nood ontstaat in brede zin, brengen we in internationaal verband meer focus aan. Binnen de Internationale Federatie van het Rode Kruis, ontwikkelen we ons als experts op het gebied van water en hygiëne in stedelijke gebieden. Klimaatverandering en migratie zijn van grote invloed op de hulpvraag van vandaag. We moeten continu alert zijn waar de nood ontstaat, wie de kwetsbare groepen zijn en hoe onze hulpverlening past. Zodat in tijden van nood niemand alleen staat en we mensen écht verder kunnen helpen.

Verslag van het bestuur

Foto Robert Meerding

Verslag van het bestuur

In 2019 kwam het bestuur zes keer bij elkaar voor reguliere vergaderingen. In een update van de beroepsorganisatie besprak het bestuur de actuele zaken. Terugkerende onderwerpen van gesprek waren onder andere het belang van een goede samenwerking tussen het verenigingskantoor en de districten en aandacht voor de Caribische afdelingen.

Onderwerpen van de bestuursvergadering

Als gevolg van de invoering van het éénlaags bestuursmodel, stelde het bestuur in een bestuursreglement en een reglement dagelijks bestuurder/managementteam een nadere werkwijze vast. Ook werden bestaande reglementen in lijn gebracht met dit nieuwe bestuursmodel. Op financieel gebied stelde het bestuur het jaarverslag, de jaarrekening en de resultaatsbestemming vast en werden nieuwe beleidskaders voor beleggingen bepaald. Een terugkoppeling van de auditcommissie maakt standaard onderdeel uit van de bestuursvergaderingen. Onderwerpen die ook aan bod kwamen, waren de strategische sessies die in 2019 plaats vonden in de aanloop naar de strategie 2021 – 2025, verbetervoorstellen voor EHBO, de organisatie van de Dag van de Ethiek, het project 'districtsmanager' en de voortgang van de verbeteringen in de evenementenhulp. Het bestuur sprak meerdere momenten over de geleerde lessen na de Dam tot Damloop 2016, waarbij een deelnemer overleed en over het contact met de nabestaanden over deze gebeurtenis.

Werkreizen

Het bestuur maakte van 27 tot en met 29 mei een reis naar het Rode Kruis Italië in het kader van de migratieproblematiek. De voorzitter en dagelijks bestuurder deden in vergadering verslag van de werkreis naar de Cariben. De bestuursleden bezochten dit jaar ook verschillende evenementen.

Benoeming districtsbestuursleden

Ook dit jaar werden weer meerdere districtsbestuursleden benoemd. Met een besluit van het bestuur tot fusie van district Noord-Holland Noord en district Zaanstreek Waterland kwam het aantal districten op 23. We namen afscheid van bestuursvoorzitter Inge Brakman en bestuursleden Geke Faber en Peter de Vos en verwelkomden nieuw bestuurslid Raman Madan, bestuurslid Peter Tordoir als vicevoorzitter en Joke van Lonkhuijzen als directeur Nationale Hulp & Verenigingsmanagement.

Nieuw bestuursmodel

In april trad het nieuwe bestuursmodel in werking. In dit nieuwe éélaagse bestuursmodel vormt de algemeen directeur één verenigingsbestuur met de huidige bestuurders. De algemeen directeur is als dagelijks bestuurder verantwoordelijk voor de leiding over de dagelijkse gang van zaken binnen het Rode Kruis. De toezichthoudende bestuurders hebben de taak om toezicht te houden op de taakuitoefening van de algemeen directeur. Voorheen was het verenigingsbestuur belast met de leiding van onze vrijwilligersorganisatie. De directeur geeft leiding aan de beroepsorganisatie. In de praktijk geeft de directeur echter ook leiding aan de vereniging. Deze situatie is in de loop van de tijd zo gegroeid en functioneert prima voor de vereniging, het beroepsapparaat, de directeur, het managementteam en het verenigingsbestuur. Om onduidelijkheid te voorkomen over de verschillende rollen binnen het Nederlandse Rode Kruis, was het noodzakelijk ook de statuten aan te passen.

Het bestuur bedankt de vrijwilligers en medewerkers van het Rode Kruis voor al het werk dat is verricht.

Samenvatting van de financiële resultaten

Samenvatting van de financiële resultaten

In 2019 zijn de geworven baten ruim € 88 miljoen. Particuliere giftgevers en bedrijven geven gul voor onze fondsenwervende campagnes voor de slachtoffers van cycloon Idai in Mozambique en de dreigende hongersnood in Jemen, Centraal-Afrikaanse Republiek en Zuidelijk Afrika.

In 2019 is de som van de geworven baten hoger dan de begroting. Dit wordt mede veroorzaakt door de voorzichtigheid die het Rode Kruis in acht neemt bij het opstellen van de begroting en het feit dat bijzondere baten niet in de begroting kunnen worden opgenomen. Inkomsten uit wervingsacties naar aanleiding van rampen laten zich immers niet begroten, maar ook baten uit subsidies van overheden nemen we in de begroting conservatief op. Door succesvolle campagnes en fondsenwerving zien we de baten van particulieren stijgen ten opzichte vorig jaar.

De baten in 2018 waren hoger dankzij vooruit ontvangen subsidiebijdragen van overheden en een eenmalige projectbijdrage van de Nationale Postcode Loterij.

Op het moment dat we meer gelden ontvangen voor een specifiek doel of actie dan dat we in een jaar kunnen besteden, wordt een bestemmingsfonds gevormd. Wanneer we in latere jaren aan dat specifieke doel besteden, dan worden de gelden onttrokken aan dit bestemmingsfonds.

Ontwikkeling in de baten

De totale baten bedragen in 2019 ruim € 88 miljoen. Dat is ruim € 3 miljoen meer dan de begroting en ruim € 19 miljoen minder dan vorig jaar. Deze toelichting beschrijft de belangrijkste aandachtspunten en afwijkingen.

DE SAMENSTELLING VAN DE BATEN OVER 2019 (IN MILJOENEN EURO'S)	WERKELIJK 2019	BEGROTING 2019	WERKELIJK 2018
Baten van particulieren	43,0	42,3	41,0
Baten van bedrijven	4,6	4,6	6,7
Baten van loterij-organisaties	5,7	5,7	10,0
Baten van subsidies van overheden	30,4	29,4	38,5
Baten van andere organisaties zonder winststreven	4,7	2,7	6,3
Som van de geworven baten	88,4	84,7	102,5
Bijzondere baten en lasten	0,0	0,2	5,4
Totaal	88,4	84,9	107,9

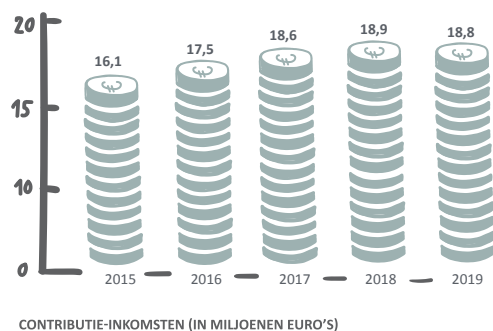
Baten particulieren

In 2019 ontvingen we € 43,0 miljoen uit baten van particulieren ten opzichte van een begroting van € 42,3 miljoen.

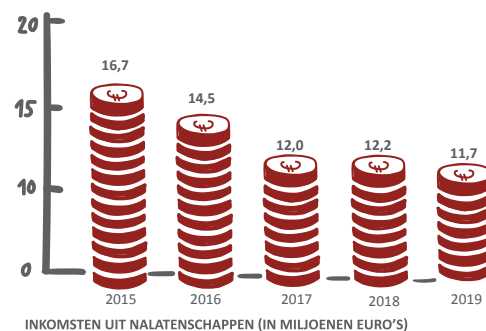
Een groot deel van de baten van particulieren wordt ontvangen vanuit contributie-inkomsten en de inkomsten uit nalatenschappen. De contributie-inkomsten zijn met € 18,8 miljoen ongeveer gelijk aan de inkomsten uit 2018 en zijn € 1,0 miljoen hoger dan begroot. De inkomsten uit nalatenschappen bedragen € 11,7 miljoen tegen een begroting van € 11,2 miljoen.

De actie van 3FM Serious Request: The Lifeline bracht € 1,5 miljoen op. Bij het opstellen van de begroting 2019 (in het najaar 2018) werd uitgegaan van de ervaringscijfers van voorgaande jaren.

De inkomsten uit de buscollecte bedroegen € 1,1 miljoen.

De inkomsten uit nalatenschappen begroten we behoudend op 87,5% van het vijfjarig gemiddelde. In de jaren 2017-2019 waren de inkomsten op het 'normale' niveau. In de jaren 2015 en 2016 ontving het Rode Kruis bijzonder hoge inkomsten uit nalatenschappen.

De fondsenwervingscampagne voor de hulpverlening als gevolg van cycloon Idaï in Mozambique en onze Honger-campagne brachten veel geld binnen, dat gelijk ingezet kon worden voor die hulpverlening.

Baten van bedrijven

Het grootste deel van de baten van bedrijven heeft betrekking op geoormerkte giften voor (inter)nationale hulpverlening. De gerapporteerde inkomsten zijn inclusief een bijdrage van € 1,9 miljoen van de Ikea Foundation voor het vijfjarige programma om mensen beter voor te bereiden op rampen.

Baten van loterijorganisaties

Ook in 2019 ontvingen we een jaarbijdrage van € 5,4 miljoen van de Nationale Postcode Loterij. Van de Vriendenloterij ontvingen we € 0,3 miljoen. In 2018 was dit bedrag hoger door een eenmalige extra bijdrage.

Baten van subsidies van overheden

De baten van subsidies van overheden begroten we voor reeds lopende programma's en hebben voor het grootste deel betrekking op internationale hulpverleningsprojecten. Voor aanvragen voor financiering van projecten en programma's is het lastig om de te verwachten inkomsten tijdig in de begroting op te nemen. Door het opstarten van een aantal grote programma's wordt veelal in het eerste jaar een hoge post aan uitgaven gerapporteerd vanwege meerjarige verplichtingen die worden aangegaan met onze zusterorganisaties. Het opnemen van de verplichtingen betekent in het kader van de regels voor de jaarverslaggeving dat baten van subsidies worden opgenomen, die deze verplichtingen financieren. Belangrijke financiële bijdragen voor onder andere internationale noodhulp, rampenpreventie en rampenparaatheid komen onder andere van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Europese Commissie.

Ontwikkeling in de lasten

In 2019 bedragen de baten van subsidies van overheden ruim € 30 miljoen ten opzichte van de begroting van € 29 miljoen. In 2018 waren de baten van subsidies van overheden ruim € 38 miljoen door een vooruit ontvangen bijdrage voor de Partners for Resilience-alliantie.

Baten van andere organisaties zonder winststreven

Net zoals bij de baten van bedrijven hebben de baten van andere organisaties zonder winststreven voornamelijk betrekking op geoormerkte giften voor (inter)nationale hulpverlening. In 2019 ontving het Rode Kruis de slotverdeling van de Stichting Samenwerkende Hulporganisaties (SHO) voor de hulpverlening na de tsunami in Sulawesi.

Overige baten

Overige baten in 2019 bestaan vooral uit de boekwinst op de verkoop van panden van afdelingen en districten. In 2018 werden zowel een beleggingspand als het toenmalige kleine Verenigingskantoor verkocht en werd een eenmalige boekwinst gerealiseerd.

De totale lasten over 2019 bedragen ruim € 100 miljoen. Dat is € 4 miljoen meer dan begroot en € 11 miljoen minder dan vorig jaar.

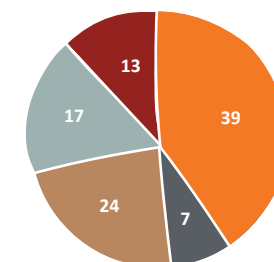
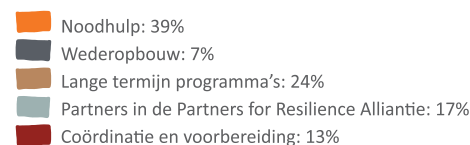
De verhouding van de lasten besteed aan de doelstelling versus de in 2019 ontvangen baten is 99,4%. Van elke euro die wordt ontvangen besteden we ruim 99% aan de doelstelling. Dit ligt hoger dan de begroting en het percentage uit 2018.

DE SAMENSTELLING VAN DE LASTEN OVER 2019 (IN MILJOENEN EURO'S)	WERKELIJK 2019		BEGROTING 2019		WERKELIJK 2018	
Internationale hulpverlening	53,2	52,9%	46,9	48,6%	63,6	57,0%
Nationale hulpverlening	29,1	28,9%	28,4	29,5%	28,0	25,1%
Voorlichting en bewustmaking	5,6	5,6%	7,3	7,6%	6,6	5,9%
Totaal besteed aan doelstelling	87,9	87,4%	82,6	85,7%	98,2	88,0%
Werving baten	8,5	8,4%	10,3	10,7%	9,5	8,4%
Beheer en administratie	4,3	4,3%	3,4	3,6%	4,0	3,6%
Som van de lasten	100,6	100%	96,3	100%	111,7	100%
Financiële baten en lasten	0,1		0,1		0,4	
Totaal	100,7		96,4		112,1	

Internationale hulpverlening

De lasten voor internationale hulpverlening worden voornamelijk gefinancierd uit zogenaamde geoormerkte inkomsten. Donoren geven specifieke baten voor het doel waaraan het besteed moet worden (bijvoorbeeld noodhulpcampagnes of specifieke fondsenwervingscampagnes). Een ander groot deel wordt verkregen uit baten van subsidies van overheden. De gelden worden in het jaar dat ze worden geworven aan bestemmingsfondsen gedoteerd. In het jaar dat de gelden worden besteed, worden ze aan de bestemmingsfondsen onttrokken. Het streven is om de gelden binnen een periode van drie jaar in te zetten. Omdat hulpverlening na rampen zich moeilijk laat begroten, evenals met subsidies van overheden te financieren hulpverlening, hebben we ruim € 6 miljoen meer besteed dan begroot.

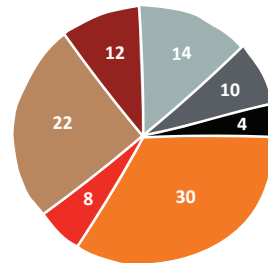
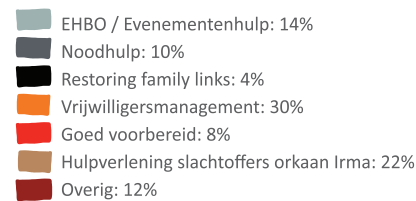
BESTEDING INTERNATIONALE HULPVERLENING (IN PROCENTEN)

Nationale hulpverlening

Aan nationale hulpverlening besteden we in 2019 ruim € 29 miljoen. Dat is € 0,7 miljoen meer dan de begroting 2019 en € 1 miljoen meer dan de realisatie 2018. Aan de hulpverlening op Sint-Maarten werd € 5,5 miljoen besteed, wat ongeveer gelijk is aan het bedrag dat daarvoor begroot was.

BESTEMMINGSFONDSEN (IN MILJOENEN EURO'S)

Voorlichting en bewustmaking

In de begroting 2019 was een bedrag opgenomen van € 7,3 miljoen. In 2019 besteedden we aan voorlichting en bewustmaking € 5,6 miljoen (2018: € 6,6 miljoen).

Wervingskosten

In 2019 besteedden we aan wervingskosten € 8,7 miljoen. In de begroting was opgenomen € 10,3 miljoen. Het percentage werving baten bedraagt over 2019: 9,8%, tegenover de begroting van 12,2%.

Kosten beheer en administratie

Over 2019 bedragen de kosten beheer en administratie € 4,0 miljoen. Uitgedrukt in een percentage van de totale bestedingen is dit 4,0% en is daarmee hoger dan begroting 2019 en in lijn met de realisatie 2018.

Financiële baten en lasten

Onder deze post verantwoordt we inkomsten uit rente op spaarrekeningen en deposito's, evenals de bankkosten. Op de banksaldi wordt nagenoeg geen rente verkregen. Daar waar in Nederland ook negatieve rente in rekening werd gebracht, is dat voor het Rode Kruis in 2019 gelukkig uitgebleven. Het Rode Kruis houdt slechts in beperkte mate aandelen en obligaties aan, voornamelijk verkregen vanuit nalatenschappen. In 2019 werd een positief koersresultaat geboekt. In het volgende onderdeel 'financiële positie' gaan we dieper in op beleggingen.

Financiële positie

Het Rode Kruis onderschrijft en handelt in lijn met de Uitgangspunten 'Reserves en Beleggingsbeleid', zoals opgenomen in het CBF-reglement en de richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland.

Vaste activa

Het grootste deel van de materiële vaste activa bestaat uit panden en vervoermiddelen. Deze zijn in gebruik voor de doelstelling en worden ingezet ten behoeve van de afdelingen en districten. De daling van de boekwaarde wordt veroorzaakt door verkoop en afschrijvingslasten, die hoger liggen dan de nieuwe aanschaf.

Beleggingen

De belangrijkste elementen van het beleggingsbeleid van het Rode Kruis zijn:

- De hoofdsom blijft in stand;
- Beleggingen worden beschermd tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico of koersrisico;
- Prestaties worden beoordeeld over een termijn van vijf jaar;
- Inkomsten worden gebruikt voor de doelstelling;
- Beleggen gebeurt bij voorkeur in rekening-courant, spaarrekening en/of deposito;
- De beleggingsportefeuille wordt getoetst aan de grondbeginselen.

Door de landelijke organisatie en/of de lokale districten en afdelingen worden geen aandelenbeleggingen aangehouden. De gerapporteerde belegging in aandelen komt voort uit een legaat, waarvan de erfflater heeft aangegeven dat het Rode Kruis deze effecten in stand moet houden. Deze beleggingen worden beheerd door een professionele vermogensbeheerder.

Met de uitgangspunten van het tot en met 2019 geldende beleggingsbeleid wordt door de landelijke organisatie en/of de lokale districten en afdelingen niet belegd. De gelden staan feitelijk op bankrekeningen bij Nederlandse banken. Het is wenselijk dat de gelden hun koopkracht blijven behouden, wat alleen gerealiseerd kan worden door op een andere manier naar de liquide middelen te kijken. Medio 2019 hebben we het beleggingsbeleid herzien. Het nieuwe beleid wijkt af van het tot en met 2019 gehanteerde prudente beleid. Dit beleid is gericht op bestedingskrachtbehoud van de continuïteitsreserve. Het nieuwe beleid wordt in 2020 ten uitvoer gebracht.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN (BEDRAGEN X € 1.000,-)	2019	2018	2017	2016	2015
Rentebaten uit spaarrekeningen en deposito's	-238	-224	-153	284	433
Rentebaten uit obligaties	48	58	83	79	103
Rentelasten	0	0	0	0	0
Subtotaal rentebaten en – lasten (A)	-190	-166	-70	363	536
Dividend (B)	56	53	55	57	57
Gerealiseerde koersresultaten	1	0	-10	0	-1
Ongerealiseerde koersresultaten	87	-225	66	154	-285
Subtotaal gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten (C)	88	-225	56	154	-286
Netto inkomsten uit verhuur (D)	0	0	0	2	122
Totaal financiële baten en lasten (A + B + C + D = E)	-46	-338	41	576	429
Af: kosten van beleggingen (F)	-12	-17	-16	-21	-26
Netto beleggingsresultaat (E + F = G)	-58	-355	25	555	403
Gemiddeld belegd vermogen in jaar	87.499	97.020	88.479	81.337	77.890
Rendement uit beleggingen	0,00%	-0,04%	0,03%	0,68%	0,52%
Gemiddeld jaarlijks rendement in vijf jaar (%)	0,24%				

Reserves en fondsen

Het Rode Kruis besteedt gelden zoveel mogelijk aan de doelstelling. Wel zijn reserves nodig om de continuïteit van de hulpverlening en de bedrijfsvoering voor enige tijd te garanderen. Bovendien kunnen we op die manier steeds snel inspelen op rampen en noodsituaties.

Bestemmingsreserves

Het bestuur heeft de mogelijkheid om reserves in te richten voor specifieke bestedingen en/of projectuitgaven in de toekomst. In de jaarrekening worden de diverse bestemmingsreserves nader toegelicht, evenals de toevoegingen en onttrekkingen in 2019. Het totaal aan bestemmingsreserves bedraagt per jaareinde 2019 € 43,2 miljoen.

Continuïteitsreserve

Het Rode Kruis heeft een continuïteitsreserve om de kosten van de werkorganisatie te kunnen financieren. Dat kan nodig zijn, bijvoorbeeld wanneer een deel van de inkomsten onverwachts wegvalt of sterk terugloopt. Daarnaast moeten we de continuïteit van onze hulpverlening kunnen garanderen. Aansluitend op de richtlijn Financieel Beheer en Goede Doelen van Goede Doelen Nederland heeft het verenigingsbestuur besloten om de norm voor de continuïteitsreserve voor het Nederlandse Rode Kruis als geheel op maximaal één maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie te stellen (op basis van de jaarrekening 2019 is dat € 46,9 miljoen).

Het Rode Kruis heeft op basis van een uitgebreide risicoanalyse ook een minimum- en gewenst niveau van de continuïteitsreserve vastgesteld. Hierbij wordt een substantiële en structurele daling van de baten als voornaamste risico voor de continuïteit gezien. Als gevolg daarvan moeten de lasten aangepast worden. Voor een deel kan dit op korte termijn, maar voor een ander deel gaat hier langere tijd overheen of moeten we investeringen doen om de lasten structureel te laten dalen. De continuïteitsreserve dient een voldoende niveau te hebben om enerzijds de aanpassingsperiode te kunnen overbruggen en anderzijds investeringen te kunnen doen om de benodigde lastendaling te bereiken. Op basis van deze analyse heeft het Rode Kruis het minimumniveau van de continuïteitsreserve vastgesteld op € 13 miljoen. Voor de gewenste omvang hebben we een bereik vastgesteld van € 15 tot € 25 miljoen. Door de voorgeschreven rechtstreekse vermogensmutatie vanuit de bestemmingsreserve financiering activa van € 0,9 miljoen, nam de reserve per saldo € 0,3 miljoen toe in 2019.

Fondsen

Het Rode Kruis brengt de inkomsten van derden met een specifiek doel – de geoormerkte middelen – onder in bestemmingsfondsen. Fondsensaldi bestaan uit het verschil tussen ontvangen middelen en bestedingen en dienen dus ter financiering van activiteiten in de toekomst. We streven ernaar deze middelen binnen drie jaar te besteden aan het doel waarvoor ze zijn ontvangen.

Het totaal aan bestemmingsfondsen bedraagt per jaareinde ruim € 39 miljoen, een daling van € 9 miljoen ten opzichte van 2018. De daling wordt grotendeels verklaard door de bestedingen als gevolg van hulpverlening op Sint-Maarten. Van het eindsaldo in 2019 betreft bijna € 19 miljoen (48%) internationale hulp, waarvan € 4,1 miljoen fondsen voor 3FM Serious Request. Met een besteding van € 58 miljoen ten opzichte van een stand van € 39 miljoen betekent dit dat fondsen gemiddeld in acht maanden worden besteed.

DE SAMENSTELLING VAN HET VERMOGEN OVER 2019 (IN MILJOENEN EURO'S)	2019	2018
Continuïteitsreserve	€ 20,0	€ 19,7
Bestemmingreserves	€ 43,2	€ 46,4
Bestemmingsfondsen	€ 39,0	€ 48,2
Totaal	€ 102,2	€ 114,3

Solvabiliteit, liquiditeit, kasstromen en financieringsbehoefte

Zoals de meest goede doelen is ook het Rode Kruis conservatief gefinancierd. Een enkele uitzondering daargelaten zijn activa met eigen vermogen gefinancierd. Vreemd vermogen betreft reguliere verplichtingen zoals voorzieningen en verplichtingen aan leveranciers en de Belastingdienst.

Bijzondere posten in het vermogen zijn de projectverplichtingen en vooruit ontvangen bedragen. Voor beide posten geldt dat de verplichting verbonden is aan een toezegging tot betaling vanuit de donor (doorgaans het ministerie van Buitenlandse Zaken). Daardoor is er 'onderliggend' voor de organisatie nauwelijks sprake van een impact op de solvabiliteit. Voor elke verplichting bestaat namelijk ook een toezegging dat fondsen worden ontvangen. Hooguit is sprake van een liquiditeitsimpact. Als afgezien wordt van de projectverplichtingen en vooruit ontvangen bedragen, is er nauwelijks vreemd vermogen en dus een solvabiliteit van meer dan 80%. Dit is een direct gevolg van de inrichting en financiering van de organisatie.

Hetzelfde geldt voor de liquiditeit. Er is in bescheiden mate sprake van verplichtingen, die op korte termijn betaald moeten worden. Anderzijds is de omvang van de liquide middelen aanzienlijk (jaareinde 2019: € 75 miljoen), onder andere als gevolg van fondsen die in eerdere jaren zijn ontvangen en nog niet zijn besteed. Zo besteden we de baten van de jaarlijkse 3FM Serious Request acties over drie jaren en bevatten de bijbehorende fondsen dus gemiddeld een saldo aan liquide middelen van één à twee jaar.

Over 2019 genereert het Rode Kruis een uitgaande kasstroom van ruim € 17 miljoen (2018: € 1 miljoen).

Uit het bovenstaande volgt dat bij het Rode Kruis normaal gesproken, en ook op dit moment, geen behoefte is aan externe financiering. Ook dit is gebruikelijk bij goede doelen.

Controle en evaluatie

De externe onafhankelijke accountant PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. toetst de opzet, het bestaan en de werking van de administratieve organisatie en interne controle, binnen het kader van de controle van de jaarrekening.

Begroting 2020

De begroting van het Rode Kruis voor het volgende jaar wordt jaarlijks in december goedgekeurd door de ledenraad. Daarbij wordt uitgegaan van een doorgaans evenwichtige exploitatie, dat wil zeggen met een mutatie van de continuïteitsreserve van nul. Doorgaans bevat de begroting wel saldi op bestemmingsreserves en –fondsen. Dit zijn feitelijk balansmutaties, die voortkomen uit verschillen in timing van baten en lasten. Het meest gebruikelijk is dat het Rode Kruis eerst de baten ontvangt en daarna pas de middelen besteedt, c.q. verplichtingen aangaat, denk bijvoorbeeld aan 3FM Serious Request.

In de begrotingen worden de baten altijd conservatief begroot. In het bijzonder geldt dat voor speciale campagnes zeer voorzichtig of zelfs helemaal niet wordt begroot. Belangrijkste voorbeeld hiervan zijn baten uit acties van de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO). Baten van deze acties worden altijd heel specifiek besteed voor het doel waarvoor ze zijn geworven en de bedragen kunnen sterk variëren. Voor een effectieve bedrijfsvoering heeft het geen zin om hiervoor jaarlijks een bedrag te begroten. Verder geldt voor baten uit nalatenschappen, dat deze lastig in te schatten zijn. Deze worden conservatief begroot. Realisatie en begroting wijken als regel dus substantieel af, waarbij hogere baten steeds leiden tot hogere lasten in hetzelfde jaar of het jaar erop.

De begroting dient daardoor vooral te worden gezien als een kader voor met name de lasten ten behoeve van de ‘basis hulpverlening’.

In de begroting van 2020 herhaalt zich dat patroon. De baten voor 2020 zijn conservatief begroot, € 7 miljoen lager dan de realisatie in 2019. De lasten zijn eveneens € 7 miljoen lager begroot. In de begroting 2020 is een onttrekking opgenomen van € 12 miljoen aan fondsen en reserves en betreft uitgaven die feitelijk gefinancierd worden uit inkomsten uit voorgaande jaren (besteding van gelden uit bestemmingsfondsen/-reserves).

In de begroting van 2020 is de personeelsformatie nagenoeg gelijk aan die per einde jaar 2019.

BEGROTING 2020 (IN MILJOENEN EURO'S)	BEGROTING 2020	REALISATIE 2019	AFWIJKING
Baten:			
Baten van particulieren	37,2	43,0	-5,8
Baten van bedrijven	5,8	4,6	1,2
Baten van loterijorganisaties	5,7	5,7	0,0
Baten van subsidies van overheden	28,8	30,4	-1,6
Baten van andere organisaties zonder winststreven	4,0	4,7	-0,7
Som van de geworven baten	81,5	88,4	-6,9
Overige baten	0,0	0,0	0,0
Som van de baten	81,5	88,4	-6,9
Besteed aan doelstellingen			
Voorlichting en bewustmaking	6,8	5,6	1,2
Internationale hulpverlening	45,1	53,1	-8,0
Nationale hulpverlening	27,3	29,1	-1,8
Totaal besteed aan doelstelling	79,2	87,8	-8,6
Werving baten	10,6	8,5	2,1
Beheer en administratie	3,6	4,3	-0,7
Som van de lasten	93,4	100,6	-7,2
Saldo voor financiële baten en lasten	-11,9	-12,1	0,2
Saldo financiële baten en lasten	-0,2	-0,1	-0,1
Saldo	-12,1	-12,2	0,1
Verwerking saldo:			
Bestemmingsreserves	-4,2	-2,7	-1,5
Continuïteitsreserve	-	-0,4	0,4
Bestemmingsfondsen	-7,9	-9,1	1,2
	-12,1	-12,2	0,1

Jaarrekening

	31-12-2019	31-12-2018
Materiële vaste activa (1)		
- panden	15.815	16.798
- vervoermiddelen	1.419	1.428
- ICT-kosten	1.319	1.672
- overige activa	2.537	2.554
	21.090	22.452
Vorraden (2)	1.208	1.094
Vorderingen en overlopende activa (3)	36.208	31.064
Effecten (4)	3.302	3.641
Liquide middelen (5)	75.020	92.585
	115.738	128.384
Totaal	136.828	150.836
PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
Reserves en fondsen		
Reserves		
- continuïteitsreserve (6)	19.973	19.718
- bestemmingsreserves (7)	43.153	46.440
	63.126	66.158
Fondsen		
- bestemmingsfondsen (8)	39.053	48.190
Totaal reserves en fondsen	102.179	114.348
Voorzieningen (9)	1.123	1.572
Schulden op lange termijn (10)	3.143	6.369
Schulden op korte termijn (11)	30.383	28.547
Totaal	136.828	150.836

BATEN EN LASTEN	WERKELIJK 2019	BEGROTING 2019	WERKELIJK 2018
BATEN			
Baten van particulieren	42.992	42.298	41.021
Baten van bedrijven	4.658	4.616	6.695
Baten van loterijorganisaties	5.707	5.700	10.017
Baten van subsidies van overheden	30.364	29.403	38.406
Baten van andere organisaties zonder winststreven	4.691	2.712	6.333
Som van de geworven baten (12)	88.412	84.729	102.472
Overige baten (13)	36	154	5.417
Som van de baten	88.448	84.883	107.889
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen (14):			
Voorlichting en bewustmaking	5.553	7.260	6.618
Internationale hulpverlening	53.252	46.910	63.601
Nationale hulpverlening	29.073	28.395	28.024
Totaal besteed aan doelstelling	87.878	82.565	98.243
Werving baten (14)	8.699	10.318	9.484
Beheer en administratie (14)	3.982	3.429	3.970
Som van de lasten	100.559	96.312	111.697
Saldo voor financiële baten en lasten	-12.111	-11.429	-3.808
Saldo financiële baten en lasten (15)	-58	-63	-355
Totaal	-12.169	-11.492	-4.163
Verwerking saldo			
- Mutatie bestemmingsfondsen	-9.137	-7.618	-5.709
- Mutatie bestemmingsreserves	-2.436	-3.874	-2.807
- Mutatie continuïteitsreserve	-596	0	4.353
	-12.169	-11.492	-4.163
- Het bestedingspercentage is: (Totaal besteed aan doelstelling als percentage van Som van de baten)	99,4%	97,3%	91,1%
- Het bestedingspercentage lasten is: (Totaal besteed aan doelstelling als percentage van Som van de lasten)	87,4%	85,7%	88,0%
- Het percentage werving baten is: (Totaal besteed aan werving baten als percentage van Som van de geworven baten)	9,8%	12,2%	9,3%

Jaarverslag 2019 | Rode Kruis

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening 2019 is opgesteld overeenkomstig Titel 9, Boek 2 BW en in het bijzonder de voorschriften van de Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties (RJ650). Het doel van deze jaarrekening is het verschaffen van inzicht in de inkomsten en bestedingen, en in de financiële positie van het Nederlandse Rode Kruis en de rechtspersonen die tot zijn economische eenheid behoren.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening van het Nederlandse Rode Kruis is opgesteld op basis van continuïteit van de organisatie.

Geconsolideerde jaarrekening

In de geconsolideerde jaarrekening worden de financiële gegevens opgenomen van het Nederlandse Rode Kruis en de zelfstandige rechtspersonen die onder één naam in de publiciteit treden en ook als zodanig een beroep doen op de publieke offervaardigheid en verder van de entiteiten waarover zij een overheersende zeggenschap kunnen uitoefenen.

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de districten en afdelingen (incl. afdelingen in het Caribische gebied) die integraal onderdeel zijn van het Nederlandse Rode Kruis. Ultimo 2019 (evenals de jaren daarvoor) zijn drie onderdelen nog een separate juridische entiteit, die zijn verwerkt in deze geconsolideerde jaarrekening. Gezien de omvang van deze aparte juridische entiteiten is geen separate enkelvoudige jaarrekening voor het Nederlandse Rode Kruis opgesteld. Voor de duidelijkheid is er voor gekozen het geheel aan te duiden als geconsolideerde jaarrekening Nederlandse Rode Kruis. Waar van toepassing zijn interne verhoudingen geëlimineerd.

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van (bedragen x € 1.000,-):

	BALANS-TOTAAL	RESERVES EN FONDSSEN	RESULTAAT
Het Nederlandse Rode Kruis te Den Haag	135.228	100.683	-12.181
Stichting Dorgelo Energierampenfonds te Den Haag	989	989	43
Stichting Nationale Rode Kruis Tourrally te Den Haag	102	1	-11
Stichting Rode Kruis Bungalow te Smeren	509	506	-20
	136.828	102.179	-12.169

Samen met de districten en afdelingen van het Nederlandse Rode Kruis worden bovengenoemde stichtingen aangeduid als de 'Overige onderdelen NRK'.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De hierdoor ontstane koersresultaten worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder de post resultaat beleggingen. Tenzij anders vermeld luiden alle bedragen in duizenden euro's.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van het Nederlandse Rode Kruis zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van verworven materiële vaste activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, evenals desinvesteringen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder het aangaan van een financiële leaseovereenkomst, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Balans

Materiële vaste activa

De onder materiële vaste activa opgenomen activa voor eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. De activa voor de bedrijfsvoering en de activa direct in gebruik voor de doelstelling worden afgeschreven volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Ontvangen giften in verband met de aanschaf van vaste activa worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde of gebruikt om toekomstige afschrijvingen te financieren.

Gezien het huidige economische klimaat is het van belang na te gaan of de boekwaarde van de activa niet hoger is dan de marktwaarde. Jaarlijks wordt per balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Voorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de waarde wordt rekening gehouden met een voorziening voor incurante artikelen.

Vorderingen

Debiteuren en overige vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen

Geldzendingen

Voor projecten in het kader van internationale hulpverlening worden op basis van een cashplanning bedragen afgeroepen door de projectverantwoordelijken. Deze geldzendingen worden onder de vorderingen verantwoord totdat terugrapportage over de bestedingen is ontvangen.

Kapitalen in blote eigendom

De uit nalatenschappen verworven kapitalen waarop derden een vruchtgebruik hebben, worden in de jaarrekening verwerkt. De waarderingsmethodiek die door het Nederlandse Rode Kruis wordt gehanteerd is gestoeld op de berekening die de belastingdienst hanteert voor de berekening van erf- en schenkbelasting. De vorderingen uit hoofde van deze waardering zijn opgenomen op de balans. De baten worden via de staat van baten en lasten verwerkt, waarna de baten tot het moment van vrijval in een bestemmingsfonds zijn opgenomen.

Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. De aandelen, obligaties en beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen beurskoers. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder resultaat beleggingen. Transactiekosten voor aan- of verkopen worden via de staat van baten en lasten verantwoord. De effecten zijn volledig eigendom van het Rode Kruis en staan ter vrije beschikking.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De uitgaven voor groot onderhoud worden geactiveerd.

Overige financiële verplichtingen

Leningen, crediteuren en overige schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Projectverplichtingen

Contractueel vastgelegde bijdragen aan zusterorganisaties worden verantwoord als projectverplichtingen, gesplitst in langlopende en kortlopende verplichtingen. Dit betreft vastgestelde verplichtingen, die derhalve als lasten verantwoord zijn, maar die nog niet uitgevoerd zijn of waarover nog geen rapportage is ontvangen.

Staat van baten en lasten

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten worden verantwoord voor de ontvangen dan wel toegezegde bedragen zonder dat de door de eigen organisatie gemaakte kosten in mindering zijn gebracht. Baten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn ontvangen en ten laatste als ze zijn ontvangen.

Verwerking baten

In de administratie van het Nederlandse Rode Kruis wordt met de verwerking van ontvangen gelden de donateur of gever geregistreerd. Deze registratie bepaalt onder welke rubriek de giften in de jaarrekening worden verantwoord. Uitgangspunt is dat giften van particulieren worden ontvangen, tenzij nadrukkelijk

blijkt dat het gaat om een van de andere groepen van gevers. Indien een bedrijf of instantie duidelijk als functie heeft om gelden van particulieren in te zamelen en door te storten aan het Nederlandse Rode Kruis worden deze giften als baten van particulieren verantwoord.

Giften in natura

Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft. De niet financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt conform de richtlijn niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Nalatenschappen

Nalatenschappen worden als baten verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar van ontvangst als baten uit nalatenschappen verantwoord in geval eerder geen betrouwbare schatting mogelijk was. In geval door de erflater is bepaald dat de nalatenschap in stand moet worden gehouden, wordt na 10 jaar beoordeeld of het juist is om de nalatenschap aan te houden of (gelijkmatig) vrij te laten vallen.

Subsidies van overheden

Subsidies die door de verstrekker afhankelijk zijn gesteld van projectkosten worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar dat de gesubsidieerde bestedingen hebben plaatsgevonden, danwel contractueel zijn vastgelegd. De overige subsidies worden verwerkt als bate in het jaar waarvoor de subsidiegever deze bestemd heeft.

Voor zover het Nederlandse Rode Kruis risico loopt als het gaat om subsidies ontvangen voor internationale hulpverleningsactiviteiten die door derden worden uitgevoerd, worden deze bestedingen en de bijbehorende subsidiebaten ook in de staat van baten en lasten verantwoord.

Lasten

Internationale projecten worden doorgaans samen met zusterorganisaties uit de Rode Kruis-beweging uitgevoerd. Toegezegde bijdragen in het kader van internationale hulpverleningsprojecten komen ten laste van het jaar waarin de bijdrage onvoorwaardelijk contractueel is vastgelegd. De eigen bijdragen van partners, afnemers of facturatie voor de betreffende activiteit worden in mindering gebracht op de kosten van de betreffende activiteit. De overige lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis

verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De pensioenregeling is volledig extern ondergebracht. Onder de personele lasten opgenomen pensioenverplichtingen zijn beperkt tot de jaarlijkse overeengekomen premie.

Overig

Kostentoerekening:

Voor de toerekening van de kosten wordt jaarlijks dezelfde systematiek toegepast. Hierbij wordt de aanbeveling 'Kosten toerekening Beheer en Administratie' van Goede Doelen Nederland gevolgd.

Door in de administratie gebruik te maken van kostenplaatsen en projecten, die ingedeeld zijn naar activiteiten doelstelling (Voorlichting en Bewustmaking, Internationale Hulpverlening, Nationale Hulpverlening) en Werving baten worden kosten zoveel mogelijk rechtstreeks vastgelegd. Daar waar het kosten betreft die aan verschillende activiteiten kunnen worden toegerekend, wordt een verdeling gemaakt naar die activiteiten. In de lastenverdeelstaat worden deze kosten weergegeven als directe kosten.

Kosten voor beheer en administratie (directie en financiën) en niet direct toerekenbare kosten (kosten van ICT, personeelszaken en organisatieontwikkeling, inkoop en facilitaire zaken, projectenbureau en contactcenter) kunnen niet rechtstreeks aan de doelstellingen en/of fondsenwerving worden toegerekend en worden weergegeven als indirecte kosten. De niet direct toerekenbare kosten worden op basis van de personeelsformatie toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie.

Voor een aantal activiteiten ontvangt het Nederlandse Rode Kruis vergoedingen van derden voor geleverde prestaties of diensten (eigen bijdrage). De eigen bijdrage wordt in mindering gebracht op de kosten in het kader van de doelstelling.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Het Nederlandse Rode Kruis is zeer conservatief gefinancierd. Behoudens een enkele uitzondering zijn activa allemaal met eigen vermogen gefinancierd. Vreemd vermogen betreft reguliere verplichtingen, zoals voorzieningen en reguliere verplichtingen aan leveranciers en de Belastingdienst. Bijzondere posten in het vermogen zijn de projectverplichtingen en de vooruit ontvangen baten. Voor beide posten geldt dat de verplichting verbonden is aan een toezegging tot betaling vanuit de donor (doorgaans het ministerie van Buitenlandse Zaken), waardoor er 'netto' voor de organisatie nauwelijks sprake is van impact op de solvabiliteit: voor elke verplichting is er ook een toezegging dat er fondsen zullen worden ontvangen. De toezeggingen vanuit de donor zijn opgesteld in euro's en de projectverplichtingen worden doorgaans eveneens aangegaan in euro's. Van een valutarisico is derhalve geen sprake.

Het beleggingsbeleid van het Rode Kruis sluit aan bij de uitgangspunten reserves en beleggingsbeleid uit het CBF-reglement. De gerapporteerde belegging in aandelen komt voort uit een legaat, waarvan de erflater heeft aangegeven dat het Rode Kruis deze effecten in stand moet houden. Eventuele koersverliezen worden gerapporteerd in het jaar waarin ze zich voordoen. Door de omvang van de portefeuille is het Rode Kruis van mening dat het prijsrisico dat hierdoor wordt gelopen dermate gering is en dat geen aanvullende maatregelen hoeven te worden genomen.

De liquiditeitsrisico's zijn zeer beperkt, aangezien het Nederlandse Rode Kruis over meer dan voldoende liquide middelen beschikt. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds vooruit ontvangen bedragen, maar anderzijds ook als gevolg van fondsen die in eerdere jaren zijn ontvangen en nog niet zijn besteed. Daarnaast is maar in zeer bescheiden mate sprake van verplichtingen, die op korte termijn betaald moeten worden. Voor reguliere debiteuren wordt een betaaltermijn gehanteerd van 30 dagen. Vorderingen uit hoofde van nalatenschappen worden ingelost door de betreffende executeur-testamentair als de nalatenschap is afgehandeld. De kredietrisico's zijn derhalve ook zeer beperkt.

Het Rode Kruis heeft de liquide middelen in beheer gegeven bij diverse grootbanken in Nederland (ABN AMRO, ING, Rabobank, Van Lanschot en ASN). Er zijn beperkte kredietfaciliteiten afgesproken, maar daarvan wordt geen gebruik gemaakt.

MATERIËLE VASTE ACTIVA (1)	PANDEN	VERVOER-MIDDELEN	ICT-KOSTEN	OVERIGE ACTIVA	TOTAAL 2019	TOTAAL 2018
Aanschafwaarde per 1 januari	31.606	6.892	4.026	9.271	51.795	61.159
Bij: investeringen	690	482	135	841	2.148	4.866
Af: desinvesteringen	-1.189	-132	0	-541	-1.862	-14.230
Aanschafwaarde per 31 december	31.107	7.242	4.161	9.571	52.081	51.795
Afschrijvingen t/m vorig boekjaar	14.808	5.464	2.354	6.717	29.343	36.390
Afschrijvingen ten laste van boekjaar	1.296	505	488	798	3.087	3.847
Af: desinvesteringen	-812	-146	0	-481	-1.439	-10.894
Afschrijvingen t/m boekjaar	15.292	5.823	2.842	7.034	30.991	29.343
Boekwaarde per 31 december	15.815	1.419	1.319	2.537	21.090	22.452
Specificatie:						
Bedrijfsmiddelen	1.462	0	1.200	467	3.129	3.922
Direct in gebruik voor doelstelling	14.353	1.419	119	2.070	17.961	18.530
Boekwaarde per 31 december	15.815	1.419	1.319	2.537	21.090	22.452
<i>Boekwaarde per 31 december 2018</i>	<i>16.798</i>	<i>1.428</i>	<i>1.672</i>	<i>2.554</i>	<i>22.452</i>	
Afschrijvingsgrondslagen (in percentage van de verkrijgingsprijs):						
Panden			2-4%			
Verbouwingen			10%			
Vervoermiddelen			10-20%			
ICT-kosten (hard- en software)			14-33%			
Inventaris			12,5-20%			
Overige activa			20%			

Een aantal panden dient als zekerheid voor hypothecaire leningen. Zie hiervoor ook Schulden op lange termijn (10). Een deel van de panden wordt (deels) verhuurd. Onder Niet in de balans opgenomen rechten wordt de toekomstige huur aangegeven.

De materiële vaste activa 'direct in gebruik voor de doelstelling' bestaan voornamelijk uit panden van de Overige onderdelen NRK groep. De totale verzekerde waarde van de materiële vaste activa bedraagt € 62,7 miljoen.

De belangrijkste veranderingen in 2019 hebben betrekking op reguliere investeringen en afschrijvingen.

VOORRADEN (2)	31-12-2019	31-12-2018
Bedrijfsmiddelen	50	50
Direct beschikbaar voor doelstelling	1.158	1.044
Totaal	1.208	1.094

VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA (3)	31-12-2019	31-12-2018
Vorderingen in verband met internationale hulpverlening	5.229	3.922
Geldzendingen internationale hulpverlening	6.152	4.294
Nationale Postcode Loterij	5.400	5.400
Nog te ontvangen 3FM Serious Request	243	347
Te vorderen nalatenschappen	12.012	10.484
Debiteuren	1.774	1.432
Belastingen en sociale lasten	1.288	1.661
Verstekte leningen	674	761
Overige vorderingen en overlopende activa	3.436	2.763
Totaal	36.208	31.064

Met uitzondering van een deel van de vorderingen uit hoofde van nalatenschappen hebben alle vorderingen een resterende looptijd van korter dan 1 jaar. De balanspost Geldzendingen internationale hulpverlening per 31-12-2019 bevat uitsluitend geldzendingen uit 2019. De balanspost per 31-12-2018 is in het boekjaar 2018 nagenoeg geheel verantwoord door middel van rapportages over bestedingen.

EFFECTEN (4)	AANDELEN	OBLIGATIES	TOTAAL 2019	TOTAAL 2018
Boekwaarde per 1 januari	860	2.781	3.641	4.548
Aankopen	0	0	0	50
Verkopen	0	-425	-425	-731
	860	2.356	3.216	3.867
Koersresultaten	17	69	86	-226
Boekwaarde per 31 december	877	2.425	3.302	3.641

Het Nederlandse Rode Kruis onderschrijft en handelt in lijn met de Uitgangspunten 'Reserves en Beleggingsbeleid', zoals opgenomen in het CBF-reglement en de richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland. De reële waarde van de ter beurze genoteerde effecten benadert de boekwaarde.

LIQUIDE MIDDELEN (5)	31-12-2019	31-12-2018
Deposito's	145	155
Spaarrekeningen	44.078	44.148
Rekeningen-courant	30.750	48.205
Kassen	47	77
Totaal	75.020	92.585

De liquide middelen zijn met uitzondering van de deposito's direct opeisbaar. De deposito's hebben een gemiddelde resterende looptijd tussen de 6 maanden en 1 jaar.

Reserves en fondsen

Het vermogen van het Nederlandse Rode Kruis moet op grond van de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen worden onderverdeeld in reserves en fondsen. Onder de reserves worden verantwoord de continuïteitsreserve, de herwaarderingsreserve en een gedeelte van reserves dat door het verenigingsbestuur nader bestemd is voor bijzondere bestedingsdoeleinden (zogenaaamde bestemmingsreserves). Onder fondsen worden die gelden opgenomen waaraan door een derde een specifieke bestemming is gegeven (waardoor het Nederlandse Rode Kruis deze gelden alleen aan deze specifieke bestemming kan besteden).

CONTINUÏTEITSRESERVE (6)	2019	2018
Stand per 1 januari	19.718	16.693
Mutatie solidariteitsreserve	-121	-423
Mutatie reserve financiering activa	972	-905
Verwerking saldo boekjaar	-596	4.353
Stand per 31 december	19.973	19.718

De continuïteitsreserve is bedoeld als buffer bij tegenvallende inkomsten of onverwachte uitgaven. Met deze reserve kan het Nederlandse Rode Kruis ook in minder goede tijden zijn activiteiten voortzetten.

Als CBF-keurmerkhoudster is het Nederlandse Rode Kruis gehouden aan de regels voor het aanhouden of opbouwen van reserves door fondsenwervende instellingen, en ook aan de aanwijzingen voor de wijze waarop het vermogensbeleid in de jaarverslaggeving dient te worden verantwoord. Aansluitend op de richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland heeft het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis besloten om de norm voor de continuïteitsreserve voor het Nederlandse Rode Kruis als geheel op maximaal 1 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie te stellen (op basis van de jaarrekening 2019 is dat € 46,9 miljoen). Op basis van de eigen norm is het minimumniveau van de continuïteitsreserve vastgesteld op € 13,0 miljoen. Voor de gewenste omvang is de range vastgesteld van € 15,0 tot € 25,0 miljoen. De continuïteitsreserve is per jaareinde 2019 groot € 20 miljoen en voldoet daarmee aan zowel de CBF-richtlijn als de eigen normering.

BESTEMMINGS-RESERVES (7)	SOLIDARITEITS-RESERVE	INNOVATIE EN VERBETERING HULPVERLENING	INTERNATIONALE HULPVERLENING	OVERIG VERENIGINGS-KANTOOR	OVERIGE ONDERDELEN NRK-GROEP	RESERVE FINANCIERING ACTIVA	TOTAAL 2019	TOTAAL 2018
Stand per 1 januari	5.279	5.047	1.729	338	11.098	22.949	46.440	47.919
Overboeking continuïteitsreserve	121	0	0	0	0	-972	-851	1.328
Toevoeging	0	245	135	28	2.129	0	2.537	4.711
Onttrekking	-486	-1.825	-68	-250	-2.344	0	-4.973	-7.518
Stand per 31 december	4.914	3.467	1.796	116	10.883	21.977	43.153	46.440

De Solidariteitsreserve is gevormd door middel van jaarlijkse afdrachten (2019: € 0,1 miljoen) van de Overige onderdelen NRK-groep, waarvan de vrije reserves hoger zijn dan de maximumnorm (1,5 maal de kosten van de werkorganisatie, gelijk aan de CBF-norm). Deze reserve is bestemd voor de ondersteuning van lokale activiteiten van de Overige onderdelen NRK-groep of voor internationale noodhulp. Aan de Solidariteitsreserve is in 2019 € 0,5 miljoen onttrokken ter ondersteuning van lokale activiteiten.

De bestemmingsreserve Innovatie en verbetering hulpverlening dient ter financiering van activiteiten op het gebied van innovatie en verbetering van de hulpverlening. In 2019 is € 1,8 miljoen onttrokken met betrekking op de financiering van projecten in 2019.

De bestemmingsreserve Internationaal heeft ten doel de kosten van internationale hulpverlening te financieren, zoals de kosten voor infrastructuur in het buitenland en door donoren vereiste cofinanciering. In 2019 is een bedrag van € 0,1 miljoen aan de reserve onttrokken.

In 2019 is een bedrag van nagenoeg niets toegevoegd aan de Overige bestemmingsreserves verenigingskantoor. De onttrekking van € 0,3 miljoen heeft o.a. betrekking op verbetering werkplekken decentrale locaties.

De bestemmingsreserve Overige onderdelen NRK-groep is door de besturen van de Overige onderdelen gevormd. De overgrote meerderheid van deze reserves is gevormd met als doel om toekomstige kosten van onderhoud van bestaande activa te dekken of is bestemd voor de aanschaf van nieuwe (vervangende) activa. In 2019 is een bedrag van € 2,1 miljoen toegevoegd aan deze bestemmingsreserve en een bedrag van € 2,3 miljoen onttrokken.

Vanwege het feit dat eigen middelen zijn aangewend ten behoeve van financiering van activa wordt een bestemmingsreserve aangehouden. Aangezien het Rode Kruis niet direct kan beschikken over de waarde van deze activa, maar pas na verkoop, is deze als bestemmingsreserve verantwoord. De omvang van de bestemmingsreserve is gelijk aan de waarde van de materiële vaste activa (excl. beleggingspanden) vermeerderd met de voorraden, eventuele verstrekte leningen en verminderd met financiering door derden. De mutaties in de materiële vaste activa vanwege (des) investeringen hebben tot gevolg dat de bestemmingsreserve moest worden verlaagd met € 1 miljoen.

Op bovenstaande bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het verenigingsbestuur.

BESTEMMINGSFONDSEN (8)							TOTAAL 2019	TOTAAL 2018
	PRINSES MARGRIET FONDS	HULPVERLENING ORKAAN IRMA	VLUCHTELINGEN	OVERIGE NATIONALE HULPVERLENING	INTERNATIONALE HULPVERLENING			
Stand per 1 januari	444	10.870	236	14.531	22.109		48.190	53.899
Totaal toevoegingen	1.536	3	1	4.757	42.256		48.553	60.192
Totaal bestedingen	-1.424	-5.437	-237	-5.123	-45.469		-57.690	-65.901
Stand per 31 december	556	5.436	0	14.165	18.896		39.053	48.190

Onder de bestemmingsfondsen is dat deel van de reserves en fondsen opgenomen, dat een beperkte bestemmingsmogelijkheid heeft doordat a) een derde (de gever) deze beperking heeft aangegeven of b) dat het geld is ingezameld voor een specifiek doel. De toevoegingen aan de bestemmingsfondsen vloeien voort uit het feit dat giften en (overheids)bijdragen met een specifieke bestemming zijn ontvangen.

Het beleid van het Nederlandse Rode Kruis is erop gericht om bestemmingsfondsen binnen drie jaar te besteden aan het doel waarvoor de gelden zijn ontvangen.

Het Prinses Margriet Fonds richt zich op rampenvoorbereiding, zodat omvang en schade van rampen beperkt wordt en groter leed wordt voorkomen. Het wordt beheerd door het bestuur van het Nederlandse Rode Kruis. De inkomsten in 2019 bestaan uit donaties van particulieren en bedrijven. De uitgaven in 2019 hebben betrekking op activiteiten in het kader van de doelstelling van het fonds.

De bestemmingsfondsen Overige nationale hulpverlening is gegroepeerd naar thema's in het kader van de doelstellingen en worden waar mogelijk ingezet om de kosten van de hulpverleningsactiviteiten te dekken. Van de fondsen wordt € 7,4 miljoen door de Overige onderdelen NRK-groep beheerd en dient ter financiering van lokale hulpactiviteiten. Tevens is hieronder een bedrag van € 0,2 miljoen opgenomen onder de naam Reddingsboei Fonds, dat dient ter ondersteuning van activiteiten die worden gefinancierd door het Stille Rampen Fonds.

Van deze fondsen heeft € 0,9 miljoen per 31-12-2019 (2018: € 1,0 miljoen) betrekking op in stand te houden nalatenschappen. Op deze gelden rust een beperkende voorwaarde voor besteding of worden in de toekomst specifieke plannen ontwikkeld voor de besteding ervan. Tevens heeft een bedrag van € 1 miljoen betrekking op waarderingen van nalatenschappen in vruchtgebruik.

Het bestemmingsfonds Hulpverlening Orkaan Irma is in 2017 ontstaan door de baten uit de fondsenwervingscampagne. Voor de vanuit deze campagne gefinancierde uitgaven is in 2019 een bedrag van € 5,4 miljoen onttrokken.

Het bestemmingsfonds Vluchtelingen is in 2015 ontstaan door de baten uit de noodhulpcampagne via giro 6868 in september van dat jaar. Voor de vanuit deze campagne gefinancierde uitgaven is in 2019 een bedrag van € 0,2 miljoen onttrokken.

SAMENSTELLING BESTEMMINGSFONDS INTERNATIONALE HULPVERLENING				
		31-12-2019		31-12-2018
Internationale hulpverlening:				
Regiofondsen		6.188		5.952
SHO - Sulawesi		0		1.138
3FM Serious Request:				
- Actie 2015 - Kinderen en jongeren in oorlogsgebieden	407		1.252	
- Actie 2016 - Longontsteking	1.670		2.190	
- Actie 2017 - Opsporen vermiste kinderen en herenigen gezinnen	590		899	
- Actie 2018 - Bescherming tegen natuurgeweld en Noodhulp bij oorlog en conflicten	44		863	
- Actie 2019 - Hulp aan slachtoffers van mensenhandel	1.354		0	
		4.065		5.204
Overige fondsen		8.643		9.815
Totaal		18.896		22.109

De overige fondsen voor internationale hulpverlening zijn ontvangen met als doel om programma's te financieren, zonder dat door de gever een specifieke regio aangegeven is waarbinnen de middelen besteed moeten worden. Van deze overige fondsen is € 2,2 miljoen ondergebracht bij de Overige onderdelen NRK-groep.

VOORZIENINGEN (9)		OVERDRACHT ACTIVITEITEN	PERSONEEL	TOTAAL 2019	TOTAAL 2018
Stand per 1 januari		325	1.247	1.572	2.622
Toevoeging		99	237	336	363
Onttrekking		-182	-26	-208	-1.200
Vrijval		0	-577	-577	-213
Stand per 31 december		242	881	1.123	1.572

Voor de overdracht van het oorlogsarchief is reeds in voorgaande jaren een voorziening gevormd. Van de voorziening bij aanvang van het boekjaar (groot € 0,3 miljoen) is in 2019 € 0,2 miljoen onttrokken. De onttrekking heeft betrekking op dekking van kosten die gemoeid zijn met de overdracht van het oorlogsarchief aan het Nationaal Archief. In 2019 is € 0,1 miljoen toegevoegd in verband met nagekomen kosten. De verwachting is dat de activiteiten eind 2020 zijn afgerond.

De personeelsvoorziening heeft een overwegend langlopend karakter (1 tot 5 jaar) en is bestemd voor werknemersregelingen, pre-pensioen en levensloop (€ 0,6 miljoen) en jubilea (€ 0,3 miljoen). Bij de berekening van de jubileumvoorziening is rekening gehouden met een verdisconteringsvoet van 0,5%. De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

SCHULDEN OP LANGE TERMIJN (10)		31-12-2019	31-12-2018
Kredietinstellingen		511	1.048
Projectverplichtingen		2.632	5.321
Totaal		3.143	6.369

De reële waarde van de schulden op lange termijn benadert de boekwaarde. De langlopende schulden die zijn opgenomen bij kredietinstellingen zijn veelal aangegaan voor de financiering van de onroerende goederen van de Overige onderdelen van de NRK-groep. De aflossingsverplichtingen voor het nieuwe boekjaar zijn gerubriceerd onder kortlopende schulden. Als zekerheden voor een aantal langlopende schulden zijn onroerende goederen hypothecair bezwaard. De waarde van deze activa bedragen € 2,1 miljoen.

De projectverplichtingen betreffen toezeggingen aan zusterorganisaties tot het financieren van internationale hulpverleningsprojecten met een resterende looptijd van langer dan 1 jaar.

SCHULDEN OP KORTE TERMIJN (11)	31-12-2019	31-12-2018
Crediteuren	1.478	3.981
Belastingen en sociale lasten	1.524	1.408
Projectverplichtingen	11.536	11.902
Overige vooruit ontvangen bedragen	7.666	4.493
Overige schulden	8.179	6.763
Totaal	30.383	28.547

De reële waarde van de schulden op korte termijn benadert de boekwaarde. De schulden op korte termijn hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De projectverplichtingen betreffen toezeggingen aan zusterorganisaties tot het financieren van internationale hulpverleningsprojecten met een resterende looptijd korter dan 1 jaar.

De vooruitontvangen bedragen betreffen nagenoeg allemaal voorschotten op subsidies of projectbijdragen ter financiering van activiteiten in het kader van de internationale hulpverlening.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Bij de verkoop van de activiteit Mappa Mondo (incl. activa) in 2015 is bedongen dat ExperTcare/KiZo kinderverpleging nog minstens 4 jaar de activiteit zal voortzetten. Tevens is bedongen dat 50% van de netto opbrengst van de onroerende zaken zal worden betaald indien één of meer van de onroerende zaken binnen vijf jaren na overdracht worden verkocht aan een derde (25% binnen periode van 5 en 10 jaar).

Onder de onderhanden nalatenschapsdossiers bevinden zich 4 nalatenschappen met vruchtgebruik, waarvan de waarde niet betrouwbaar is vast te stellen en waarvan niet zeker is wanneer eventuele baten uitgekeerd zullen worden.

Begin 2018 is het Nederlandse Rode Kruis een vijfjarige samenwerking aangegaan met de Ikea Foundation. Dit leidde tot een toegezegde projectbijdrage van € 10,0 miljoen, waarvan reeds € 5,2 miljoen is gerealiseerd.

Het Nederlandse Rode Kruis heeft beschikkingen ontvangen van het ministerie van Buitenlandse Zaken en de Europese Unie voor programma's die meerdere jaren omvatten, waarbij het tijdvak tot maximaal eind 2022 loopt. Volgens de waarderingsgrondslagen worden lasten en baten voor de internationale activiteiten verantwoord in het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Met (alliantie)partners worden afspraken schriftelijk vastgelegd. Specifieke donorvoorwaarden worden zoveel mogelijk overgenomen. De opgenomen verplichtingen uit hoofde van programma's en projecten zijn onder de schulden verantwoord. Voorzover de met deze programma's samenhangende baten en lasten geen betrekking hebben op 2019, zullen deze in toekomstige jaren worden verantwoord.

De van het ministerie van Buitenlandse Zaken ontvangen beschikking voor de uitvoering van het programma Strategic Partnership Dialogue and Dissent 2016-2020 kent een maximale subsidie van € 50,4 miljoen. Voor dit programma is het Nederlandse Rode Kruis de penvoerder van de alliantie Partners for Resilience (Pfr) en is tegenover het ministerie van Buitenlandse Zaken verantwoordelijk voor de activiteiten van de gehele alliantie.

Bij de diverse banken (ABN AMRO, ING en Rabobank) bestaan kredietlimieten die optellen tot € 0,5 miljoen. Ten behoeve van derden partijen zijn bankgaranties afgegeven, die optellen tot € 0,02 miljoen.

Voor de overige niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen geldt onderstaande tabel:

	TOT 1 JAAR	1 TOT 5 JAAR	LANGER DAN 5 JAAR
Rechten			
Inkomsten uit verhuur*	98	337	0
Verplichtingen			
Erfpacht	0	11	0
Lease (auto's, kopieermachines etc.)	1.193	1.423	0
Huur / onderhoud	561	2.081	1.434

*Voor de door afdelingen verhuurde panden is het zakelijk genotsrecht beperkt voor het Rode Kruis

SPECIFICATIE VAN DE GEWORVEN BATEN (12)	BATEN VAN PARTICULIEREN	BATEN VAN BEDRIJVEN	BATEN VAN LOTERIJ-ORGANISATIES	BATEN VAN SUBSIDIES VAN OVERHEDEN	BATEN VAN ANDERE ORGANISATIES ZONDER WINSTREVEN	TOTAAL 2019	BEGROTING 2019	TOTAAL 2018
Collecten	1.077	0	0	0	0	1.077	1.203	1.269
Contributies	18.707	59	0	0	9	18.775	17.808	18.876
Giften en schenkingen								
- Ongeoormerkt (I)	3.109	519	5.707	0	314	9.649	9.786	13.325
- Geoormerkt nationaal (II)	810	1.176	0	0	643	2.629	4.066	5.088
- Geoormerkt internationaal (III)	7.598	2.904	0	0	3.725	14.227	11.290	13.332
Nalatenschappen	11.691	0	0	0	0	11.691	11.173	12.176
Subsidies van overheden (IV)	0	0	0	30.364	0	30.364	29.403	38.406
Som van de geworven baten	42.992	4.658	5.707	30.364	4.691	88.412	84.729	102.472
<i>Begroting 2019</i>	<i>42.298</i>	<i>4.616</i>	<i>5.700</i>	<i>29.403</i>	<i>2.712</i>	<i>84.729</i>		
<i>Realisatie 2018</i>	<i>41.021</i>	<i>6.695</i>	<i>10.017</i>	<i>38.406</i>	<i>6.333</i>	<i>102.472</i>		

Conform de opstelling van Richtlijn 650 (oud) is het totaal baten uit eigen fondsenwerving € 50,3 miljoen (2018: € 49,7 miljoen; Begroting 2019: € 44,6 miljoen).

GIFTEN EN SCHENKINGEN, ONGEOORMERKT (I)	WERKELIJK 2019	BEGROTING 2019	WERKELIJK 2018
Campagnes / Acties	3.954	4.086	3.309
Nationale Postcode Loterij, jaarbijdrage	5.400	5.400	5.400
Nationale Postcode Loterij, overige loterijbijdragen	0	0	4.300
Vriendenloterij	295	300	316
Totaal	9.649	9.786	13.325

Met de Nationale Postcode Loterij is een overeenkomst gesloten waarin het Nederlandse Rode Kruis als beneficiënt wordt aangemerkt.

GIFTEN EN SCHENKINGEN, GEOORMERKT NATIONAAL (II)	WERKELIJK 2019	BEGROTING 2019	WERKELIJK 2018
Prinses Margriet Fonds	924	1.000	215
NL helpt St Maarten	4	0	1.180
Overig ten behoeve van nationale doeleinden	1.701	3.066	3.693
Totaal	2.629	4.066	5.088

GIFTEN EN SCHENKINGEN, GEOORMERKT INTERNATIONAAL (III)	WERKELIJK 2019	BEGROTING 2019	WERKELIJK 2018
Noodhulpcampagne via giro 6868 in september	979	2.000	2.177
Noodhulp	6.002	1.500	1.656
3FM Serious Request	1.524	5.000	1.494
Stichting Samenwerkende Hulporganisaties	304	0	2.824
Overig ten behoeve van internationale doeleinden	5.418	2.790	5.181
Totaal	14.227	11.290	13.332

De inkomsten uit 3FM Serious Request betreft het aandeel dat het Nederlandse Rode Kruis ontvangen heeft als resultaat van de actie. Vanaf 2018 is de actie in een nieuw format uitgevoerd. Gedurende de actieweek trekken dj's van de zender lopend door het land om acties te bezoeken. In 2019 was de opbrengst van de campagne bestemd om jonge mensen te beschermen tegen mensenhandel. Daarnaast was er in 2018 in TivoliVredenburg in Utrecht een festival met activiteiten. De opbrengst van de actie was bestemd voor drie doelen: Reanimatiecursussen en Nederland voorzien van AED's, Bescherming tegen natuurgeweld en Noodhulp bij oorlog en conflicten.

De inkomsten 2018 van de Stichting Samenwerkende Hulporganisaties hadden betrekking op het aandeel van het Nederlandse Rode Kruis in de opbrengsten van de Stichting als gevolg van de acties na de aardbeving en Tsunami in Sulawesi. In 2019 werd de slotverdeling ontvangen.

Financiële verantwoording 3FM Serious Request-acties

INKOMSTEN		2019	2018	2017	TOTAAL
Actie 2017 - Opsporen vermiste kinderen en herenigen gezinnen	Inkomsten actie	0	43	5.298	5.341
	Toegerekende interest	0	0	0	0
	Wervingskosten	0	-2	-185	-187
	Beschikbaar voor internationale hulpverlening	0	41	5.113	5.154
Actie 2018 - Reanimatie in Nederland, Bescherming tegen natuurgeweld en Noodhulp bij oorlog en conflicten	Inkomsten actie	0	1.451	0	1.451
	Toegerekende interest	0	0	0	0
	Wervingskosten	0	-102	0	-102
	Beschikbaar voor internationale hulpverlening	0	1.349	0	1.349
Actie 2019 - Hulp aan slachtoffers van mensenhandel	Inkomsten actie	1.524	0	0	1.524
	Toegerekende interest	0	0	0	0
	Wervingskosten	-107	0	0	-107
	Beschikbaar voor (inter)nationale hulpverlening	1.417	0	0	1.417
Totale inkomsten volgens jaarverslag voor genoemde acties		1.524	1.494	5.298	
Totale wervingskosten		-107	-104	-185	
% wervingskosten		7,0%	7,0%	3,5%	

SUBSIDIES VAN OVERHEDEN (IV)

	WERKELIJK 2019	BEGROTING 2019	WERKELIJK 2018
Ontvangen subsidies voor:			
- nationale hulpverlening	2.177	2.403	3.425
- internationale hulpverlening			
• Europese Unie	2.604		524
• Ministerie van Buitenlandse Zaken:			
# Ten behoeve van reguliere projectuitgaven	14.860		14.963
# Ten behoeve van programma Strategic Partnership, uitgaven NRK	1.980		1.772
# Ten behoeve van programma Strategic Partnership, uitgaven alliantie-partners	8.414		17.162
• Overige subsidieverstrekkers	329		560
	28.187	27.000	34.981
Totaal	30.364	29.403	38.406

De ontvangen subsidies moeten jaarlijks opnieuw worden aangevraagd of hebben een incidenteel karakter voor specifieke projectuitgaven. De subsidieafrekeningen over 2019 zijn nog niet goedgekeurd.

Ten behoeve van de nationale hulpverlening vraagt het NRK jaarlijks subsidies aan bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en bij het ministerie van Justitie en Veiligheid. Ten behoeve van de internationale hulpverlening worden bij de Europese Unie projectsubsidies aangevraagd. Van het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft het Nederlandse Rode Kruis een aantal meerjarige projectsubsidies ontvangen. Voor elk van de bovengenoemde subsidies geldt dat na afloop van de periode en/of het project een eindverslag met financiële opstelling moet worden ingediend, al dan niet voorzien van een accountantsverklaring.

OVERIGE BATEN (13)	WERKELIJK 2019	BEGROTING 2019	WERKELIJK 2018
Boekwinst verkoop panden	106		5.289
Overige baten	-70		128
Per saldo	36	154	5.417

TOELICHTING LASTENVERDELING (14)	VOORLICHTING EN BEWUSTMAKING	INTERNATIONALE HULPVERLENING	NATIONALE HULPVERLENING	WERVING BATEN	BEHEER EN ADMINISTRATIE	TOTAAL 2019	BEGROTING 2019	TOTAAL 2018
Directe kosten								
Direct personeel	2.299	7.115	13.307	2.540	0	25.261	25.614	22.149
Overige personeelskosten	69	383	1.177	44	0	1.673	1.569	1.984
Contributie internationale organisatie	0	939	0	0	0	939	977	920
Inhuur derden en kosten vrijwilligers	1.132	798	2.308	2.655	0	6.893	6.640	6.613
Aankopen en verwervingen	10	13	598	14	0	635	567	496
Communicatie	1.154	8	215	2.541	0	3.918	5.305	5.412
Projecten vrijwilligersorganisatie	0	0	6.223	0	0	6.223	6.060	5.548
Internationale projecten / NL helpt St Maarten	0	41.472	4.678	0	0	46.150	41.090	57.211
Huisvesting en ICT	204	203	1.224	158	0	1.789	2.412	2.351
Afschrijvingen	0	0	1.553	0	0	1.553	1.500	1.547
Eenmalige kosten	0	0	0	0	0	0	225	43
Totaal directe kosten	4.868	50.931	31.283	7.952	0	95.034	91.959	104.274
Indirecte kosten								
Indirect personeel	184	841	1.479	256	1.456	4.216	4.001	3.854
Overige personeelskosten	6	29	41	9	155	240	657	1.620
Inhuur derden en kosten vrijwilligers	73	328	399	103	1.088	1.991	1.254	2.524
Huisvesting en ICT	366	1.518	4.234	554	1.209	7.881	6.696	7.281
Afschrijving	70	278	996	109	81	1.534	2.016	2.303
Eenmalige kosten	35	109	204	39	20	407	34	3
Totaal Indirecte kosten	734	3.103	7.353	1.070	4.009	16.269	14.658	17.585
Totale kosten	5.602	54.034	38.636	9.022	4.009	111.303	106.617	121.859
Tegemoetkoming in de kosten	-49	-782	-9.563	-323	-27	-10.744	-10.305	-10.162
Totaal	5.553	53.252	29.073	8.699	3.982	100.559	96.312	111.697
Begroting 2019	7.260	46.910	28.395	10.318	3.429	96.312		
Realisatie 2018	6.618	63.601	28.024	9.484	3.970	111.697		

Conform de opstelling van Richtlijn 650 (oud) bedraagt het percentage kosten eigen fondsenwerving 17,3% (2018: 22,2%; Begroting 2019: 19,2%). Uit de toelichting lastenverdeling blijkt dat de kosten voor Beheer en Administratie 4,0% van de totale bestedingen bedragen (2018: 3,6%; Begroting 2019: 3,6%)

Onder de kosten voor Beheer en Administratie worden ook de accountantskosten verantwoord. In 2019 zijn de volgende kosten ten laste van het resultaat gebracht:

Controle van de jaarrekening: € 291 duizend.

Andere controlewerkzaamheden: € 66 duizend.

SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN (15)	WERKELIJK 2019	BEGROTING 2019	WERKELIJK 2018
Rente op obligaties	48	0	58
Overige beleggingsresultaten	144	0	-172
Kosten effectenbeheer	-12	0	-17
Rente op spaarrekeningen en deposito's minus bankkosten	-238	0	-224
Per saldo	-58	-63	-355

Nadere splitsingen bij Toelichting lastenverdeling:

Een nadere uitsplitsing van de kosten voor Internationale hulpverlening is als volgt:

	2019	2018
- Reguliere projectuitgaven	32.469	33.894
- Voorbereiding en Coördinatie	6.626	6.222
- Projectuitgaven gefinancierd met SHO-inkomsten	1.442	1.777
- Projectuitgaven ten behoeve van MFSII-projecten	1.980	1.772
- Projectuitgaven van medepartners in de MFSII-alliantie Pfr	8.414	17.162
- Indirecte kosten	3.103	3.368
- Tegemoetkoming in de kosten	-782	-594
	53.252	63.601

Een nadere uitsplitsing van de kosten voor Nationale hulpverlening is als volgt:

	DIRECTE KOSTEN	INDIRECTE KOSTEN	TEGEMOET- KOMING IN DE KOSTEN	TOTAAL 2019	BEGROTING 2019	TOTAAL 2018
- EHBO / Evenementenhulp	8.122	2.224	-6.379	3.967	3.577	2.905
- Noodhulp	3.900	937	-1.789	3.048	3.081	2.983
- Restoring family links	1.180	197	-202	1.175	1.389	1.483
- Vrijwilligersmanagement	7.932	1.895	-257	9.570	8.514	8.971
- Zelfredzaamheid	2.264	536	-347	2.453	2.931	3.066
- Hulpverlening vluchtelingen	11	4	0	15	0	18
- Hulpverlening slachtoffers orkaan Irma	5.505	894	0	6.399	6.428	5.284
- Overig	2.369	666	-589	2.446	2.475	3.314
	31.283	7.353	-9.563	29.073	28.395	28.024

Voor een aantal van bovenstaande activiteiten wordt subsidie ontvangen. De subsidie-inkomsten zijn niet opgenomen in bovenstaand overzicht, maar worden verantwoord onder Subsidies van overheden.

FINANCIËLE VERANTWOORDING NEDERLAND HELPT ST. MAARTEN						
2019			TOT EN MET 2019			
Baten						
Geworven baten actie*			4			20.491
Bijdrage ministerie BZK			0			1.225
Wervingskosten			0			-326
Rente			0			0
Totaal baten			4			21.390
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)						
AKV			-1			-1.397
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit			3			19.993
Lasten						
Committeringen van NRK						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	0	0	0	554	0	554
- verstrekte steun via de IFRC/ICRC	0	0	0	476	0	476
- verstrekte steun via derden	0	948	948	0	2.286	2.286
- verstrekte steun via het NRK zelf	-7	4.498	4.491	3.750	7.493	11.243
Totaal (mutatie) beschikbare commiteringsruimte			-5.436			5.433
Kasstromen van NRK						
Overmakingen door NRK met betrekking tot:						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	0	0	0	554	0	554
- verstrekte steun via de IFRC/ICRC	0	0	0	476	0	476
- verstrekte steun via derden	0	948	948	0	2.286	2.286
- verstrekte steun via NRK zelf	-7	4.498	4.491	3.750	7.493	11.243
Bestedingen ter plaatse						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	0	0	0	554	0	554
- verstrekte steun via de IFRC/ICRC	0	0	0	476	0	476
- verstrekte steun via derden	0	948	948	0	2.286	2.286
- verstrekte steun via NRK zelf	-7	4.498	4.491	3.750	7.493	11.243

SPLITSING DIRECTE KOSTEN INTERNATIONALE HULPVERLENING NAAR REGIO/THEMA:	AFRIKA	AZIË	EUROPA	LATIJS AMERIKA	MIDDEN OOSTEN	OVERIG	TOTAAL 2019	TOTAAL 2018
Noodhulp	9.292	3.428	555	2.807	2.834	956	19.872	23.344
Wederopbouw	1.180	1.047	0	666	838	0	3.731	1.265
Lange termijn programma's (versterken weerbaarheid gemeenschappen)	6.226	882	369	843	1.924	2.044	12.288	12.790
Strategic Partnership (PfR), uitgaven alliantie-partners	0	0	0	0	0	8.414	8.414	17.162
Subtotaal internationale projecten	16.698	5.357	924	4.316	5.596	11.414	44.305	54.561
<i>Totaal 2018</i>	<i>15.624</i>	<i>7.638</i>	<i>750</i>	<i>2.422</i>	<i>7.841</i>	<i>20.286</i>		
Coördinatie en voorbereiding							6.626	6.222
Totaal directe kosten internationale hulpverlening							50.931	60.783

Opmerkingen:

1. De noodhulp in de kolom Europa betreft hulp aan vluchtelingen na natuurrampen in Europese gebieden (€ 0,6 miljoen).
2. De uitgaven in de kolom Overig hebben betrekking op kosten die niet specifiek aan regio's toe te wijzen en kosten voor de combinatie innovatie/verbetering/interne beheersing, inclusief rondom rampenvoorbereiding. Aan de partners in de Partners for Resilience alliantie zijn overmakingen gedaan (€ 8,4 miljoen) voor de hulpverlening in Guatemala, Haïti, Kenia, Ethiopië, Uganda, Mali, Zuid-Soedan, India, Indonesië en Filipijnen.
3. In 2018 is tweemaal een bijdrage van BUZA ontvangen die direct is doorgestort naar de alliantiepartners

Bestedingen 3FM Serious Request:

BESTEED AAN HULPVERLENING	2019	CUMULATIEF T/M 2018
Actie 2015 - Kinderen en jongeren in oorlogsgebieden	844	7.117
Actie 2016 - Longontsteking	521	6.761
Actie 2017 - Opsporen vermiste kinderen en herenigen gezinnen	309	4.255
Actie 2018 - Bescherming tegen natuurgeweld en Noodhulp bij oorlog en conflicten	818	0
Actie 2019 - Hulp aan slachtoffers van mensenhandel	63	
	2.555	18.133

ACTIE: SULAWESI	2019			TOT EN MET 2019		
Baten						
Baten uit baten uit acties van derden			304			3.128
Rente			0			0
Totaal baten			304			3.128
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)						
AKV			-21			-219
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit			283			2.909
Lasten						
Committeringen van NRK						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	0	0	0	0	0	0
- verstrekte steun via de IFRC/ICRC	1.421	0	1.421	2.909	0	2.909
- verstrekte steun via het NRK zelf	0	0	0	0	0	0
Totaal (mutatie) beschikbare commiteringsruimte			-1.138			0
Kasstromen van NRK						
Overmakingen door NRK met betrekking tot:						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	0	0	0	0	0	0
- verstrekte steun via de IFRC/ICRC	1.421	0	1.421	2.909	0	2.909
- verstrekte steun via NRK zelf	0	0	0	0	0	0
Bestedingen ter plaatse						
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen	0	0	0	0	0	0
- verstrekte steun via de IFRC/ICRC	1.421	0	1.421	2.909	0	2.909
- verstrekte steun via NRK zelf	0	0	0	0	0	0

PERSENEELSLASTEN	WERKELIJK 2019	BEGROTING 2019	WERKELIJK 2018
Salarissen	22.996	23.025	20.213
Sociale lasten	3.848	3.808	3.344
Pensioenlast	2.633	2.782	2.446
Subtotaal	29.477	29.615	26.003
Onder eenmalige kosten opgenomen	353	0	36
Totaal	29.831	29.615	26.039

De personeelslasten zijn gestegen ten opzichte van het boekjaar 2018 als gevolg van de uitbreiding van personeel. De realisatie over 2019 is iets hoger dan begroting.

De pensioenregeling is verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Het Nederlandse Rode Kruis is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg & Welzijn. De pensioenregeling is een middelloonregeling met voorwaardelijke indexatie uit de winst voor zowel de actieve als de inactieve deelnemers. De verplichtingen van het Nederlandse Rode Kruis zijn beperkt tot het betalen van de overeengekomen jaarlijkse premie.

Op bovenstaande pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden contractuele premies aan het pensioenfonds betaald door het Nederlandse Rode Kruis. De pensioengrondslag voor het Ouderdomspensioen en het Partnerpensioen is het pensioengevende salaris dat geldt of zou gelden bij een volledige werktijd, verminderd met de AOW-franchise. Het pensioenfonds heeft de ambitie om de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen te indexeren op basis van de algemene ontwikkeling van de salarissen in de collectieve arbeidsovereenkomsten die gelden voor de aangesloten werkgevers in een bepaald kalenderjaar. Het pensioenfonds besluit elk jaar of, en zo ja in hoeverre, kan worden geïndexeerd, gelet op de financiële situatie en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Het pensioenfonds baseert zich hierbij onder meer op de nominale en de reële dekkingsgraad. Het pensioenfonds kan besluiten een gemiste indexering in te halen, maar een dergelijk besluit heeft geen terugwerkende kracht en leidt niet tot een nabetaling. De indexering wordt gedeeltelijk gefinancierd uit premies en gedeeltelijk uit rendement. De dekkingsgraad lag in december 2019 op 99,2%.

De herstellpremie is onderdeel van de reguliere premie en wordt als lasten gepresenteerd in het jaar van betalen. Er zijn geen bijstortingen benodigd.

GEMIDDELDE BEZETTING IN FTE	WERKELIJK 2019	WERKELIJK 2018
Direct personeel:		
- voorlichting en bewustmaking	30	25
- internationale hulpverlening	78	70
- nationale hulpverlening	164	157
- werving baten	43	37
Beheer / Administratie	21	22
Indirect personeel	25	22
	361	333
Internationale activiteiten (met gedelegeerden worden arbeidsovereenkomsten gesloten voor de duur van de uitzending)	58	50
Totaal	419	383

Het aantal fte's in dienst per 31 december 2019 (excl. gedelegeerden) is 361.

BEZOLDIGING DIRECTIE					
Naam:		M. van Schaik		J. van Lonkhuijzen-Hoekstra	
Functie:		Algemeen directeur		Directeur NH & Vrijw.management	
Dienstverband:	Aard (looptijd)	onbepaald		onbepaald	
	Uren	40		40	
	Parttime percentage	100		100	
	Periode	1-1-2019 t/m 31-12-2019		1-11-2019 t/m 31-12-2019	
Bezoldiging (EUR):	Jaarinkomen	Brutoloon/salaris	127		19
		Vakantiegeld	11		2
		Eindejaarsuitkering	0		1
		Variabel inkomen	0		0
	Totaal jaarinkomen		138		22
	Sociale lasten (werkgeversdeel)		11		2
	Belastbare vergoedingen/ bijtellingen		0		0
	Pensioenlasten (werkgeversdeel)		17		3
	Overige beloningen op termijn		0		0
	Uitkeringen beëindiging dienstverband		0		0
	Totaal bezoldiging 2019		166		27
	Totaal bezoldiging 2018		54		0

Door Goede Doelen Nederland wordt jaarlijks de Regeling beloning directeuren geactualiseerd. Met behulp van de bepalende factoren voor functiezwaarte (omvang, complexiteit en context) is de totale functiezwaarte, uitgedrukt in BSD-punten, van de directie vastgesteld. De BSD-score over 2019 voor de algemeen directeur is 522 punten en valt daarmee in categorie J. Het maximum jaarinkomen van die categorie bedraagt € 157 duizend. Met een jaarinkomen van € 138 duizend blijft het jaarinkomen van de algemeen directeur onder dit maximum. Voor de directeur Nationale Hulp en Vrijwilligersmanagement is bedraagt de BSD-score over 2019 480 en valt daarmee in categorie I. Het maximum jaarinkomen van die categorie bedraagt € 138 duizend.

De totale bezoldiging van de algemeen directeur blijft met € 166 duizend binnen het maximum van € 194 duizend volgens de Wet Normering Topinkomens en de beloningsregeling van Goede Doelen Nederland

Aan directie zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Aan bestuurders is geen bezoldiging betaald en zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. In 2019 is aan bestuurders voor een bedrag van € 812 (2018 € 1.164) op declaratiebasis vergoed voor de door hen in het kader van hun bestuursfunctie gemaakte reis-, verblijf- en representatiekosten.

Gebeurtenissen na balansdatum

In maart 2020 werd heel Nederland geconfronteerd met de gevolgen van de uitbraak van Covid-19. De door diverse overheden getroffen maatregelen om het virus in te perken hebben ook effect gehad op het Nederlandse Rode Kruis. Wij hebben diverse veiligheids- en gezondheidsmaatregelen getroffen om onze vrijwilligers en medewerkers te beschermen tegen verspreiding van het virus. Voorbeeld hiervan is dat ook onze medewerkers voor zover mogelijk vanuit huis werken en we beschermende materialen hebben verstrekt aan de vrijwilligers die werden ingezet in de hulpverlening. In het hoofdstuk Organisatie is uitgebreid beschreven welke gevolgen de uitbraak van Covid-19 op onze organisatie, onze hulpverlening en onze financiën heeft.

Op het moment van uitbrengen van het jaarverslag 2019 is onze inschatting dat de gevolgen voor onze resultaten beperkt zijn. De tegemoetkoming in de kosten neemt sterk af vanwege het niet langer doorgaan van EHBO-opleidingen en vanwege de afgelaste evenementen. Door de grote zichtbaarheid en specifieke fondsenwervingsacties weten we de baten op peil te houden en op onderdelen te vergroten. Sinds het begin van de uitbraak van Covid-19 en de start van de hulpverlening door het Rode Kruis tot en met de maand mei 2020 zijn de geschatte kosten zo'n € 5 miljoen. Deze kosten hebben betrekking op de aanschaf van middelen en op de inzet van vrijwilligers en beroepskrachten. Het Rode Kruis bereidt fondsenwervende acties voor om de voortzetting en eventuele uitbreiding van de hulpactiviteiten te kunnen financieren. De verdere impact voor de toekomst kan nu nog niet worden ingeschat.

Onze liquide middelen zijn voldoende om dit te financieren en de continuïteitsreserve dient als buffer voor tegenvallende exploitatieresultaten. Uiteraard volgen wij het beleid en het advies van de diverse overheden. Tegelijkertijd doen wij ons uiterste best om onze (hulpverlenings)activiteiten zo goed en veilig mogelijk voort te zetten zonder daarbij de gezondheid van onze medewerkers en vrijwilligers in gevaar te brengen. Zoals in voornoemd hoofdstuk is aangegeven hebben wij vastgesteld dat er op dit moment geen sprake is van een materiële onzekerheid over de omvang van het vermogen van de organisatie om de activiteiten voort te zetten. Hoewel onzeker zijn wij op dit moment niet van mening dat de gevolgen van het Covid-19-virus een materieel negatief effect zullen hebben op onze financiële conditie of liquiditeit.

Den Haag, 22 april 2020

VERENIGINGSBESTUUR	
Mevrouw mr. drs. H.H. (Heleen) Kersten	toezichthoudend bestuurder, voorzitter
Mevrouw drs. M. (Marieke) van Schaik	dagelijks bestuurder/algemeen directeur
De heer drs. P.P. (Peter) Tordoir	toezichthoudend bestuurder, vice-voorzitter, lid auditcommissie
De heer Ir T.V.M. (Thomas) Heerkens	toezichthoudend bestuurder, lid auditcommissie
De heer R. (Raman) Madan MSc	toezichthoudend bestuurder
Mevrouw drs. B.A.M. (Britte) Visker	toezichthoudend bestuurder
De heer drs. M. (Mostafa) Hilali	toezichthoudend bestuurder

Overige gegevens

BESTEMMING RESULTAAT	2019
Saldo	-12.169
Totaal	-12.169
Bestemd als volgt:	
Fonds internationale activiteiten	-3.213
Overige fondsen	-5.924
Bestemmingsreserves	-2.436
Continuïteitsreserve	-596
Totaal	-12.169

Baten waarvoor een derde een beperkte bestedingsmogelijkheid heeft aangegeven worden toegevoegd aan een bestemmingsfonds; bestedingen van deze gelden worden aan dit fonds onttrokken. Gelden waarvoor het verenigingsbestuur een specifieke bestemming heeft gegeven, worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve; uitgaven van deze gelden worden ten laste van de bestemmingsreserve gebracht. Het saldo dat resteert na verwerking van de mutaties in de bestemmingsfondsen en bestemmingsreserves wordt conform artikel 44 van de statuten ingevolge een besluit van het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis verwerkt in de continuïteitsreserve.

Het saldo van baten en lasten van de overige onderdelen is een samenvoeging van de saldi van de Overige onderdelen NRK groep. De besturen van deze overige onderdelen bepalen op basis van centrale richtlijnen de bestemming van het saldo.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en ledenraad van Het Nederlandse Rode Kruis

Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening van Het Nederlandse Rode Kruis ('de vereniging') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vereniging op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 650).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening 2019 van Het Nederlandse Rode Kruis te Den Haag gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde balans per 31 december 2019;
- de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2019; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ 650.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Het Nederlandse Rode Kruis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Benadrukking van de onzekerheid in verband met de effecten van het coronavirus (Covid-19)

Wij wijzen op de toelichting in de gebeurtenissen na balansdatum van de jaarrekening waarin het bestuur de mogelijke invloed en gevolgen van het coronavirus (Covid-19) op de vereniging en op de omgeving waarin de vereniging opereert alsmede de genomen en geplande maatregelen om met deze gebeurtenissen en omstandigheden om te gaan heeft beschreven. In deze toelichting is ook beschreven dat er nog steeds onzekerheden bestaan en dat het daarom op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten in te schatten. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot de aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord;
- Het Nederlandse Rode Kruis en de internationale beweging;
- Strategie;
- Hoofdstuk 1: Hulp voor mensen in nood in Nederland;
- Hoofdstuk 2: Hulp voor mensen in nood wereldwijd;
- Hoofdstuk 3: Communicatie en fondsenwerving;
- Hoofdstuk 4: De organisatie;
- Hoofdstuk 5: Verslag van het bestuur;
- Hoofdstuk 6: Samenvatting van de financiële resultaten;
- Bijlages.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening en de accountantscontrole

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 650 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ 650.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur en ledenraad voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De ledenraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 6 mei 2020

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.A.B. de Coninck RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Het Nederlandse Rode Kruis

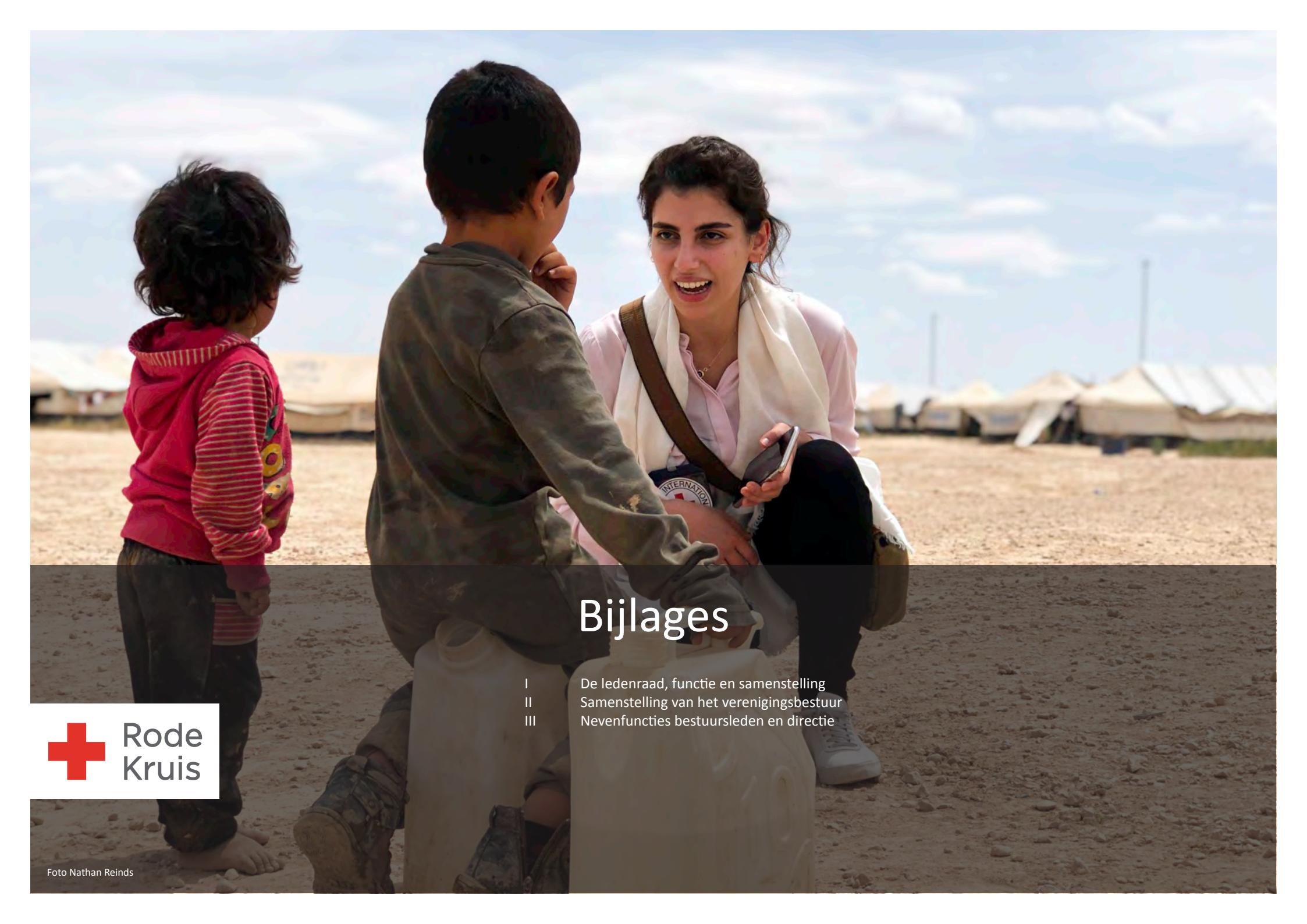
In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met ledenraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

A woman with dark hair, wearing a pink shirt and a white scarf, is kneeling on the ground in a dusty, open area. She is smiling and looking towards two children. The child on the left is a young girl with dark, curly hair, wearing a red and pink striped hoodie and dark pants. The child on the right is a boy with dark hair, wearing a grey hoodie and dark pants. The woman is holding a smartphone in her left hand and has a bag with the Red Cross International logo slung over her shoulder. In the background, there are several small, white, tent-like structures under a blue sky with scattered clouds. The ground is dry and dusty.

Bijlages

- I De ledenraad, functie en samenstelling
- II Samenstelling van het verenigingsbestuur
- III Nevenfuncties bestuursleden en directie

De ledenraad

De ledenraad van het Nederlandse Rode Kruis is de algemene vergadering van het Nederlandse Rode Kruis en heeft als belangrijkste wettelijke bevoegdheden de statuten vast te stellen, de jaarrekening goed te keuren en het toezichthoudende bestuur te benoemen (met uitzondering van de voorzitter en vicevoorzitter die door de Kroon worden benoemd). Ook beslist de ledenraad onder meer mee over de strategie. De ledenraad bestaat uit districtsafgevaardigden en een afgevaardigde uit het Caribisch gebied, aangevuld met vijf nationaal gekozen afgevaardigden die vanuit een specialisme zitting nemen. In 2019 komt de ledenraad vijf keer bij elkaar. De vergaderingen van de ledenraad worden voorgezeten door de voorzitter van het verenigingsbestuur.

De zetelverdeling van de ledenraad is als volgt:

- Zetel namens het district (24 zetels)
- Zetel voor de Cariben (1 zetel)
- Internationale Hulp (1 zetel)
- Fondsenwerving (1 zetel)
- Financiën (1 zetels)
- Diversiteit (1 zetel)
- Jongeren (1 zetel)

Samenstelling ledenraad in 2019

De heer	Aïmane Ben M’Hand	Amsterdam-Amstelland
De heer	Martin van der Avoird	Brabant Noord
De heer	Pim van Batenburg	Financiën
Mevrouw	Cora Beijer-de Koning	Zeeland
Mevrouw	Marleen van der Borgt	Cariben
De heer	Martin van den Bos	Noord- en Midden-Limburg
De heer	Kiran van den Brande	Diversiteit
De heer	Roelof Bult	Drenthe
De heer	André Colaris	Zuid-Limburg
De heer	Stephen Daal	Cariben
De heer	Chris van Duuren	Internationale Hulp
De heer	Coert van Ee	Utrecht
Mevrouw	Minke Graafsma	Fryslân
De heer	Hans Groen	IJsselland
Mevrouw	Kim Houtkamp-van Veen	Flevoland
De heer	Roel Jansma	Zaansteek-Waterland
De heer	Dirk Hoekendijk	Gelderland Midden
De heer	Henny Keereweer	Hollands-Midden
De heer	Frans Kevenaar	Midden- en West-Brabant
De heer	Johan Kooistra	Financiën
De heer	Peter Koppens	Brabant Zuidoost
Mevrouw	Anke Kruithof-Damming	Haaglanden
Mevrouw	Ineke van der Laan-Schuuring	Fondsenwerving
De heer	Henk Lulf	Kennemerland
De heer	Erik van Luxzenburg	Noord- en Oost-Gelderland
De heer	Bas van Rossum	Jongeren
Mevrouw	Gerda van Rossum-Visscher	Zuid-Holland-Zuid
De heer	Marcel de Ruiter	Rotterdam-Rijnmond
De heer	Piet van der Sluijs	Noord-Holland-Noord
De heer	Ernst Smilde	Nationale Hulp
Mevrouw	Marianne Stevelink	Twente
De heer	Max van Tongeren	Fondsenwerving
De heer	Regnier Vrieswijk	Nationale Hulp
De heer	Dennis Winkel	Gelderland-Zuid

Vacature: Groningen

Samenstelling van het verenigingsbestuur

Op 1 april 2019 zijn de nieuwe statuten van het Nederlandse Rode Kruis in werking getreden: voortaan werkt het Nederlandse Rode Kruis met een zogenaamd ‘eenlaags bestuursmodel’, waarin de algemeen directeur ook onderdeel is van het verenigingsbestuur.

In het nieuwe bestuursmodel vormt de algemeen directeur één verenigingsbestuur met de huidige verenigingsbestuurders. In het bestuur is er een functieverdeling tussen de algemeen directeur als dagelijks bestuurder en de toezichthoudende bestuurders. De algemeen directeur is als dagelijks bestuurder verantwoordelijk voor de leiding over de dagelijkse gang van zaken binnen het Nederlandse Rode Kruis. De taak om toezicht te houden op de taakuitoefening van de algemeen directeur berust bij de toezichthoudende bestuurders. Het verenigingsbestuur (als collectief) is, met inachtneming van de functiescheiding in het bestuur, belast met het besturen van het Rode Kruis en het behartigen van de belangen van het Nederlandse Rode Kruis op nationaal en internationaal niveau en met inachtneming van de missie, visie, de grondbeginselen en de doelstellingen van het Nederlandse Rode Kruis.

Het aantal dagelijks bestuurders is door de toezichthoudende bestuurders vastgesteld op één dagelijks bestuurder, die ook wordt benoemd door de toezichthoudende bestuurders. Het aantal toezichthoudende bestuurders is door de ledenraad vastgesteld op een aantal van zeven. De voorzitter en de vice-voorzitter van het bestuur worden op voordracht van de ledenraad benoemd door de Kroon, de overige toezichthoudende bestuursleden worden benoemd door de ledenraad. De benoemingstermijn van de toezichthoudende bestuurders is vier jaar. De maximale zittingsduur bedraagt twee termijnen. Alle toezichthoudende bestuursleden zijn vrijwillig en onbezoldigd verbonden aan het Nederlandse Rode Kruis en ontvangen alleen een vergoeding voor gemaakte kosten. In 2019 was dit € 812,-.

Het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis bestond in 2019 uit de volgende personen:

Dagelijks bestuurder:

Mevrouw Marieke van Schaik

Toezichthoudende bestuursleden:

Mevrouw Inge Brakman, voorzitter, tot en met 31 december 2019

De heer Peter Tordoir, tot 4 juni toezichthoudende bestuurder en per 4 juni vice-voorzitter

De heer Thomas Heerkens

De heer Mostafa Hilali

Mevrouw Britte Visker

Mevrouw Geke Faber, tot 26 juni

De heer Peter de Vos, tot 8 december

De heer Raman Madan, per 8 juni

In februari 2020 is Heleen Kersten door de Kroon benoemd tot voorzitter van het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis. Ze volgt Inge Brakman op die in december na acht jaar afscheid nam omdat haar termijn was verstreken.

Kanselier

De kanselier is benoemd door het verenigingsbestuur en geeft uitvoering aan het onderscheidingsbeleid. De huidige kanselier is mevrouw H.M.C. Dwarshuis.

Nevenfuncties bestuursleden

Mevrouw drs. Marieke van Schaik

(Dagelijks bestuurder/Algemeen directeur)

Nevenfuncties:

- Lid van bestuur Red Cross/Red Crescent Climate Centre*
- Lid van bestuur Samenwerkende hulporganisaties*

*) gebonden aan de functie van Algemeen Directeur van het Nederlandse Rode Kruis

Nevenfunctie:

Voorzitter Dr Denis Mukwege Foundation

Mevrouw mr. Inge Brakman

(toezichthoudend bestuurslid, voorzitter) tot en met 31 december 2019

Benoemd in 2012 (1e termijn), herbenoemd in 2016 (2e en laatste termijn)

Hoofdfunctie: onafhankelijk bestuurder / toezichthouder

Nevenfuncties:

- Coach bij Quist leading Humans
- Voorzitter Stichting Kijk Onderzoek
- Lid Raad van Commissarissen DSM Nederland
- Lid Raad van Commissarissen Shell Nederland
- Lid Raad van Commissarissen Funda
- Lid Raad van commissarissen Accenture Nederland
- Lid bestuur STAK continuïteit ABN AMRO Group
- Moderator bij Avicenna
- Lid Raad van Toezicht WNF
- Lid Raad van Toezicht Springtij

Mevrouw mr. Geke Faber

(toezichthoudend bestuurslid) tot 26 juni 2019

Benoemd in 2014 (1e termijn), herbenoemd in 2018 (2e en laatste termijn)

Hoofdfunctie: onafhankelijk bestuurder / toezichthouder

Nevenfuncties:

- Voorzitter Bestuur Vervangingsfonds en Participatiefonds
- Voorzitter Raad van Toezicht Expertisecentrum Forensische Psychiatrie
- Voorzitter Raad van Toezicht NORMA
- Voorzitter Raad van Toezicht ReumaNederland
- Voorzitter Bestuur Stichting Kunstvezel

De heer drs. Peter Tordoir

(toezichthoudend bestuurslid, vice-voorzitter, lid auditcommissie)

Benoemd in 2016 (1e termijn)

Hoofdfunctie: onafhankelijk toezichthouder / bestuurder

Geen nevenfuncties

Mevr. drs. Britte Visker

(toezichthoudend bestuurslid)

Benoemd in 2016 (1e termijn)

Hoofdfunctie:

- Uitleider Operatiecomplex Amsterdam UMC, locatie VUmc

Geen nevenfuncties

De heer drs. Mostafa Hilali

(toezichthoudend bestuurslid) tot 8 december 2019

Benoemd in 2017 (1e termijn)

Hoofdfunctie: officier bij de Koninklijke Landmacht

Nevenfuncties:

- Algemeen bestuurslid Atlantische Commissie
- Lid Raad van Advies STUDIO (een opiniemakersprogramma van de Balie)

De heer mr. Peter de Vos

(toezichthoudend bestuurslid)

Benoemd in 2017 (1e termijn)

Hoofdfunctie: Manager belastingadvies

Eigenaar Adviesbureau De Vos

Bijlage III

Nevenfuncties bestuursleden

De heer ir. Thomas Heerkens

(toezichthoudend bestuurslid met aandachtsgebied financieel en voorzitter auditcommissie)

Benoemd in 2018 (1e termijn)

Hoofdfunctie:

Algemeen directeur bij Landal GreenParks (tot 1 april 2019)

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht, Stichting Concert- en Congresgebouw De Doelen, tevens lid van de auditcommissie
- Lid Raad van Commissarissen Stichting Woonstad Rotterdam, tevens voorzitter van de auditcommissie
- Lid Raad van Toezicht, Stichting Innovatie, Recreatie en Ruimte

De heer Raman Madan MSc

(toezichthoudend bestuurslid)

Benoemd in 2019 (1e termijn)

Hoofdfunctie:

zelfstandige (trainingen en projecten) op het gebied van incident - en crisismanagement en eigenaar van software voor first responders en incident managers (Emergency Management App & Platform)

Nevenfuncties:

- Bestuurslids SportbelangSGK (portefeuillehouder Personeel en Diversiteit)
- Assessment en Coordination Expert European Civil Protection Mechanism (EU)
- Emergency Medical Team Coordination Cell Expert (WHO)
- Gastdocent Erasmus Universiteit (op uitnodiging van het departement Openbare Gezondheidszorg van de Medische Faculteit)

A photograph of children in a rural setting. In the foreground, a young boy looks directly at the camera. To his right, another boy looks off to the side. In the background, a woman with a leopard-print bag and a small child are visible near a vehicle with a large Red Cross logo and the words 'COM' and 'GENE' on its side.

Colofon

DIT IS EEN PUBLICATIE VAN
HET VERENIGINGSBESTUUR VAN HET NEDERLANDSE RODE KRUIS
POSTBUS 28120
2502 KC DEN HAAG
BEZOEKADRES:
ANNA VAN SAKSENLAAN 50
2593 HT DEN HAAG
KVK NUMMER 40409352
070 44 55678
CONTACTCENTER@REDCROSS.NL
RODEKRUIS.NL

Projectleiding: Maartje van Veldhuizen
Redactie: WordFlow - Esther Adam
Vormgeving: être - Willemijn Staal
Illustraties: Buro Brand - Michiel Reijnders

Rode
Kruis